



РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ПРЕГОВАРАЧКА ГРУПА ЗА ПОГЛАВЉЕ 23

КОМЕНТАРИ ОРГАНИЗАЦИЈА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА НА
АКЦИОНИ ПЛАН

ЗА ПОГЛАВЉЕ 23
-НАЦРТ-

МАЈ, 2015.



КОМЕНТАРИ ОРГАНИЗАЦИЈА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА НА ПРВИ НАЦРТ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА ПГ 23

1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ

1.3. СТРУЧНОСТ/КОМПЕТЕНТНОСТ/ЕФИКАСНОСТ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ

ОРГАНИЗАЦИЈА

1.3.6. Спровести Програм за решавање старих предмета, укључујући и увођење метода алтернативног начина решавања спорова.

ПАРТНЕРИ ЗА ДЕМОКРАТСКЕ ПРОМЕНЕ

Бр.	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.3.6.1.	Comprehensive assessment of the existing ADR practices in Serbia, including the court-annexed mediation schemes and other ADR methods, out-of-court institutionalised and informal mediation systems and other ADR methods and activities.	Усвојено	Ова активност је већ реализована приликом израде новог Закона о посредовању у решавању спорова спорова и пратећих подзаконских аката. (Активност 1.3.6.23.)
1.3.6.2.	Analysis of the existing laws and bylaws stipulating the use of mediation and other ADR methods, and their alignment with the new Law on Mediation, and international instruments (consider making initial “informative” meeting with a mediator mandatory).	Усвојено	Ова активност је већ реализована приликом израде новог Закона о посредовању у решавању спорова и пратећих подзаконских аката. Провера усклађености са међународним инструментима је стандардни део законодавне процедуре. (Активност 1.3.6.23.)

1.3.6.3.	Organise nation-wide public outreach campaign promoting the use of mediation and other ADR methods.	Усвојено	Активност планирана у 1.3.6.27.
1.3.6.4.	“ADR Pledge” of the Government of Serbia stipulating that prior to resorting to litigation, Government agencies will consider and use ADR and mediation in all suitable cases wherever the other side agrees to it. Government procurement contracts will include mediation and other ADR clauses. Organized capacity building effort will be conducted, to enable government agencies and Public Attorney Offices, to resolve disputes through mediation.	Није усвојено	Предложена активност излази из оквира препоруком усмерених активности.
1.3.6.5.	Drafting and adopting the bylaws for implementation of the new Law on Mediation	Усвојено	Активност 1.3.6.23.
1.3.6.6.	Drafting and Adopting the Training programs for Mediators, including mediation training for other stakeholders (Attorneys, Judges, Public Attorney Offices, public prosecutors, etc.), and mediation case-management training.	Усвојено	Активност 1.3.6.24.
1.3.6.7.	Accreditation of the training institutions and organizations	Усвојено	Активност 1.3.6.24.
1.3.6.8.	Establishing the Register of Mediators	Усвојено	Активност 1.3.6.25.
1.3.6.9.	Initial training for new mediators and specialized training for existing mediators	Усвојено	Активност 1.3.6.24.
1.3.6.10.	ADR and mediation skills training for lawyers, judges, State Attorney’s Office (Republičko javno pravobranilaštvo), public prosecutors, and other relevant stakeholders who will participate as parties in mediation and other ADR processes.	Усвојено	Активност 1.3.6.24.

1.3.6.11.	Develop and implement mediation case-management system in courts; appoint mediation coordinators in each court; develop functional connections between courts and providers of mediation services, thereby enabling courts to refer suitable cases to mediation	Делимично усвојено	Активност 1.3.8.1. (Изменом судског пословника биће формиран потребни уписници, чиме се омогућити управљање предметима и праћење статистичких параметара у области медијације).
1.3.6.12.	Develop a mediation referral network among potential users of mediation services, and institutions and organizations practicing ADR and mediation in order to ensure easy access to mediation services before the court procedure	Делимично усвојено	Активност 1.3.6.25.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.3. СТРУЧНОСТ/КОМПЕТЕНТНОСТ/ЕФИКАСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.3.9. Различитим средствима унапредити уједначеност судске праксе (размотрити поједностављење судског система укидањем судова мешовите надлежности и могућност изјављивања жалбе Врховном касационом суду против сваке правноснажне одлуке), као и кроз обезбеђивање електронског приступа судским одлукама и сентенцама и њихово објављивање у разумном временском року.			ФОНД ЗА ХУМАНИТАРНО ПРАВО
Бр.	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.3.9.1.	Adopt universal rules on anonymization of court decisions that will restrict public access only to very limited personal data relating to victims, witnesses and defendants.	Усвојено	Активност 1.3.9.2.
1.3.9.2.	Amend Law on Personal Data Protection to clarify personal data of accused and convicted individuals that need to be protected.	Усвојено	Активност 3.11.1.2.

	Provide greater access to information relating to war crimes proceedings.		
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.4. РАТНИ ЗЛОЧИНИ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
<i>1.4.1. Обезбедити да све оптужбе буду адекватно истражене, а окривљени потом процесуирани и изведени пред суд.</i>			ФОНД ЗА ХУМАНИТАРНО ПРАВО
Бр.	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.4.1.1.	Develop a comprehensive strategy and action plan for prosecuting war crimes in Serbia that will contribute to the intensification of prosecution of perpetrators of war crimes. The Strategy should list goals for the next long-term period, and resources needed to reach these goals.	Делимично усвојено	Предвиђено је усвајање стратегије Тужилаштва за ратне злочине са потпуно истим предложеним циљевима коју је могуће брже и ефикасније донети. Као главни државни орган за процесуирање ратних злочина стратегија рада тужилаштва ће одговорити на све циљеве и захтеве који би се нашли у општој стратегији и биће лакше оценити испуњеност такве стратегије. Активности 1.4.1.2. и 1.4.3.1
1.4.1.2.	Provide the OWCP with greater resources (financial and equipment) in order to enable effective prosecution, especially considering the broadening of its jurisdiction in accordance with the new Code of Criminal Procedure.	Усвојено	Активност 1.4.1.9
1.4.1.3.	Conduct an analysis on the current legislative framework and the work of the Ministry of Interior's War Crime Investigation Unit, with the aim of reviewing, and if necessary, reforming the WCIU, in order to ensure an impartial and professional unit, equipped with adequate	Усвојено	Активност 1.4.1.6

	resources, and the organizational capacity to carry out prompt, impartial, thorough and effective investigations.		
1.4.1.4.	Develop and establish permanent and mandatory trainings on international humanitarian and criminal law for the War crimes department and the OWCP.	Усвојено	Активност 1.4.1.5
1.4.1.5.	Prosecute and try individuals for crimes against humanity and command responsibility.	Делимично усвојено	Предвиђен рад са међународним експертима на примени између осталог командне одговорности и злочина против човечности пред судом у Републици Србији. Стратегија тужилаштва предвиђа тежњу за применом ових института. Делимично усвојено јер остаје слободно уверење тужиоца и судија да ли су ови концепти примењиви пред домаћим судом због принципа забране ретроактивне примене па се не може захтевати обавезна примена. Активност 1.4.3.3
1.4.1.6.	Amend Criminal Code in order to include enforced disappearance as a distinct crime.	Делимично усвојено	Изази из оквира предвиђених активностима препорука, принудни нестанци су били предвиђени као акт извршења злочина против човечности па се активности на примени злочина против човечности (претходна активност) односе и на ово кривично дело. У осталом делу ново кривично дело се вероватно не би примењивало ретроактивно па нема везе са активностима у погледу суђења за ратне злочине. Међутим Република Србија активно сарађује са Комитетом УН за присилне нестане па ће се иницијални извештај Републике Србије о примени Међународне конвенције о заштити свих лица од присилних нестанака разматрати на осмом заседању 4-5 Фебруара 2015. године
1.4.1.7.	Prosecute and try individuals for sexual violence as torture, war crimes, crimes against humanity or genocide in accordance with the jurisprudence of the ICTY	Усвојено	Активности 1.4.1.4; 1.4.3.3
1.4.1.8.	Transfer war crimes cases from courts and prosecutors of general jurisdiction to the OWCP and the War crimes department.	Делимично усвојено	Обавеза по закону о организацији и надлежности државних органа у поступку против учинилаца ратних злочина који предвиђа надлежност тужилаштва за ратне злочине и Вишег суда у Београду па није предвиђено као посебна активност.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			

1.4. РАТНИ ЗЛОЧИНИ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ

ОРГАНИЗАЦИЈА

1.4.2. Осигурати пропорционалност казни.

**ФОНД ЗА ХУМАНИТАРНО
ПРАВО**

Бр.	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.4.2.1.	Adopt a method (formally or informally) of identifying and weighing aggravating and mitigating circumstances in war crimes cases differently compared to ordinary crimes, adjusted to the gravity of war crimes and other crimes under international law and in accordance with the jurisprudence of the ICTY.	Усвојено	Активности 1.4.2.1; 1.4.2.2; 1.4.2.3.
1.4.2.2.	Abort the practice of rendering sentences below the statutory minimum.	Усвојено	Активност 1.4.2.4
1.4.2.3.	Amend the Law on execution of criminal sanctions so that individuals convicted for such serious crimes may not have the right to leave prison (weekends, holidays, etc) before they have served at least half of their sentence. Additionally, when they become eligible for this right, the authority deciding on the right must take into account where will the convict exercise his right to leave and whether the victims of the war crime live dominantly in that location. In case they do, victims must be notified of the convicts leave.	Делимично усвојено у активностима по другим препорукама (систем извршења кривичних санкција Републике Србије)	Проблеми са дискриминацијом у односу на остале притворенике осуђене за друга озбиљна кривична дела уколико се издвоје само осуђени за ратне злочине Активност 3.1.1.12. предвиђа анализу целог система извршења кривичних санкција у оквиру кога бити анализиран и Закон о извршењу кривичних санкција.

1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ

1.4. РАТНИ ЗЛОЧИНИ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ

ОРГАНИЗАЦИЈА

1.4.3. Осигурати једнако поступање према осумњиченима, укључујући предмете високо ранжираних званичника који су наводно умешани у ратне злочине.

**ФОНД ЗА ХУМАНИТАРНО
ПРАВО**

Бр.	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.4.3.1.	Develop a comprehensive strategy and action plan for prosecuting war crimes in Serbia, which will set the prosecution of mid and high-ranking officials as top priority.	Усвојено	Активности 1.4.1.2; 1.4.3.1; 1.4.3.2; 1.4.3.3;
1.4.3.2.	Prosecute and try individuals for command responsibility.	Делимично усвојено	Предвиђен рад са међународним експертима на примени између осталог командне одговорности и злочина против човечности пред судом у Републици Србији. Стратегија тужилаштва предвиђа тежњу за применом ових института. Делимично усвојено јер остаје слободно уверење тужиоца и судија да ли су ови концепти примењиви пред домаћим судом због принципа забране ретроактивне примене па се не може захтевати обавезна примена. Активност 1.4.3.3
1.4.3.3.	Investigate all allegations of committed war crimes and prosecute all suspects regardless of whether they currently hold public office or political functions	Усвојено	Активности 1.4.1.2; 1.4.3.1; 1.4.3.2; 1.4.3.3;

1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ

1.4. РАТНИ ЗЛОЧИНИ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ

ОРГАНИЗАЦИЈА

1.4.4. Подићи ниво безбедности сведока и сведока сарадника на виши ниво и унапредити рад служби за подршку сведоцима и сведоцима сарадницима.

ФОНД ЗА ХУМАНИТАРНО ПРАВО

Бр.	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.4.4.1.	Adopt legislation for protection of whistleblowers that will include the protection of whistleblowing information relating to the conflicts of the 1990s.	Усвојено	Закон је усвојен
1.4.4.2.	Ensure continuous training of all institutional representatives who are in contact with victims and witnesses on witness and victim support, especially members of the Witness Protection Unit and the ServiceforSupport and Assistance to Victims and Witnesses.	Усвојено	Предвиђено запошљавање већ школованих стручњака обучених за рад са оштећенима у више државних органа који се баве контактом са сведоцима и оштећенима. Активности 1.4.4.2; 1.4.4.3; 1.4.4.5; Такође Активност у оквиру општег кривичног система 3.7.1.18.
1.4.4.3.	Adopt bylaw that will require a full-time psychologist working in the ServiceforSupport and Assistance to Victims and Witnesses	Делимично усвојено	Активност 1.4.4.2 предвиђа измене правилника Службе за подршку и помоћ сведоцима у погледу проширења надлежности (захтева запошљавање стручног лица), а активност 1.4.4.3 предвиђа запошљавање психолога у ТРЗ које по изменама ЗКПа има надлежност над вођењем предистражног и истражног поступка
1.4.4.4.	Modernize the Protection Unit's equipment (e.g. new cars)	Делимично усвојено	Активност 1.4.4.2 предвиђа анализу рада Јединице у протеклом периоду те независну процену потреба на основу те анализе и препоруке у том правцу
1.4.4.5.	Amend/adopt law/bylaw that will heighten the criteria for employment in the Protection Unit ensuring that candidates are vetted (checking of wartime past) in order	Делимично усвојено	Измене систематизације и критеријума за избор будућих запослених активност 1.4.4.5 (систем вега за рад у државним органима само у СОРЗу био би дискриминативан; нарушава претпоставку невиности)

	to avoid employment of previous members of security forces that participated in armed conflicts and crimes.		
1.4.4.6.	Adopt bylaw that will require a full-time psychologist working in the Witness Protection Unit	Усвојено	Предвиђено запошљавање стручњака обучених за рад са оштећенима у више државних органа који се баве контактом са сведоцима и оштећенима. Активности 1.4.4.2; 1.4.4.3; 1.4.4.5; 1.4.4.6
1.4.4.7.	Amend Law on the Protection of Participants in Criminal Proceedings in order to establish clear mechanisms for the control and supervision of the work of the Witness Protection Unit	Делимично усвојено	Предвиђена анализа рада и достигнућа Јединице за заштиту МУПа која ће бити анализирана од стране
1.4.4.8.	Amend Law on the Protection of Participants in Criminal Proceedings in order to place the Witness Protection Unit within the jurisdiction of the Ministry of Justice instead of the Ministry of the Interior	Није усвојено	Процене да би преношење надлежности захтевало јако дуг период који би систем заштите сведока додатно оптеретио, процена да би било тешко пренети овлашћења запослених у МУПу (мере принуде, ношење оружја) на запослене у МП; компликоване промене одредби о бенефицираном радном стажу на запослене у МП;
1.4.4.9.	Amend Law on the Protection of Participants in Criminal Proceedings in order to subordinate the Head of the Witness Protection Unit to the War Crimes Prosecutor.	Делимично усвојено	Активност 1.4.4.2 предвиђа анализу рада Јединице у протеклом периоду те независну процену потреба на основу те анализе и препоруке у том правцу, па и у правцу потчињавања шефа Јединице за заштиту Тужиоцу за ратне злочине
1.4.4.10	Amend Code of Criminal Procedure in order to oblige judges and prosecutors to demand witness protection whenever a witness is threatened.	Усвојено	Предвиђена анализа примене члана 102 ЗКПа како би се утврдиле потребе за изменом члана у правцу боље заштите сведока. Активност 1.4.4.1
1.4.4.11	Adopt bylaws that will regulate and enable identity change as a mechanism of witness protection	Није усвојено	Није обухваћено препорукама
1.4.4.12	Adopt law/bylaw that will establish a Service for Support and Assistance to Victims and Witnesses during criminal investigation	Усвојено	Предвиђено запошљавање стручњака обучених за рад са оштећенима у више државних органа који се баве контактом са сведоцима и оштећенима а посебно у Тужилаштву за ратне злочине које је изменама ЗКПа надлежно за вођење предистражног поступка и проширење надлежности на предистражни и истражни део поступка Активности 1.4.4.2; 1.4.4.3;

1.4.4.13	Provide the ServiceforSupport and Assistance to Victims and Witnesses with more space (more separate rooms) for witness accommodation during proceedings	Делимично усвојено	Активношћу 1.4.4.2 предвиђено проширење надлежности Службе што би требало да прати и обезбеђење смештајних капацитета уколико се укаже потреба
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.4. РАТНИ ЗЛОЧИНИ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.4.5. <i>Осигурати поверљивост истраге укључујући и сведочење сведока и сведока сарадника.</i>			ФОНД ЗА ХУМАНИТАРНО ПРАВО
Бр.	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.4.5.1.	Adopt bylaws that will regulate and enable identity change as a mechanism of witness protection	Није усвојено	Није обухваћено препорукама
1.4.5.2.	Amend/adopt law/bylaw that will heighten the criteria for employment in the Protection Unit in order to ensure that candidates are vetted (checking of wartime past) in order to avoid employment of previous members of security forces that participated in armed conflicts and crimes or other unprofessional individuals	Делимично усвојено	Измене систематизације и критеријума за избор будућих запослених активност 1.4.4.5 (систем вета за рад у државним органима само у СОРЗу био би дискриминативан; нарушава претпоставку невиности)
1.4.5.3.	Amend Law on the Protection of Participants in Criminal Proceedings in order to establish clear mechanisms for the control and supervision of the work of the Witness Protection Unit, containing strict disciplinary	Делимично усвојено	Активност 1.4.4.2 предвиђа анализу рада Јединице у протеклом периоду те независну процену потреба на основу те анализе и препоруке у том правцу

	proceedings for misconduct and mechanisms for their prevention		
3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА			
3.7. ПРОЦЕСНЕ ГАРАНЦИЈЕ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
<i>Потребно је да се примењују минимални стандарди права, подршке и заштите жртава злочина у складу са Директивом 012/29 / ЕУ.</i>			ФОНД ЗА ХУМАНИТАРНО ПРАВО
<i>Бр.</i>	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.	Establish a Fund for compensation of victims of war crimes and human rights violations during the nineties, that would provide just compensation to the victims of wrongdoings, which, as the final judgments before the national courts and the ICTY established, were committed by the police and military forces under the control of Serbia	Није усвојено	Стратешко опредељење преговарачке групе за Пг. 23 је да Акционим планом буду предвиђене само активности за чију је реализацију могуће обезбедити средства и која су реалистична и у складу са реалним административним капацитетима.
2.	Amend the Law on Civilian Invalids of War or adopt new law that will guarantee the right to reparation to all victims of war (including families of missing persons, victims of sexual violence and victims of Serbian armed forces)	Није усвојено	Стратешко опредељење преговарачке групе за Пг. 23 је да Акционим планом буду предвиђене само активности за чију је реализацију могуће обезбедити средства и која су реалистична и у складу са реалним административним капацитетима.

3.	Adopt Law on Legal aid that will guarantee CSO's the right to provide legal aid	Усвојено	Активност 3.7.1.1.
4.	Create and widely distribute a brochure/booklet that will contain information on victims' rights (legal aid, psychological support, protection, compensation, etc)	Усвојено	Активност 3.7.1.6.
5.	Amend the Law on execution of criminal sanctions – introduce obligation of notifying victims when the convicts leave from prison (holiday, release, etc)	Делимично усвојено	Активност 3.1.1.12. предвиђа анализу целог система извршења кривичних санкција у оквиру кога бити анализиран и Закон о извршењу кривичних санкција.
6.	Ensure continuous training of all institutional representatives who are in contact with victims and witnesses on witness and victim support and Serbia's obligations contained in Directive 2012/29/EU	Усвојено	Активност 3.7.1.18.
7.	Adopt bylaw that will require a full-time psychologist working in the ServiceforSupport and Assistance to Victims and Witnesses	Усвојено	Активност 3.7.1.17.
8.	Adopt law/bylaw that will establish a ServiceforSupport and Assistance to Victims and Witnesses during criminal investigation	Усвојено	Активност 3.7.1.17.
9.	Provide the ServiceforSupport and Assistance to Victims and Witnesses with more space (more separate rooms) for witness accommodation during proceedings	Није усвојено	Из прилога није јасно да ли се тражи да се обезбеди више простора за Службе за подршку и заштиту сведока или се односи на обезбеђивање посебног простора за боравак жртава током суђења.
10.	Amend Law on the Organization of Courts in order to require every court to have a ServiceforSupport and Assistance to Victims and Witnesses	Делимично усвојено	Активности 3.7.1.19. и 3.7.1.20

11.	Decide on compensation claims during the course of criminal proceedings instead of referring victims to civil procedure	Делимично усвојено	У активностима 3.7.1.16 и 3.7.1.17. предвиђена је анализа усклађености нормативног оквира са стандардима постављеним Директивом 2012/29/ЕУ и потом измена нормативног оквира у циљу пуног усклађивања са ЕУ стандардима, међутим предложена активност одступа од методологије коришћене при изради овог Акционог плана у смислу претеране детаљности те као таква није унета.
12.	Amend the Law on Contract and Torts to clarify the statute of limitations regarding claims for pecuniary and non-pecuniary damage resulting from a crime, so that the statute of limitations for such claims are not shorter than that for the crime.	Делимично усвојено	У активностима 3.7.1.16 и 3.7.1.17. предвиђена је анализа усклађености нормативног оквира са стандардима постављеним Директивом 2012/29/ЕУ и потом измена нормативног оквира у циљу пуног усклађивања са ЕУ стандардима, међутим предложена активност одступа од методологије коришћене при изради овог Акционог плана у смислу претеране детаљности те као таква није унета.
13.	Amend the Law on Contract and Torts to clarify that the state is responsible for pecuniary and non-pecuniary damage resulting from crimes committed by state organs, especially the military and police	Делимично усвојено	У активностима 3.7.1.16 и 3.7.1.17. предвиђена је анализа усклађености нормативног оквира са стандардима постављеним Директивом 2012/29/ЕУ и потом измена нормативног оквира у циљу пуног усклађивања са ЕУ стандардима, међутим предложена активност одступа од методологије коришћене при изради овог Акционог плана у смислу претеране детаљности те као таква није унета.
14.	Amend Code of Criminal Procedure in order to oblige judges and prosecutors to demand witness protection whenever a witness is threatened.	Делимично усвојено	У активностима 3.7.1.16 и 3.7.1.17. предвиђена је анализа усклађености нормативног оквира са стандардима постављеним Директивом 2012/29/ЕУ и потом измена нормативног оквира у циљу пуног усклађивања са ЕУ стандардима, међутим предложена активност одступа од методологије коришћене при изради овог Акционог плана у смислу претеране детаљности те као таква није унета.
15.	Amend Code of Criminal Procedure in order to prohibit admitting into evidence prior sexual conduct of the victim in cases of sexual assault.	Делимично усвојено	У активностима 3.7.1.16 и 3.7.1.17. предвиђена је анализа усклађености нормативног оквира са стандардима постављеним Директивом 2012/29/ЕУ и потом измена нормативног оквира у циљу пуног усклађивања са ЕУ стандардима, међутим предложена активност одступа од методологије коришћене при изради овог Акционог плана у смислу претеране детаљности те као таква није унета.
16.	Provide funding to CSO's that provide legal aid and psychological support to victims	Усвојено	Активност 3.7.1.3.

3. ПОТПОГЛАВЉЕ: БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ

2.2. ПРЕВЕНЦИЈА КОРУПЦИЈЕ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ

ОРГАНИЗАЦИЈА

Стр. 30:"Закон о државним службеницима, као и Кодекса понашања за јавне службенике садрже мере које доприносе побољшању интегритета у јавном сектору. Како би се обезбедила суштинска реформа државне управе , потребно је предузети кораке који ће осигурати бољу транспарентност и одговорност у јавном сектору. Потребно је хитно убрзати деполитизацију јавне администрације како би се осигурао њен интегритет, очување институционалне меморије и неутралност у јавном сектору. Унутрашњи органи контроле и ревизије морају да се ојачају. Кршење етичких правила треба да буде ефикасно кажњено. "

**ЦЕНТАР ЗА ЕВРОПСКЕ
ПОЛИТИКЕ**

(2.2.6) Стр. 31: Предузети мере за деполитизацију јавне управе, јачање њене транспарентности и интегритета, укључујући и кроз јачање тела интерне контроле и ревизије

Бр.	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
2.2.6.1.	a) Involve CSOs in consultations on amending the Law on Civil Servants and corresponding bylaws (especially those relating to code of conduct, anti-corruption reporting mechanisms and recruitment procedure) <i>Break the above activity down in logical (in terms of their sequencing) steps. However, do not lose yourself in details. The EUC is much more interested in the final result than in the various steps dreading to it. In the above case it could start from or with an assessment of where the legal gaps are and subsequently listing the various legal steps that will need to be taken. Serbia should also indicate that it is keeping track of acquis developments</i>	Делимично усвојено	Наведено је уз учешће организација цивилног друштва.
2.2.6.2.	Envisage IPA II funds for providing postgraduate and vocational training scholarships to the civil servants for	Усвојено	Активност је усвојена

	attending renowned European universities and educational centres		
3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА			
3.6. НАЧЕЛО НЕДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПОЛОЖАЈ ДРУШТВЕНО РАЊИВИХ ГРУПА			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
<i>3.6.1. Допунити Антидискриминациону стратегију са спроводљивим акционим планом, који укључује мере за подстицање родне равноправности и механизам за мониторинг испуњености. Ојачати институционалне капацитете надлежних институција, унапредити њихову сарадњу и осигурати да надлежне институције ефикасније прате могућа кршења равноправности, повећати свест и мере подршке, а посебно мере за запошљавање и јавну заступљеност жена. Посебну пажњу посветити окончању дискриминације ЛГБТИ заједнице и обезбеђивању поштовања њихових права и слобода. Усвојити Закон намењен заштити лица са менталним сметњама у институцијама социјалне заштите.</i>			АУТОНОМНИ ЖЕНСКИ ЦЕНТАР
Бр.	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.6.1.1.	Create legislative proposals to amend Criminal law in line with CoE Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence; conduct public discussion on proposed amendments	Усвојено	Активности 3.6.1.5. и 3.6.1.6.
3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА			
3.7. ПРОЦЕСНЕ ГАРАНЦИЈЕ			

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
3.7.1.Ојачати процесне гаранције у складу са ЕУ стандардима.			АУТОНОМНИ ЖЕНСКИ ЦЕНТАР
Бр.	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.7.1.1.	Create legislative proposals to amend Law on criminal proceedings in line with Directive 2012/29/EU on minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime, Directive 2011/99/EU on European protection order and CoE Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence; conduct public discussion on proposed amendments	Усвојено	Активност 3.7.1.16. и активност Активности 3.6.1.5. и 3.6.1.6.
3.7.1.2.	Conduct public discussion on proposed new Law on private international law in line with Convention on Jurisdiction and Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters (new Lugano Convention, 30 October 2007) and Regulation (EU) 606-2013 on mutual recognition of protection measures in civil matters	Није усвојено	Материја правосудне сарадње у грађанским и кривичним стварима се обрађује у оквиру АП за поглавље 24.
3.7.1.3.	Conduct public discussion on the Forth draft of the Law free legal aid in line with Council Directive 2002-8-EC to improve access to justice in cross-border disputes by establishing minimum common rules relating to legal aid for such disputes and CoE Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence	Усвојено	Активност 3.7.1.1.
3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА			
3.8. ПОЛОЖАЈ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА			

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
3.8.1. Усвојити кроз инклузиван процес посебан акциони план фокусиран на делотворно спровођење постојећих права националних мањина узимајући у обзир препоруке издате у трећем мишљењу о Србији Саветодавног комитета у контексту Оквирне конвенције Савета Европе о заштити националних мањина.			ЛИГА ЗА ДЕКАДУ РОМА
Бр.	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.8.1.1.	Introduce mandated quota system for employment of Roma in public offices and public enterprises proportional to their participation in general population based on the latest census results	Није усвојено	Акциони план за поглавље 23 у активности 3.8.2.1. предвиђа израду нове стратегије и акционог плана за унапређење животних услова Рома у којој ће детаљно бити регулисана сва питања од значаја за услове живота Рома. Како предложена активност одступа од нивоа детаљности овог АП-а она није усвојена, али ће свакако бити разматрана у оквиру израде нове стратегије и акционог плана за унапређење животних услова Рома.
3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА			
3.11. ЗАШТИТА ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
3.11.1. Осигурати уставну и легислативну усклађеност са правним тековинама ЕУ у области заштите личних података и омогућити процену усклађености кроз израду адекватних табела усклађености. Обезбедити довољна финансијске и кадровске ресурсе Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.			ПАРТНЕРИ ЗА ДЕМОКРАТСКЕ ПРОМЕНЕ
Бр.	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.11.1.1.	Enacting Constitution amendments stipulating protection of privacy to better cover the right to private and family life as defined in Art 8 ECHR.	Није усвојено	Тачан обим измена нормативног оквира у области заштите података о личности ће бити познат после израде табела усклађености што је предвиђено у активности 3.11.1.1.
3.11.1.2.	Enacting New Personal Data Protection Law as an “umbrella” law stipulating general provisions for processing and protection of personal data	Усвојено	Активност 3.11.1.2.

3.11.1.3.	Enacting sectorial laws stipulating provisions for processing and protection of personal data in specific domains (e.g. the Law on Background Checks, the Law on Use of Video Surveillance Equipment, the Law on Using Biometric Data, etc.).	Није усвојено	Тачан обим измена нормативног оквира у области заштите података о личности ће бити познат после израде табела усклађености што је предвиђено у активности 3.11.1.1.
3.11.1.4.	Enacting missing bylaws in the field of protection of personal data (e.g. bylaw governing the method of storage and measures for protecting particularly sensitive data)	Усвојено	Активност 3.11.1.3.
3.11.1.5.	Allocate sufficient resources to the Commissioner for Information of Public Importance and Personal Data Protection	Усвојено	Активност 3.11.1.4.
3.11.1.6.	Organise nation-wide public outreach campaign to inform general public and data controllers on rights and responsibilities emerging from the new legal framework in the area of protection of personal data.	Није усвојено	Стратешко опредељење преговарачке групе за Пг. 23 је да Акционим планом буду предвиђене само активности за чију је реализацију могуће обезбедити средства. Како не постоји пројекат који би подржао скупу специфичну кампању, промоцијом алтернативног решавања спорова ће се бавити служба за односе са јавношћу Министарства правде. Уколико у наредном периоду средства ипак буду обезбеђена, организовање медијске кампање ће бити приоритет.



КОМЕНТАРИ ОРГАНИЗАЦИЈА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА НА ДРУГИ И ТРЕЋИ НАЦРТ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА ПГ 23

АКЦИОНИ ПЛАН ЗА ПГ 23

ОПШТЕ ПРЕПОРУКЕ ОРГАНИЗАЦИЈА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА			ОРГАНИЗАЦИЈА
- Модел јавности -			НАЦИОНАЛНИ КОНВЕНТ – РАДНА ГРУПА ЗА ПОГЛАВЉЕ 23
ПРЕПОРУКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ	
- Održati dostupnost dokumenata tokom čitavog toka pregovora u poglavlju 23	Усвојено	Преговарачка група наставила је са објављивањем свих релевантних података.	
- Održati i unaprediti blagovremenost dostavljanja dokumenata, uz ostavljanje primerenog roka za doprinose civilnog društva	Усвојено	Паралелно са објављивањем на интернет страни чланови конвента су e-mailом и преко друштвених мрежа обавештавани о новостима и роковима за коментаре који су продужени.	
- Pospešiti stalnu razmenu informacija između svih aktera	Усвојено	Паралелно са објављивањем на интернет страни чланови конвента су e-mailом и преко друштвених мрежа обавештавани о новостима и роковима за коментаре који су продужени.	
- Prikupiti i promovisati primere dobre prakse <u>modela javnosti</u> u poglavlju 23 koji bi služili kao model i u pregovorima u drugim poglavljima	Усвојено	Планира се заједничка промоција модела.	
- Održati otvorenost i promovisati dobru praksu Odbora za evropske integracije Narodne skupštine Republike Srbije	Усвојено	Одржана веома успешна заједничка седница Одбора, Преговарачке групе и Националног конвента.	
ОПШТЕ ПРЕПОРУКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА			ОРГАНИЗАЦИЈА
- Модел консултација -			НАЦИОНАЛНИ КОНВЕНТ – РАДНА ГРУПА ЗА ПОГЛАВЉЕ 23

ПРЕПОРУКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
- Izraditi pojašnjenje metodologije i dinamike pregovora u poglavlju 23	Усвојено	Методологија је детаљно објашњена у уводу АП-а.
- Formirati podgrupe u okviru tema, kako na strani pregovaračkog tima, tako i na strani civilnog društva	Усвојено	Подгрупе у оквиру тема у Преговарачкој групи од самог почетка и о томе се старају координатори потпоглавља- исто се очекује у оквиру Конвента.
- Povezati podgrupe u okviru NKEU sa članovima pregovaračkog tima	Усвојено	Координатори потпоглавља прихватили су сваку иницијативу за састанак или размену мишљења која је пристигла од стране Конвента.
- Organizovati suštinske razgovore o temama – uz stalnu komunikaciju, postavljanje pitanja i blagovremene odgovore	Усвојено	Координатори потпоглавља прихватили су сваку иницијативу за састанак или размену мишљења која је пристигла од стране Конвента. Одржано је неколико састанака и бројне интернет консултације.
- Mapirati pod-teme u okviru poglavlja 23, koja se povezuju sa pod-temama u drugim poglavljima i organizovati zajedničkih tematskih sednica dve ili više radnih grupa o pod-temama	Усвојено	Преговарачка група ову праксу већ негује-чека се формирање подгрупа у оквиру Конвента.
- Mapirati kontakt osobe i eksperte za doprinose u pregovorima u poglavlju 23 u ministarstvima i nadležnim institucijama	Усвојено	Преговарачка група је спремана да са Конвентом подели контакте особа које могу помоћи у овом процесу.
- Otvoriti komunikaciju sa svim članovima tima za pregovore u poglavlju 23	Усвојено	Координатори потпоглавља прихватили су сваку иницијативу за састанак или размену мишљења која је пристигла од стране Конвента. Одржано је неколико састанака и бројне интернет консултације. Преговарачка група је спремана да са Конвентом подели контакте особа које могу помоћи у овом процесу.
- Ujednačiti opštost/posebnost dokumenata koji se izrađuju u pregovorima (Akcioni plan i drugi dokumenti) u poglavlju 23, uz stalno upoređivanje sa dokumentima izrađenim u drugim poglavljima (u ovom trenutku, naročito sa poglavljem 24)	Усвојено	Усклађивање са Пг. 24 је редовна активност док је наставак ове праксе на поглављима која су у и даље у ранијим фазама преговора на члановима њихових преговарачких група.
- Izraditi izveštaje o bilateralnim konsultacijama OCD i pregovaračkog tima i upoznavanje sa sadržajem ovih razgovora i pisanih doprinosa.	Усвојено	Преговарачка група је након објављивања сваког нацрта објавила и детаљне одговоре на сваку пристиглу сугестију ОЦД.

- Ustaliti izradu izveštaja o usmenim konsultacijama u okviru Konventa i na strani pregovarača	Делимично усвојено	Због бројности и садржајности ове врсте састанака, Преговарачка група не може преузети на себе терет израде и ових извештаја али се не противимо њиховој изради од стране ОЦД и потом слању на сагласност са садржином од стране чланова Преговарачке групе, након чега би извештаји могли бити објављени.
- Izraditi strategiju komunikacije sa građanima o pojedinačnim pitanjima koja se otvaraju tokom pregovora u poglavlju 23	Усвојено	Канцеларија за Европске интеграције већ ради на изради комуникационе стратегије за сва поглавља. Подсећамо да је Преговарачка група за Пг. 23 2014. године у овој области добила и објавила препоруке ТАИЕХ експерта којих се у потпуности придржава.
- Uključivanje organa lokalne samouprave i civilnog društva na lokalnu u proces pregovora, kao i pojašnjavanje svih koraka u pregovorima u poglavlju 23, uz pojašnjavanje uticaja pregovora na život građana	Усвојено	Преговарачка група се не противи овом предлогу и стојимо на располагању за учешће на евентуалним састанцима овог типа које би ОЦД организовале.
- Promovisati standard “Dostignuti nivo otvorenosti pregovora i konsultacije sa civilnim društvom ne može se smanjivati”	Усвојено	Преговарачка група за Пг. 23 је добила потврду ЕК да је модел изграђен кроз ово поглавље пример за сва остала поглавља и придружујемо се очекивањима ОЦД да ће и остале преговарачке групе радити на очувању достигнутог нивоа отворености преговора.
- Prikupiti i promovisati primere dobre prakse <u>modela konsultacija</u> u poglavlju 23 koji bi služili kao model i u pregovorima u drugim poglavljima	Усвојено	Преговарачка група за Пг. 23 је добила потврду ЕК да је модел изграђен кроз ово поглавље пример за сва остала поглавља и придружујемо се очекивањима ОЦД да ће и остале преговарачке групе радити на очувању достигнутог нивоа отворености преговора.
- Ustanoviti i na Vladi RS usvojiti detaljni model komunikacije civilnog društva i pregovarača.	Усвојено	Канцеларија за Европске интеграције већ ради на изради комуникационе стратегије за сва поглавља. Подсећамо да је Преговарачка група за Пг. 23 2014. године у овој области добила и објавила препоруке ТАИЕХ експерта којих се у потпуности придржава.
ОПШТЕ ПРЕПОРУКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА		ОРГАНИЗАЦИЈА

- Указивање грађанске иницијативе -		НАЦИОНАЛНИ КОНВЕНТ – РАДНА ГРУПА ЗА ПОГЛАВЉЕ 23
ПРЕПОРУКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
- Trebalo zabraniti komentarisanje preporuka Zaštitnika građana po isto principu kao što vlast ne sme da komentariše sudske odluke. Time se sprečava politizacija njegovog rada,	Није усвојено	Није обухваћено препоруком
- Izbacivanje termina NVO. Tendenciozno je i neusklađeno sa postojećim propisima - Zakon o udruženjima, Smernice za uključivanje organizacija civilnog društva, Strategija za podsticajno okruženje za ocd. Termin NVO je u tom smislu retrogradan.	Није усвојено	Релевантност?!
ОПШТЕ ПРЕПОРУКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА		ОРГАНИЗАЦИЈА
- Уопштени коментари -		НАЦИОНАЛНИ КОНВЕНТ – РАДНА ГРУПА ЗА ПОГЛАВЉЕ 23
КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
- Kada je u pitanju metodologija veoma je važno da se u obzir uzimaju i primedbe koje se daju na zasebnim sednicama, kao i na sednicama Nacionalnog konventa i drugim formatima. Takođe, važno je da se identifikuju i povežu pitanja koja se provlače kroz više poglavlja (npr. terorizam i ekstremizam u poglavlju 24)	Усвојено	Све предложене активности се већ спроводе
- Statistika u pojedinim oblastima mora biti detaljnija i usklađena sa zadacima i indikatorima	Није усвојено	Није прецизирано у којим областима
- Uloga Vrhovnog kasacionog suda i Visokog saveta sudrstva, Državnog veća tužilaca. Vidi se napredak u odnosu na drugi nacrt, ali ipak ima prostora za dalje unosenje npr. u delu 1.3.8.1	Није усвојено	Није прецизирано у којим активностима
- U pregledu trenutnog stanja u oblasti pravosuđa u delu “Од 1. октобра 2013. године започела је примена Законика о кривичном поступку из 2011. године у свим судовима и јавним тужилаштвима опште надлежности, који је као најзначајнију новину донео увођење	Није усвојено	ЕК није имала примедбе на пресек стања. Друга тврдња није истинита-Постоји мрежа канцеларија.

тужилачке истраге. И поред иницијалних тешкоћа у примени, приметан је значајан раст процента поступака окончаних применом начела опортунитета кривичног гоњења као и споразума о признању кривичног дела. ”

Trebalo bi ubaciti da nije porasla upotreba mera alternativnih pritvoru, kao i da ne postoji mreža povereničkih kancelarija koja bi stvorila uslove da se izvršavanju mere alternativne pritvoru.

1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ

1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ

1.1. НЕЗАВИСНОСТ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ

ОРГАНИЗАЦИЈА

1.1.1. Уз подршку спољних експерата, Србија би требало да изврши темељну анализу постојећих решења/ могућих амандмана на Устав имајући у виду препоруке Венецијанске комисије и европске стандарде, обезбеђујући независност и одговорност правосуђа. Промене би, између осталог, требало да обухвате следеће:

Друштво судија Србије

- Систем одабира, предлагања, избора, премештаја и престанка функције судија, председника судова и јавних тужилаца, односно заменика јавних тужилаца би требало да буде независан од политичког утицаја. Улазак у правосудни систем треба да буде заснован на објективним критеријумима вредновања, правичним процедурама одабира, отворен за све кандидате одговарајућих квалификација и транспарентан из угла опште јавности. Високи савет судства и Државно веће тужилаца би требало да буду ојачани на начин који би подразумевао преузимање водеће улоге у управљању правосуђем, па и када је реч о имунитетима. Њихов састав требало би да буде мешовит, без учешћа Народне скупштине (изузев искључиво деклараторне улоге) са најмање 50% чланова из правосуђа који представљају различите нивое јурисдикције. Изабрани чланови би требало да буду одабрани од стране колега;
- Органи законодавне или извршне власти не би требало да имају овлашћење да контролишу или надгледају рад правосуђа;
- Преиспитати пробни период у трајању од три године за кандидате за судије и заменике тужилаца;
- Прецизирати разлоге за разрешење судија;
- Прецизирати правила која се односе на прекид мандата судија Уставног суда.

1.3.1. Унапредити Правосудну академију као центар за сталну и почетну обуку судија и јавних тужилаца у складу са одлукама Уставног суда о одредбама Закона о јавном тужилаштву и Правосудној академији, кроз:

- о увођење годишњег програма обуке који обухвата све области права, укључујући и право ЕУ; - о обезбеђивање потребних ресурса и увођење система контроле квалитета почетне и специјализоване обуке.Прецизирати разлоге за разрешење судија; 3.2.1.Ојачати капацитете Заштитника грађана (посебно у погледу његове улоге као националног превентивног механизма), покрајинског омбудсмана и локалних служби заштитника грађана. 3.5.1 Осигурати заштиту новинара од претњи насиља, конкретно кроз примену ефективних истрага и санкционисањем извршених напада.		
ОПШТИ КОМЕНТАРИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
Већина активности усмерена је на процедуре измена правног оквира (Устава, закона и других правних аката) и процедуру тих измена, иако је за то већ законима прописана процедура, уместо да активности у том погледу доприносе квалитету правних аката. Многе активности чија је сврха да се поступи по препорукама нису усмерене на отклањање узрока који су довели до тога да је правосуђе Србије и после 15 година у појединим аспектима још релативно далеко од европских правних тековина које држава настоји да уведе. Ово је можда последица Коментари на нацрт Акционог плана за Поглавље 23 у делу о правосуђу Page 5 ситуације да је Стратегија формулисана без учешћа Друштва судија и Удружења тужилаца и да је, упркос веома бројној делегацији од више десетина чланова, на скрининг састанцима био упадљиво незнатан број судија, а да струковна удружења нису била уопште представљена, упркос супротним искуствима у Хрватској и Црној Гори, на пример. Многе активности не произлазе из скрининг смерница, нити из препорука Анализе. Из скрининг-препоруке 1.1.1. произлазе „могући уставни амандмани“, а као активност се предвиђа измена целог Устава; из исте препоруке произлази да треба обезбедити независност правосуђа, а као резултат активности предвиђа се нови Устав са Високим саветом судства који има најмање 50% чланова из реда судија, чиме се умањује већ достигнути уставни ниво од више од 50% чланова судија у ВСС по садашњем Уставу Србије или по чл. 13. Магне карте. Исто тако, активности 1.1.4.1. немају везе са скрининг-препоруком 1.1.4. о обезбеђењу довољно административних капацитета као и буџетских овлашћења ВСС и ДВТ над сопственим буџетом, као што ни активности 1.3.1.1. до 1.3.1.7. немају никакве везе ни са скрининг-препоруком 1.3.1. за унапређење Правосудне	Није усвојено Није усвојено Није усвојено Делимично усвојено	Препоруке из Извештаја о скринингу су датост а циљ формулисања активности је да се дефинише начин дефиничу начини, субјекти и рокови за испуњење препорука. Виђење „исправности“ садржине Извештаја о скринингу у целини или у појединим деловима, деловима , у том погледу је ирелевантно, и не ослобађа нас обавезе да одговоримо на препоруке. Овај принцип пресликан је и када се ради о реализацији препоруке 1.1.1. те није јасно одакле је изведен закључак да ће уставним променама бити угрожен већ постигнути ниво независности.

академије као центра за сталну и почетну обуку судија и јавних тужилаца у складу са одлукама Уставног суда о одредбама Закона о јавном тужилаштву и Правосудној академији кроз увођење програма обуке који обухвата све области права укључујући и право ЕУ и обезбеђивање потребних ресурса и увођење система контроле квалитета почетне и специјализоване обуке, ни са препоруком број 38 из Функционалне анализе.

Активности 1.3.9.1. и 1.3.9.3. којима се нормативни оквир за обавезност судске праксе није у складу ни у духу са препоруком 1.3.9. из Извештаја о скринингу да се различитим средствима унапреди уједначеност судске праксе, као и кроз обезбеђивање електронског приступа судским одлукама и сентенцама и њихово објављивање у разумном временском року. Исто тако, она није у складу ни са нашом правном традицијом, ни са нашим правним поретком, нити са мишљењима Венецијанске комисије и међународним документима о судству. Коначно, обавезност судске праксе на начин на који се овим жели увести представља реалну претњу по независност судства и право грађана на правично суђење.

Процес придруживања је дуготрајан и он захтева етапне активности и пре уставних измена, односно измене закона које могу довести до имплементације европских тековина, а које АП нису предвиђене. Рецимо, Закон о Високом савету судства могао би да буде измењен на начин који би се у великој мери приближио европским стандардима, тако што би прописао да је Савет надлежан за престанак функције председника суда; бољу заступљеност судија кроз другачије изборне базе; искључење политичара - чланова Савета (министра правде, председника Одбора за правосуђе Народне скупштине) приликом доношења одлука које се тичу статуса судија; неспојивост послова изборног члана Савета из реда адвоката (привремени престанак права на бављење адвокатуром члану Савета – адвокату за време док му траје мандат у Савету, што би изискивало истовремену измену Закона о адвокатури); бољу представљеност судија прописивањем да све судије чиниле једно изборно тело (сви гласају за сваку листу); стварну тајност избора тако што би се гласало у седиштима апелација; стандардизовану изборну кампању; двокружни изборни систем, проширење круга овлашћених предлагача итд. Закон о уређењу судова могао би да умањи значај председника судова, и тиме један од начина политизације судства на коју је указала и Венецијанска комисија (Мишљење бр.405/2006 од 19.03.2007. године), тако што би установио Управно-судско веће (од напр.

Делимично усвојено

Није усвојено

Када је реч о активности 1.1.4.1. она је директно усмерене на реализацију сегмента препоруке 1.1.4. који гласи: **“Њихов рад би требало да буде транспарентан и да подлеже институционалној одговорности,”** а који је у коментару (не)намерно изостављен.

Реализација препоруке 1.3.1. захтева јачање Правосудне академије у погледу нормативног положаја, институционалних и административних капацитета, а у свим сегментима неопходним за спровођење висококвалитетне почетне и континуиране обуке. Активности су овом сегменту су у трећем нацрту су додатно прецизиране и разрађене што ће вероватно допринети разумевању њихове везе са захтевима из препоруке.

У погледу праваца измене нормативног оквира активност је измењена у Трећем нацрту прецизирањем да ће измене бити у складу са коментаром захтеваним оквиром.

5 судија, од којих би један био председник суда, а остали би се бирали на седници судија, тајним гласањем; с тим што би у малим судовима све судије чиниле управно судско веће), које би доносило годишњи распоред послова, поступало по притужбама, примало у радни однос волонтере и судијске помоћнике, оцењивало судијске помоћнике, итд. Укључивање судија у послове судске управе развило би и њихово боље сагледавање функционисања судског система и неопходних претпоставки за то, како се препоручује и праграфом 41 Препоруке КМ/Рец (2010) 12 Комитета министара Савета Европе државама чланицама о судијама од 17.11.2010. године.

Неопходно је дефинисати приорите, рангирати активности по приоритетима и предвидети њихово етапно спровођење.

Неопходно је прописати да у свим радним групама учествују представници струковних удружења које та удружења сама одређују, као и обавезно благовремено позивање струковних удружења у свим расправама о реформским мерама.

Није усвојено

Није усвојено

Мишљење Венецијанске комисије је да темељне измене Закона о ВСС-у треба оставити за период након измене Устава. Поред тога, по нивоу детаљности предлог методолошки не одговара Акционом плану за Поглавље 23, већ ће бити прослеђен радној групи за измене поменутог закона када она буде поново формирана.

У складу са методологијом израде Акционих планова која се искристалисала у досадашњој пракси Европске комисије, приоритизацију врши ЕК кроз препоруке док се активности ОБАВЕЗНО рангирају тако да у свакој области прикажу потребне измене нормативног оквира, а потом измене/јачње инситуционалних и административних капацитета.

Обим и начини укључивања цивилног друштва у

		законодавни процес уређен је Смерницама Владе Републике Србије а реализација поменутог захтева директно би дискриминисала друге невладине организације.
Рокови предвиђени АП су претежно „смештени“ у период до прве половине 2016. године због „преноса“ надлежности за управљање правосуђем са Министарства правде на Високи савет судства (који прописује Закон о уређењу судова). Рокови су непотребно кратки и нереални. Иста ствар се десила и са Акционим планом за спровођење Стратегије – рокови су нереално кратки па се ни не поштују. Рокови треба да буду тако пројектовани да омогуће реално и квалитетно обављање активности и квалитетно учешће свих носилаца активности. С обзиром на обим и бројност захвата у реформи правосуђа, капацитет носилаца активности, па и капацитет струковних удружења, али и мандат садашње Европске комисије (до 2018. године неће бити нових пријема у чланство ЕУ), рокове треба продужити и сместити их у реалан временски оквир.	Усвојено	Највећи део рокова је у Трећем нацрту измењен/померен. Констатација везана за рокове у Акционом плану за НСПП је нетачна, будући да је проценат испуњености активности у првих 12 месеци износио 97%.
Извршна власт (Министарство правде) доминира као главни или чак и каонискључиви носилац активности, посебно оних чији носилац треба да буде судска власт, тј. Високи савет судства, судови, судије, и струковна удружења судија. У активностима којима се разрађује препорука 1.2.1. (прецизирање и примена правила о аутоматској расподели предмета), у складу са препоруком 1.1.1. да органи законодавне и извршне власти не би требало да имају овлашћење да контролишу или надгледају рад правосуђа, неопходно је да носиоци активности буду ВСС, ВКС и остали судови, на пример код активности 1.2.1.1, 1.2.1.8. (пондерисање предмета, с тим што пондерисање мора бити посебно разрађено као посебна активност и то етапна, која би у почетку била вршена с обзиром на сложеност и стриктуру предмета, врсту спора, датум подношења иницијалног акта, број дела, учинилаца, сведока, вештачења и сл.), 1.2.1.11. (доношење Судског пословника). За поједине активности за које је предвиђено да њихови носиоци, осим Министарства правде, буду стране организације (УСАИД, МДТФ Светске банке, ГИЗ), носиоци треба да буду органи државе Србије: Високи савет судства, судови Итд. На пример активнсти 1.2.1.1, 1.2.1.3, 1.2.1.4. код препорука 1.2.1. о прецизирању и примени правила о аутоматској расподели предмета; 1.3.6.6. за анализу постојећег ИКТ система у погледу хардвера, софтвера и људских ресурса у судовима, јавним тужилаштвима и затворима са фокусом на потребама хитних измена, са препорукама за његово унапређење, у вези са препоруком 1.3.6. за спровођење програма решавања старих предмета, укључујући и увођење метода алтернативног решавања спорова, те активности 1.3.6.8. и 1.3.6.9. са тим у	Делимично усвојено Делимично усвојено	Носиоци активности су одређени у складу са Уставном и законском поделом надлежности и прате динамику законом предвиђеног трансфера надлежности са Министарства правде на ВСС и ДВТ, те је, у складу са тим, учљиво да је за спровођење истоврсних активности у кратком року као носилац означено Министарство, а нако тога ВСС и ДВТ. У великом броју наведених активности носиоци су измењени у Трећем нацрту. Коментар игнорише специфичност пројектно

вези; као и 1.3.8.2 - 1.3.8.5. у вези са препоруком 1.3.8. о развијању е-правосуђа и обезбеђењем доступности поуздане и уједначене правосудне статистике и увођењем система за праћење трајања судских поступака; те 1.3.7.1. у вези са препоруком 1.3.7. о унапређењу извршења пресуда, посебно у предметима из области грађанског права		финансираних активности и разлику између корисника пројекта и субјекта који спроводи пројектне активности.
Резултат активности не треба да се исказује реализацијом конкретне активности (најчешће доношењем правног акта) како је наведено у АП, већ стварном променом у систему/система. Исто тако, АП не треба да буде сметња активностима усмереним на достизање европских тековина; не треба да их ограничава. АП треба да да смер активностима које њиме не треба да буду исцрпљене све док су у функцији примене европских правних тековина и унапређења правног поретка Србије.	Није усвојено	Коментар је очигледна последица неразумевања разлике између индикатора резултата и индикатора утицаја. Није јасно одакле зкључак да Акциони план ограничава усклађивање са правним тековинама ЕУ.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ		
1.1. НЕЗАВИСНОСТ		
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ	ОРГАНИЗАЦИЈА	
1.1.1. Уз подршку спољних експерата, Србија би требало да изврши темељну анализу постојећих решења/ могућих амандмана на Устав имајући у виду препоруке Венецијанске комисије и европске стандарде, обезбеђујући независност и одговорност правосуђа. Промене би, између осталог, требало да обухвате следеће: ○ Систем одабира, предлагања, избора, премештаја и престанка функције судија, председника судова и јавних тужилаца, односно заменика јавних тужилаца би требало да буде независан од политичког утицаја. Улазак у правосудни систем треба да буде заснован на објективним критеријумима вредновања, правичним процедурама одабира, отворен за све кандидате одговарајућих квалификација и транспарентан из угла опште јавности. Високи савет судства и Државно веће тужилаца би требало да буду ојачани на начин који би подразумевао преузимање водеће улоге у управљању правосуђем, па и када је реч о имунитетима. Њихов састав требало би да буде мешовит, без учешћа Народне скупштине (изузев искључиво деклараторне улоге) са најмање 50% чланова из правосуђа који представљају различите нивое јурисдикције. Изабрани чланови би требало да буду одабрани од стране колега; ○ Органи законодавне или извршне власти не би требало да имају овлашћење да контролишу или надгледају рад правосуђа; ○ Преиспитати пробни период у трајању од три године за кандидате за судије и заменике тужилаца; ○ Прецизирати разлоге за разрешење судија; ○ Прецизирати правила која се односе на прекид мандата судија Уставног суда.	<i>Друштво судија Србије</i>	

Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.1.1.	Текст АП на енглеском и српском језику се не подудара. Тако је део реченице који је у тексту болдиран и који постоји у енглеској верзији АП: „and remain of the responsibility of the High Judicial and State Prosecutorial Councils“ изостављен у српској верзији АП. У оквиру активности ради спровођења ове препоруке, као што је већ наведено у фусноти 2. АП предвиђа промену целог Устава иако је препоручено да се изврши темељна анализа постојећих решења/могућих амандмана на Устав, дакле не измена целог Устава. Осим тога, АП стално користи лаички термин „радни текст Устава“ уместо уставног термина „акт о промени Устава“. Из исте скрининг-препоруке 1.1.1. произлази да треба обезбедити независност правосуђа, а као резултат активности предвиђа се нови Устав са Високим саветом судства који има најмање 50% чланова из реда судија, чиме се умањује већ достигнути уставни ниво од више од 50% чланова судија у ВСС по садашњем Уставу Србије, или „значајна већина судија“ по члану 13. Магне карте 7, и по члану 18. Мишљења број 10. Консултативног већа еропских судија. Између активности 1.1.1.1. и 1.1.1.2. (анализе постојећих одредаба Устава и иницирања промене Устава) није предвиђена, а требало би да јесте, јавна расправа уз обавезно учешће стручне јавности и прибављање мишљења свих струковних удружења.	Није усвојено	Радни текст Устава и Акт о промени Устава су две потпуно различите ствари и није ни било намере да буду коришћени као синоними. Укупни обим измена Устава не утиче на обим и смер измена у области правосуђа и одређен је потребама усклађивања са правним тековинама ЕУ у свим поглављима као и другим потребама које буду идентификоване у предстојећем периоду, те не може ни бити дефинисан само Акционим планом за Поглавље 23. Процедура промене Устава и субјекти који спроводе су јасно нормативно регулисана те не видимо потребу за њеним преписивањем у самом Акционом плану.
1.1.1.	У погледу активности које би требало спровести ради примене ове препоруке, Друштво судија сматра да треба искористити резултат рада Радне групе за израду анализе измене уставног оквира, и оне препоруке са којима је Друштво судија сагласно: - Формулација члана 4. става 3. Устава („Однос три гране власти заснива се на равнотежи и међусобној контроли“) даје основ за решење да се одлучивање о избору судија дели између Народне скупштине и Високог савета судства, чиме се ова важна гаранција независног положаја суда изузима из пуне надлежности судске власти. Да би се ово исправило, потребно је урадити једно од двога: избрисати члан 4.	Делимично усвојено	Нацртом АП-а и јесте предвиђено да за потребе измене Устава буду коришћени налази радне групе за анализу измене уставног оквира. Коначни текст ове анализе још увек не постоји будући да радна група није окончала свој посао, а чак и да јесте, методолошки је

став 3. Устава или га преформулисати тако да гласи „однос законодавне и извршне власти заснива се на равнотежи и међусобној контроли“; Начела судства треба прецизније и систематичније дефинисати. Треба их дефинисати и тако да се на почетку одељка (у неколико чланова) наведу темељне уставне гаранције (институционалне и персоналне), којима се уређује положај суда и судија, а не да она буду разубеђена по целом одељку; - Назив „Врховни касациони суд“ је контрадикторан. Треба вратити ранији назив највишег суда, да то буде Врховни суд; - Председнике судова, као и председника највишег суда, треба да бира ВСС. Можда не би било сувишно, кад је реч о избору председника највишег суда, да ВСС одлуку доноси квалификованом већином гласова (нпр. 2/3 већином). Међутим, сва ова организациона питања не би морала да буду уређена Уставом. То је материја организационог правосудног закона. У том смислу, сасвим би било исправно брисати и цео члан о председнику Врховног касационог суда, а предложена решења унети у одговарајуће законодавство; - Треба укинути први избор судија, иако та мера није предвиђена Стратегијом, поготово имајући у виду ставове Венецијанске комисије о том питању; Све судије, без обзира на то да ли се бирају први пут, на ограничени мандат, или се бирају на сталну функцију, треба да бира ВСС; - Треба основе за престанак судијске функције и разлоге за разрешење поново конституционализовати. Посебно треба рестриктивније поставити разлоге за разрешење, како судије не би константно биле изложене “ветрометини”. Коришћење правних стандарда, попут “несавесног” поступања, у овако деликатним питањима сигурно не може бити гаранција независности судства; - У складу са циљевима имунитетске заштите судија, одредбу о материјалном имунитету би требало појаснити уношењем синтагме „за изражено мишљење у судском поступку и за гласање приликом доношења судске одлуке“; - Ако се постојање сукоба интереса у сфери „приватног интереса“ може уредити одговарајућим законом који се односи на све државне функционере, јер захтева прецизно и детаљно навођење основа за постојање таквог интереса, дотле је очекивано да се Уставом уреди област тзв. политичке неспојивости прецизним набрајањем јавних функција које су неспојиве са обављањем судске функције; - Министар правде, као ни председник надлежног скупштинског одбора, односно било који активан политичар не треба да буде члан ВСС; - Председник Врховног касационог суда треба да буде члан ВСС, а питање његовог аутоматског положаја председника Високог савета судства, треба оставити за закон. - Структура судија - чланова Савета треба да обезбеди најширу представљеност судија, док територијалну

неприхватљиво преписивати комплетне налазе анализе у сам Акциони план, већ је позивање на документ чија је садржина већ, или ће тек бити јавно доступна, сасвим довољно.

	заступљеност треба напустити; Уравнотежен састав ВСС-а подразумева и уравнотежен начин избора његових чланова, тако што би судије чланове бирале све судије, а чланове који нису Коментари на нацрт Акционог плана за Поглавље 23 у делу о правосуђу Page 11 судије бирала би Скупштина из редова истакнутих правника на предлог професионалних и струковних организација. Скупштина чланове ВСС-а не би требало да бира обичном, кворумском, већ квалификованом већином, која би подразумевала компромисно изналажење кандидата између већине и опозиције; - у погледу прекида мандата судија Уставног суда треба ускладити члан 11. став 2. Закона о Уставном суду са чланом 174. ст. 1. и 2. Устава РС			
Бр.	АКТИВНОСТ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.1.1.7.	Усклађивање правосудних закона са новим Уставним одредбама (Закон о уређењу судова, Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава, Закон о судијама, Закон о јавном тужилаштву, Закон о Високом савету судства, Закон о Државном већу тужилаца, Закон о Правосудној академији).	У оквиру активности 1.1.1.7. која предвиђа усклађивање правосудних закона са новим уставним одредбама, као носилац активности пре израде нацрта закона треба да буде предвиђена радна група која би била сачињена од судија и представника струковног удружења судија	Није усвојено	Овлашћени предлагач закона као законодавна процедура јасно су одређени Законом о Министарствима, Законом о Влади, Пословником о раду Владе и Смерницама за укључивање цивилног друштва те се поступање у складу са одредбама ових аката подразумева. У супротном, свака активност би требало да садржи преписане све одредбе релевантних нормативних аката које уређују одређено питање, што је очигледно бесмислено.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ				
1.1. НЕЗАВИСНОСТ				
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ				ОРГАНИЗАЦИЈА

1.1.3.Потребно је установити правичан и транспарентан систем напредовања судија и јавних тужилаца укључујући периодично професионално оцењивање учинка рада судија и јавних тужилаца. Потребно је установити систем за надзор и евалуацију примене ових стандарда у пракси. Високи савет судства и Државно веће тужилаца треба да сnose одговорност за доношење одлука о напредовању, распоређивању на ниже радно место или разрешењу.

Друштво судија Србије

Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.1.3.	Препорука 1.1.3. из извештаја о скринингу која се односи на вредновање рада судија не садржи најважнију активност, а то је преиспитивање постојећег Правилника за вредновање рада судија и могуће доношење потпуно новог. На предлог Друштва судија (Прилог број 6) Високи савет судства одложио је примену Правилника. Друштво судија претходно је изнело низ примедба на нацрт тог правилника (Прилог број 5), који је у скоро истој садржини као што је био и нацрт, усвојен у јулу 2014. године. У међувремену је, 24.10.2014. године, Консултативно веће европских судија Савета Европе усвојило Мишљење број 17 (2014) о вредновању рада судија, квалитету правде и поштовању независности Судства. Друштво судија посебно указује да Мишљење број 17 упућује да само вредновање не би требало да доводи до разрешења судија, већ би требало пронаћи механизме који би допринели да се побољша квалитет рада судија, и да би разрешење требало размотрити као крајњу меру тек уколико такви механизми не би дали резултате. Због још увек недовољно поузданих и нејединствених података о раду судија, неразликовања предмета по сложености, због различитих услова у којима судије раде и још увек превелике разлике у оптерећености судија, због новог система вредновања који је још недефинисан, потребе да се изаберу судије које ће вршити вредновање и њиховог обучавања за вредновање, није реално вредновати све судије на сваке три године или у било ком цикличном периоду, пошто ће се вредновање у том случају или свести на пуку форму и симулацију, што неће унапређењу рада судија или ће представљати прилику за увек нове „реизборе“, односно за разрешења судија. Све ово ће угрозити сталност судијске функције, застрашивати судије и даље неповољно утицати на њихову независност (Прилог број 8). Стога, ради преиспивање садашњег система вредновања, као и последица које би он могао да проузрокује у вези са обављањем судијске функције (опадање квалитета рада судија) и ради изналагање начина унапређења вредновања рада судија, како би сврха вредновања – побољшање квалитета	Није усвојено	Нејасно је зашто су коментари садржине препорука упућени Преговарачкој групи када их је формулисала Европска комисија?! Препоруке из Извештаја о скринингу су датост а циљ формулисања активности је да се дефинише начин дефиничу начини, субјекти и рокови за испуњење препорука. Виђење „исправности“ садржине Извештаја о скринингу у целини или у појединим деловима, деловима, у том погледу је ирелевантно, и не ослобађа нас обавезе да одговоримо на препоруке. Такође, други део коментара односи се на активности Високог савета судства а не на садржину Ап-а те би их и требало упутити ВСС-у а не Преговарачкој групе.

рада судија, заиста и могла да буде остварена, Друштво судија предлаже да се у оквиру препоруке 1.1.3. предвиде активности: - измене Закона о судијама у погледу одредаба које се тичу вредновања како би се прекинула веза између поступка вредновања и дисциплинског поступка и избегло да судије које су оцењене као неуспешне буду разрешене - вредновање само у ситуацијама када се судија пријави за напредовање или премештај, за функцију председника суда, као и када се појаве озбиљне индиције да постоје значајни недостаци у раду појединог судије или када подаци о његовом раду у релевантном периоду указују на знатна одступања од просечних - упућивање судије на обавезну обуку када је вреднован незадовољавајућом оценом- давања знатно мањег значаја мерилу рока израде одлуке (без последица по статус судије због незнатних прекорачења рока)- давања другачијег значаја мерилу укинутих одлука, као и непоступања по процесним налозима вишег суда

- вредновање и активности судија које нису непосредно везане за суђење
- успостављање обавезности разговора са судијом као једног од начина оцене његовог рада
- допуњавање извора и поступка вредновања рада судија презентовањем судији (и од стране судије) одређеног броја његових предмета и омогућавањем судији да да коментар у вези са поступањем у тим предметима
- прописивање обавезе истовременог достављања материјала за вредновање рада и Комисији и судији
- прописивање да у раду Комисије учествују судије више инстанце које поступају у материји у којој поступа и судија чији се рад вреднује__
- прописивање обавезне обуке судија за вредновање рада других судија и надзирање да ли се вредновање предузима на уједначен начин од стране свих који вреднују рад судија
- надзирање примене Правилника пре системске примене, током периода од најмање једне године, у неколико огледних судова, уз стално надгледање могућих лоших последица и благовремено кориговање правила
- започињање системске примене Правилника по истеку примереног периода у коме би судије радиле знајући за правила по којима ће бити вредноване.

1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ

1.1. НЕЗАВИСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.1.4. Потребно је обезбедити довољно административних капацитета као и буџетска овлашћења Високог савета судства и Државног већа тужилаца над сопственим буџетом како би им се омогућило да ефективно извршавају своје обавезе. Њихов рад би требало да буде транспарентан и да подлеже институционалној одговорности.			Друштво судија Србије
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.1.4.	У погледу скрининг препоруке 1.1.4. Друштво судија сматра да још увек није прави тренутак да се од јуна 2016. године на Високи савет судства пренесу буџетска овлашћења и да би то требало одложити, како због још увек неразвијених институционалних капацитета, тако и због околности да законодавна и извршна власт, одређеним правним решењима већ унапред неосновано пребацују на судове финансијске обавезе, па постоји могућност да таквим начином, као и преношењем већ доспелих обавеза, судство буде паралисано у погледу финансија. Одредбом члана 86 Закона о уређењу судова прописано је даће се накнада за повреду права на суђење у разумном року исплатити се из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова <i>иако за повреду права на суђење у разумном року не мора да буде одговоран суд.</i>	Није усвојено	Виђење ЕК је управо супротно, па је фокус управо на јчању капацитета.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.1. НЕЗАВИСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.1.5. Установити јасну процедуру јавног реаговања за Високи савет судства и Државно веће тужилаца у случајевима политичког утицаја на рад судства и јавног тужилаштва.			Друштво судија Србије

Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.1.5.	У погледу препоруке 1.1.5. да се установи јасна процедура јавног реаговања за Високи савет судства и Државно веће тужилаца у случајевима политичког утицаја на рад судства и јавног тужилаштва, активност 1.1.5.1. треба допунити обавезним реаговањем на написе у медијима (медијске нападе) у случајевима политичког и сваког другог недозвољеног утицаја, како по захтеву судије за јавну реакцију тако и по службеној дужности.	Делимично усвојено	Начин на који је активност тренутно формулисана не искључује могућност да ВСС измене изврши у овом правцу. Сматрамо да је на ВСС-у да одабере најбољи начин за уређење ове процедуре и да је непотребно наметати им решења.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.1. НЕЗАВИСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.1.6. Осигурати пуно поштовање судских одлука укључујући и подизање свести да критиковање судских одлука, нарочито од стране политичара, представља ризик по независност правосуђа.			<i>Друштво судија Србије</i>
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.1.6.	Препорука 1.1.6. о осигурању пуног поштовања судских одлука укључујући и подизање свести да критиковање судских одлука, нарочито од стране политичара, представља ризик по независност правосуђа, у ствари представља резултат претходних активности (1.1.5.1. и 1.1.5.2.) а не посебну препоруку.	Није усвојено	Нејасно је зашто су коментари садржине препорука упућени Преговарачкој групи када их је формулисала Европска комисија?! Препоруке из Извештаја о скринингу су датост а циљ формулисања активности је да се дефинише начин дефиничу начини, субјекти и ророкови за испуњење препорука. Виђење „исправности“ садржине Извештаја о скринингу у целини или у појединим деловима, деловима , у том погледу је ирелевантно, и не ослобађа нас обавезе да одговоримо на препоруке.

1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ

1.1. НЕЗАВИСНОСТ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ

ОРГАНИЗАЦИЈА

1.1.7. Обезбедити учешће цивилног друштва и струковних удружења у дефинисању будућих корака у реформском процесу, као и у надзору над спровођењем акционих планова.

Друштво судија Србије

Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.1.7.	Препорука 1.1.7. за обезбеђењем учешћа цивилног друштва и струковних удружења у дефинисању будућих корака у реформском процесу, као и у надзору над спровођењем акционих планова није разрађена одговарајућим активностима. Осим тога, активности у духу ове препоруке треба да буду предвиђене и да се протежу у активностима којима се разађују и остале препоруке. Имајући у виду и препоруку број 9 из главе о Квалитету у Анализи Светске банке, учешће Друштва судија, али и свих осталих струковних удружења, па и самих судова, неопходно је за квалитетно обављање активности, посебно онаквих какве су предвиђене у тачкама 1.1.1.1. и 1.1.1.7. Учешће свих струковних удружења неопходно је у свим осталим радним групама и јавним расправама, с тим што самим удружењима треба омогућити да они одреде своје представнике, зависно од врсте питања које се обрађује у одређеној радној групи. Приликом јавних расправа на којима се представљају одређена правна акта на којима је радила радна група, као обавезно треба предвидети представљање предлога радне групе и разлога због којих предлог није прихваћен, уколико је такав случај.	Није усвојено	Законодавна процедура јасно је одређена Законом о Министарствима, Законом о Влади, Пословником о раду Владе и Смерницама за укључивање цивилног друштва те се поступање у складу са одредбама ових аката подразумева. У супротном, свака активност би требало да садржи преписане све одредбе релевантних нормативних аката које уређују одређено питање, што је очигледно бесмислено. Поред тога, активности у оквиру ове препоруке нису у супротности са предлозима Друштва судија.

1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ

1.1. НЕЗАВИСНОСТ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ

ОРГАНИЗАЦИЈА

1.1.8. Обезбедити усвајање посебних прописа у вези са институцијама правосуђа Републике Србије а у вези са обавезама Републике Србије проистеклим из Првог споразума од 19. априла 2013. године

Друштво судија Србије

Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.1.8.	Препорука 1.1.8. из Извештаја о скринингу у српској верзији АП гласи: „Обезбедити усвајање посебних прописа у вези са институцијама правосуђа Републике Србије а у вези са обавезама Републике Србије проистеклим из Првог споразума од 19. априла 2013. године“10. Имајући међутим у виду оригинални текст на енглесном језику, препорука 1.1.8. у ствари гласи: „Обезбедити доношење посебног законодавства који се тиче правосудних институција Србије са надлежношћу на Косову, у складу са обавезама Србије по основу Првог споразума од 19. априла 2013. године“. Препорука 1.1.8. није праћена нити разрађена никаквим активностима. Могуће је да је разлог томе што наведени споразум није преточен у форму правног акта који би био у складу са правним поретком Србије, о чему говори и недавна одлука Уставног суда Србије од 10.12.2014. године („Службени гласник РС“, број 13/2015). Уколико је то разлог, изостанак активности је сасвим разумљив, пошто из наведене одлуке Уставног суда произлази да наведени споразум није међународни уговор, нити било који други правни акт, што значи да за Републику Србију није настала било каква обавеза по наведеном споразуму.		Коментар не садржи било какве предлоге те му као таквом не може ни бити одређен статус имплементације.

1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ

1.2. НЕПРИСТРАСНОСТ И ОДГОВОРНОСТ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.2.1. Прецизирати и примењивати правила о аутоматској (случајној) расподели предмета, укључујући и проналажење техничких решења за избегавање заобилажења система. Обезбедити да систем не буде подложен манипулацијама као и да буде предмет редовног инспекцијског надзора од стране тела овлашћеног за надзор у оквиру Високог савета судства и Државног већа тужилаца.			Друштво судија Србије
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.2.1.	Носиоци активности у вези са препоруком 1.2.1. о правилима за случајну расподелу предмета, као што је претходно наведено у начелним примедбама о носиоцима активности, треба да буду органи Републике Србије, што се првенствено односи на Високи савет судства и судове. Учесће Министарства правде у претежно свим активностима везаним за ову препоруку противно је препоруци 1.1.1. о обезбеђењу независности и одговорности правосуђа, а нарочито другој алинеји ове препоруке да органи законодавне и извршне власти не би требало да имају овлашћења да контролишу или надгледају рад правосуђа. Осим тога, с обзиром на одредбе Закона о судијама (чл. 24. и 25.) и Судског пословника (чл. 49), активност 1.2.1.9. која предвиђа измену Закона о судијама који се односи на случајну расподелу предмета, у циљу спровођења Програма за пондерисање предмета, показује се сувишном. У уводном делу овог документа Друштво судија истакло је важност давања приоритета активности и одређивања редоследа њихове етапне примене пошто је немогуће све активности извести у кратком временском периоду, практично одједном. Друштво судија је још 2007. године издало књигу <i>Вредновање рада судија</i>, прву и до сада једину такве врсте у Србији, која се односила само на питање квантитативног вредновања рада судија и предложило успостављање система који би омогућио разликовање предмета по сложености на основу времена потребног за решавање сваке врсте предмета (пондерисање предмета). Предлог да се приступи увођењу таквог система који је Друштво судија упутило августа 2007. године Врховном суду Србије, Високом савету правосуђа, Министарству правде и Комисији за реформу правосуђа, остао је без одговора. Сада, имајући у виду врсту, опсег и бројност планираних активности у правосуђу, Друштво судија не сматра да је реално да се приступи пондерисању предмета на тако сложен начин који је раније	Делимично усвојено	Како се активности у АП-у ослањају на налазе Функционалне анализе у којој је такође предложено постепено увођење система пондерисања, те његово касније усложњавање, овај коментар по нивоу детаљности и опширности сматрамо корисним материјалом за радну групу која ће радити на Програму, па ће исти овој групи и бити прослеђен након што буде формирана.

	предлагало. Међутим, разликовање предмета могуће је вршити у почетној фази реформских активности и према сложености материје, броја странака или доказа потребних да се изведу у одређеним предметима. Тако се у кривичној материји разликују предмети у којима је оптужено једно или више лица, извршено једно или више кривичних дела, или у којима је потребно извести више вештачења или саслушати више сведока. У грађанској материји искуство показује да правни основ предмета одређује његову сложеност (брачне и породичне тековине, дугови, разне врсте накнаде штете итд.). Иако се може десити да се сложен предмет оконча неочекивано брзо, у дужем временском периоду и у већем броју предмета, сваки судија ће се наћи у сличној ситуацији. Стога је могуће и сада увести привремене, рудиментарне „пондере“ на основу којих би се предмети случајно расподељивали тако што би били формиран подуписници (одговарајући електронски програми) у које би се заводили по редоследу пријема предмети по основу спора, или по броју странака или кривичних дела и сл, а затим расподељивали судијама по реду. Такво поступање би на постепен начин привикавало цео систем на „пондерисање“а било би остављено довољно времена да се сталожено и промишљено размишља о много софистициранијем систему пондерисања који би у наредном периоду могао да буде уведен без великих потреса.		
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.2. НЕПРИСТРАСНОСТ И ОДГОВОРНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.2.2. Ојачати одговорност судија и јавних тужилаца кроз строгу примену свих законских и дисциплинских средстава, укључујући следеће: ○ Обезбедити ефективну имплементацију одредаба о „сукобу интереса” и њихове измене и допуне у случају потребе; ○ Обезбедити ефективну верификацију имовинских карата и унакрсне провере са релевантним информацијама; ○ Ефективно праћење поштовања етичког кодекса и спровођење додатних активности везаних за евалуацију и обуку судија и јавних тужилаца у области етике;			Друштво судија Србије

- Преиспитати у мери у којој је неопходно и ефективно применити правила о дисциплинској одговорности и поступку разрешења;
- Извршити поновну процену система функционалног имунитета и обезбедити пуну кривичну одговорност судија и јавних тужилаца.

Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.2.2.	Препорука 1.2.2. која се тиче јачања одговорности судија и јавних тужилаца, за разлику од осталих препорука, посебно оних које се тичу стручности и независности, разрађена је са забрињавајућих 22 активности. Посебно забрињава активност 1.2.2.17. која говори о промени Правилника о дисциплинском поступку и дисциплинској одговорности судија са циљем увођења проактивног приступа дисциплинских органа у праћењу поштовања Етичког кодекса за судије. С обзиром на досадашња искуства, ово рађа основану бојазан да ће доћи до дисбаланса између независности и одговорности, на штету независности. Друштво судија наглашава да препорука сама раздваја питање етике од дисциплинске одговорности, а да активности из АП праве конфузију етичких правила и дисциплинске одговорности, као и да, супротно активности 1.2.2.10, етичка правила не могу бити основ за дисциплинску одговорност. На исти закључак упућује и Мишљење број 3 (2002) Консултативног већа европских судија <i>О принципима и правилима професионалног понашања судија, а посебно етике, неспојивог понашања и непристрасности</i> 11. Начин на који треба посматрати ову област у најкраћем се може свести на следеће: „Веће жели да истакне да ради неопходне заштите судијске независности, изјава о стандардима професионалног понашања треба да буде заснована на два основна начела: о прво, треба да дефинише основне принципе професионалног понашања. Треба прихватити да је генерално немогуће саставити комплетну листу свих унапред одређених активности које би биле забрањене за судије; прихваћени принципи треба да служе као инструменти само-регулација за судије, односно, општа правила која се примењују на њихове активности. Надаље, иако постоји и међусобно преклапање и преплитање, принципи понашања треба да буду одвојени од дисциплинских правила која се примењују на судије у смислу да непоштовање неког од принципа не представља само по себи дисциплински прекршај или грађански или кривични	Није усвојено	Чини се да су коментари засновани на неразумевању фразе „проактивни приступ“ као и на негацији тачке 7.3 Етичког кодекса. Коментар који се односи етичке квалитета чланова ВВС-а излази из оквира израде Акционог плана.

	<i>преступ; друго, принципи професионалног понашања треба да буду утврђени од стране самих судија. Они треба да представљају инструмент само-регулисања који потиче из самог судства, и који омогућава судској власти да стекне легитимитет поступањем у оквирима опште прихваћених етичких стандарда. Процес широких консултација треба да буде организован, по могућству од стране тела или лица наведеног у параграфу 29, које такође може бити надлежно и за објашњавање и тумачење изјаву о стандардима професионалног понашања.</i> Друштво судија посебно жели да истакне да се и у АП, баш као и у Стратегији, као носиоци бројних активности везаних за етику предвиђају Високи савет судства и Државно веће тужилаца, чији су изборни чланови спровели ревизију реизбора и правно оснажили резултате реизбора на начин који је био супротан сваком етичком правилу, а што је и констатовано у званичним документима који су наведени у прилозима. Тиме се свака активност из АП везана за етику делегитимизује.		
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.3 СТРУЧНОСТ/ЕФИКАСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.3.1. Унапредити Правосудну академију као центар за сталну и почетну обуку судија и јавних тужилаца у складу са одлукама Уставног суда о одредбама Закона о јавном тужилаштву и Правосудној академији, кроз: ○ увођење годишњег програма обуке који обухвата све области права, укључујући и право ЕУ; ○ обезбеђивање потребних ресурса и увођење система контроле квалитета почетне и специјализоване обуке.			<i>Друштво судија Србије</i>
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1.3.1.	Ниједна од активности у вези са Препоруком 1.3.1. за унапређење Правосудне академије као центра за сталну и почетну обуку, између осталог и кроз: увођење годишњег програма обуке који обухвата све области права, укључујући и право ЕУ и обезбеђивање потребних ресурса и увођење система контроле обуке, осим активност 1.3.1.8. не произлази из наведене препоруке. Показало се да Правосудна академија нема довољно капацитета ни да судијама обезбеди редовну сталну обуку (Прилог број 9), па су потпуно нереалне пројектоване активности Правосудне академије да обучава јавне бележнике (1.3.6.22.) и посреднике (1.3.6.24.). Друштво судија посебно наглашава да се појединим активностима, наводно у вези са препоруком 1.3.1, „на мала врата“ заобилази одлука Уставног суда давањем значајне предности онима који су завршили почетну обуку на Правосудној академији приликом избора на правосудну функцију (активности 1.3.1.3, 1.3.1.4.)	Делимично усвојено	Реализација препоруке 1.3.1. захтева јачање Правосудне академије у погледу нормативног положаја, институционалних и административних капацитета, а у свим сегментима неопходним за спровођење висококвалитетне почетне и континуиране обуке. Активности су овом сегменту су у трећем нацрту су додатно прецизиране и разрађене што ће вероватно допринети разумевању њихове везе са захтевима из препоруке.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.3 СТРУЧНОСТ/ЕФИКАСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.3.3. Спровести свеобухватну анализу у погледу трошкова, ефикасности и приступа правди пре предузимања даљих корака у реформи мреже судова. 1.3.4. Усвојити и спроводити средњерочну стратегију људских ресурса за правосуђе на основу анализе потреба и обима посла, а имајући у виду могуће даље промене у структури судова, избору и обуци кадрова. 1.3.5. Пронаћи одрживо решење проблема неједнаке оптерећености судија и јавних тужилаца бројем предмета.			<i>Друштво судија Србије</i>
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1.3.3., 1.3.4. и 1.3.5.	У АП је добро препознато да су препоруке 1.3.3. (трошкови, ефикасност и приступ правди), 1.3.4. (људски ресурси) и 1.3.5. (неједнака оптерећеност судија) међусобно повезане и да се могу остварити јединственим активностима. Међутим, активности предвиђене АП, у делу у коме се односе на судове, нису у потпуности одређене на прави начин - ни садржински, ни хронолошки, ни у погледу њихових носилаца. У циљу смањења неравномерне оптерећености судова и судија, у судовима исте врсте и степена и по материјама у којима поступају судије, Друштво судија сматра да би активности и њихов редослед требало да буду следећи: анализа садашње надлежности судова, како би се утврдило у којој мери подела надлежности, у односу на сваку материју посебно, између првостепених (основних и виших) односно другостепених судова (виших и апелационих) утиче на обим посла и (не)равномерну оптерећеност судова и судија у њима, односно на то да ли су судови (судије) истог степена, који поступају у истој материји, на једнак или приближно једнак начин оптерећени обимом посла односно бројем предмета; - анализа потребе за изменом Закона о уређењу судова у погледу надлежности, као и процесних закона у погледу поступања по правним лековима, у складу са претходном анализом - доношење правилника којим ће се утврдити критеријуми за одређивање потребног броја судија у суду, за сваки материју посебно (Високи савет судства), како би се у сваком суду обезбедили услови да сваки судија квалитетно и ефикасно (у разумном року) обавља свој посао, узимајући у обзир услове рада, обим посла (број предмета у раду и очекивани прилив), структуру и сложеност предмета у којима тај суд поступа (у складу са надлежношћу суда); одређивање потребног броја судија за сваки суд, посебно за сваку материју, у складу са претходно донетим правилником (Високи савет судства) што омогућава да се - одреди стварно потребан број судија у сваком суду, као и стварно потребан укупан број судија у судском систему, који треба одредити сабирањем стварно потребног броја судија у свим судовима (уместо да се овај број процењује према броју судија на 100.000 становника у другим земљама,	Делимично усвојено	Овај сет активности је у трећем нацрту детаљније разрађен. Уз то, велики део предложених мера је субстантивно обухваћен активностима, али методолошки приступ израде АП-а не дозвољава њихово компетно преношење у његов текст. Будући да је АП-ом предвиђена израда Стратегије људских ресурса и назначено којим питањима ће се она бавити, детаљна запажања и компаративну анализу који су садржани у овом коментару, сматрамо драгоценим почетним материјалом за њену израду.
---------------------------------------	---	---------------------------	--

како је то учинила Светска банка у Функционалној анализи правосуђа, користећи се подацима СЕПЕЖа);

- детектовање судова у којима има више односно мање судија од потребног броја, посебно за сваку материју, на основу претходно утврђеног потребног броја судија у сваком суду (Високи савет судства), како би се утврдило у којим судовима је потребно предузети мере за усклађивање броја постојећих са бројем потребних судија;
- премештање судија из судова у којима их има више у судове у којима их има мање од потребног броја, уз њихову сагласност, у складу са Законом о судијама, и уз евентуалну примену стимулативних мера (водећи рачуна о свим, па и могуће штетним ефектима стимулативних мера) како би се број судија ускладио;

након извршеног премештаја, поново проверити и детектовати судове у којима и даље постоји неодговарајући (већи или мањи) број судија у односу на потребан број (Високи савет судства), у циљу предузимања даљих мера за усклађивање броја судија;

- анализирати могућност да се променом подручја судова или делегацијом надлежности повећа обим посла (број предмета) у судовима са већим бројем од потребног броја судија, односно да се обим посла смањи у судовима у којима је број судија мањи од потребног броја, водећи рачуна о трошковима, ефикасности и приступу правди (Министарство правде, Врховни касациони суд, Високи савет судства, евентуално министарство државне управе, МУП);
- евентуално изменити Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштва у погледу подручја и
- евентуално изменити и процесне законе (ЗКП, ЗПП, ЗВП) у погледу могућности делегације предмета, у складу са претходном анализом;
- након свих напред предузетих мера, у судовима у којима недостају судије, извршити избор судија, а у судовима у којима их има више него што је потребно, не вршити избор судија док се тај број не смањи „природним“ путем (престанком судијске функције, одласком из суда или пензионисањем) уз евентуално ангажовање судија из тих судова за обављање одређених послова за Високи савет судства или Правосудну академију. Наведеним мерама би се обезбедило да и судије у судовима са мањим бројем судија буду једнако оптерећене као и судије у судовима у

којима је тај број оптималан, што за грађане значи да се по њиховим предметима поступа на приближно исти начин у приближно истом времену, без обзира пред којим судом се води поступак, док би из судова са више судија, уз поштовање уставних начела о сталности судијске функције и непреместивости судије, било могуће ангажовати судије за обављање одређених послова у складу са законом (нпр. у Високом савету судства или у Правосудној академији).

У погледу индикатора утицаја у вези са препоруком 1.3.3. (спровођење свеобухватне анализе трошкова, ефикасности и приступа правди) недостају неки од веома важних индикатора који се тичу:

- броја предмета на 100.000 становника (због различитог схватања шта је судски предмет, нажалост није могуће поредити број предмета по судији, у европским државама)
- броја предмета по материји у суду и по судији
- структуре трошкова функционисања правосудне мреже
- структуре права гарантованих Уставом чију је повреду утврдио Уставни суд
- структуре права гарантованих Европском конвенцијом чију је повреду, у предметима против Србије, утврдио Европски суд за људска права.

Препоруке 1.3.3. за анализу трошкова, ефикасности и приступа правди, 1.3.4. за усвајање и спровођење средњерочне стратегије људских ресурса за правосудје на основу анализе потреба и обима посла, а имајући у виду могуће даље промене у структури судова, избору и обуци кадрова, као и активност

1.3.5.1. – анализа правосудне мреже, потреба и обима посла (у вези са препоруком 1.3.5. за проналажење одрживог решења проблема неједнаке оптерећености судија и јавних тужилаца бројем предмета) предвиђају низ активности у складу са закључцима и препорукама 35 и 36 из Функционалне анализе правосудја Србије коју је начинила Светска банка. У Прилогу број 3 Друштво судија је указало на недостатке Анализе који могу да утичу на (не)тачност даљих закључака и предузимање неодговарајућих мера.

Светска банка је у Анализи посебно нагласила велики и растући број судија на 100.000 становника у Србији, што по себи „повлачи“ и велики број судског особља и, упркос томе, недовољну ефикасност. Приликом ратификовања Европске конвенције (2003. године), једна од резерви коју је држава ставила односила се на судије за прекршаје. Судије за прекршаје били су државни

службеници који су имали овлашћење да за теже прекршаје изричу прекршајне казне у трајању до 60 дана затвора. С обзиром да нису имали гаранције судске независности (сталност, непреместивост, имунитет, итд), сматрало се да пред оним ко нема гаранције независности не може да се оствари правично суђење Неке државе су ово питање решиле тако што су те најтеже прекршаје „пребацили“ у лака кривична дела. Србија је изабрала тежи и скупљи пут и судије за прекршаје укључила у судски систем. Тако је у судски систем 2010. године „ушло“ преко 600 дотадашњих судија за прекршаје чиме је делимично „замаскиран“ неизбор (разрешење) преко 800 дотадашњих судија са сталном судијском функцијом. Иначе, кретање броја судија у Србији у последњих 10 година показује да се број судија (не рачунајући судије за прекршаје) смањивао:

број судија у Србији	укупан број	на 100.000	број сталовних
2004 ¹	2.418	32,2	7.496.001
2006	2.506	33,8	7.411.569

[illegible]

	39	2.787	sudiје + prekidaјci		
--	----	-------	------------------------	--	--

Све и када се има у виду број од 40,5 судија на 100.000 становника (податак из 2012), Србија нема највећи број судија. Више од ње имају две државе – чланице Европске уније – Словенија (47,1) и Хрватска (45,3), као и држава која је у процесу придруживања ЕУ - Црна Гора (42,4) (овде нису укључене мале државе као што су Монако са 102,4 или Луксембург са 40 судија).

Поред осталих држава насталих након распада Југославије, релативно велики број судија имају и неке државе са добро организованим и стабилним системима, као што су Немачка са скоро 25 судија, Пољска и Литванија са 26, Мађарска са скоро 28, Чешка са 29 судија на 100.000 становника. Свака од тих држава има и низ других начина да се судије растереће дела посла, а у 17 држава (између осталих и у Аустрији, Чешкој, Данској, Француској, Немачкој, Мађарској,

Пољској, Швајцарској) постоји посебан правосудни орган „рехтсфлегер“, коме су поверени послови које код нас обављају судије и против чијих одлука се може изјавити жалба судији. Рехтсфлегери растеређују судије послова мање сложености у породичном, старатељском, наследном праву, судској заштити потраживања до одређених износа (такозвани спорови мале вредности), у области поништавања исправа, извршном поступку (издавање платних налога, заплена покретних ствари), вођењу земљишних књига и привредних регистара, одобравању држављанства, издавању потерница, кривичним предметима, замени и извршењу кривичних санкција, правној помоћи и слично. Када се има у виду укупан број судија и рехтсфлегера у тим државама, слика постаје сасвим другачија. Такво занимање, и поред дугогодишњег заговарања Друштва судија, не постоји у Србији, а новоуведена занимања јавних бележника и судских извршитеља, због својих надлежности, претежно не растеређују судије јер обављају послове којима се судије у принципу не баве. Логично се међутим поставља, питање оптерећености судија бројем предмета. С обзиром на велике разлике у европским судским системима у којима различито значење имају чак и основни појмови као што су суд и судија, ни судски предмет се не може дефинисати тако да се без проблема може поредити њихов број. Стога се као релевантан показатељ оптерећености судија показује број предмета

одређене врсте (који се могу дефинисати и поредити) на 100.000 становника:

Подаци о броју парничних (грађанских и привредних) предмета у 2012. години				
Држава	број предмета на почетку 2012.	прилив током 2012.	број решених у 2012.	савл адавања прилива
Србија	2.990	3.214	3.727	116%
Аустрија	468	1.235	1.242	100,6%
Чешка	1.590	3.457	3.415	98,8%
Данска	473	825	899	109%
Финска	181	190	196	103,2%
Француска	2.143	2.575	2.555	99,2%
Немачка	995	1.961	1.968	100,4%
Мађарска	1.855	4.364	4.586	105,1%
Пољска	993	2.771	2.451	88,5%
Шведска	324	695	676	98,8%
Швајцарска	985	2.845	2.842	99,9%

Када се узме у обзир број предмета на 100.000 становника, онда се лако долази до закључка да су судије у Србији оптерећене великим бројем предмета, да је прилив тих предмета такође велики, као и да судије решавају велики број предмета, штавише већи него државе са узорно уређеним и

	стабилним судским системима. Довођењем у везу података о релативном броју судија (на 100.000 становника) и броју предмета (на 100.000 становника) као и податак о савладавању прилива, онда се намеће закључак да би било нецелисходно смањивати број судија и да број судија има своје оправдање у резултатима њиховог рада. Иако их има мање од предвиђеног броја од 3.916. (3.089 судија и 827 тужилаца) судија и тужилаца је свега 0,5% од укупног броја од 780.000 запослених у јавном сектору, а укупан број запослених у правосуђу, са носиоцима правосудних функција од око 17.000 чини свега 2% од запослених у јавном сектору. Јасно је и да смањење плата судијама и тужиоцима има занемарљив утицај на попуњавање државног буџета. Зато се смањење плата може једино схватити као гест деградације који судије и тужиоце своди на службенике. Све ово се даље рефлектује и на број запослених који такође не треба смањивати. Запослени „у сенци“ како се наводи у Анализи Светске банке, и постоје зато што правосуђе не може да функционише без њих, односно не може да функционише са оним бројем запослених који је преостао након што је у два наврата (крајем 2007. године и крајем 2009. године) наopakим путем (без смањења судија у том тренутку, а од броја судија зависи број осталих запослених) око 2.500 (скоро четвртина) најискуснијих запослених било присиљено да оде из правосуђа.		
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.3 СТРУЧНОСТ/ЕФИКАСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.3.3. Спровести свеобухватну анализу у погледу трошкова, ефикасности и приступа правди пре предузимања даљих корака у реформи мреже судова. 1.3.8. Постепено развијати систем е-правосуђа, као средство за унапређење ефикасности, транспарентности и целовитости судског процеса, надоградњом постојећег система за аутоматско управљање предметима. Обезбедити доступност поуздане и уједначене правосудне статистике и увођење система за праћење трајања судских поступака.			<i>Друштво судија Србије</i>

Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.3.3. и 1.3.8.	Носиоци активности у вези са препорукама 1.3.3. о спровођењу програма за решавање старих предмета и 1.3.8. о постепеном развијању е-правосуђа, обезбеђењу доступности правосудне статистике, и праћењу трајања судских поступака, као што је претходно наведено у начелним примедбама о носиоцима активности, треба да буду органи Републике Србије, што се првенствено односи на Високи савет судства, Врхови касациони суд, и остале судове.	Усвојено	Усвојено где год није било у супротности са садржином пројектних активности.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.2. НЕПРИСТРАСНОСТ И ОДГОВОРНОСТ И 1.3 СТРУЧНОСТ/ЕФИКАСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.2.1. Прецизирати и примењивати правила о аутоматској (случајној) расподели предмета, укључујући и проналажење техничких решења за избегавање заобилажења система. Обезбедити да систем не буде подложен манипулацијама као и да буде предмет редовног инспекцијског надзора од стране тела овлашћеног за надзор у оквиру Високог савета судства и Државног већа тужилаца.			Друштво судија Србије
1.3.3. Спровести свеобухватну анализу у погледу трошкова, ефикасности и приступа правди пре предузимања даљих корака у реформи мреже судова.			
1.3.4. Усвојити и спроводити средњерочну стратегију људских ресурса за правосуђе на основу анализе потреба и обима посла, а имајући у виду могуће даље промене у структури судова, избору и обуци кадрова.			
1.3.5. Пронаћи одрживо решење проблема неједнаке оптерећености судија и јавних тужилаца бројем предмета.			

1.3.6. Спровести Програм за решавање старих предмета, укључујући и увођење метода алтернативног начина решавања спорова.

1.3.8. Постепено развијати систем е-правосуђа, као средство за унапређење ефикасности, транспарентности и целовитости судског процеса, надоградњом постојећег система за аутоматско управљање предметима. Обезбедити доступност поуздане и уједначене правосудне статистике и увођење система за праћење трајања судских поступака.

Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.2.1, 1.3.6.(6.), 1.3.8.(2.), 1.3.3, 1.3.4. и 1.3.5	У оквиру препорука 1.2.1, 1.3.6.(6.), 1.3.8.(2.), 1.3.3, 1.3.4. и 1.3.5. неопходно је посебно анализирати оптерећеност судија и запослених у судовима који су враћени у судски систем 2013. године с обзиром да је систематизација ових судова, и у погледу броја судија и у погледу броја запослених, одређивана од стране министра правде, на бази података судова из којих су се издвајали враћени судови, а без учешћа, у поделу материјалних и кадровских ресурса, вршилаца функције председника судова, који су изабрани тек након поделе. Судови који су враћени у судски систем 2013. године немају, по правилу, потребна материјална средства у смислу опремљености ИТ технологијом. Ови судови немају своје сервере, па долази до честих и дуготрајних прекида у раду АВП система што успорава рад. У враћеним судовима нема довољно извршилаца и то државних службеника, посебно у оквиру судске управе. Немају систематизовано радно место секретара, управитеља писарнице, шефа рачуноводства, систем администратора или информатичара, а број записничара, уписничара и судијских помоћника је недовољан.	Делимично усвојено	Сугестије из коментара нису у супротности са постојећим активностима али по нивоу општости треба да буду предмет разматрања радних група које буду спроводиле предметне анализе.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.3. СТРУЧНОСТ/ЕФИКАСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА

1.3.6. Спровести Програм за решавање старих предмета, укључујући и увођење метода алтернативног начина решавања спорова.			Друштво судија Србије
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.3.6.	Активности које су наведене у вези са препоруком 1.3.6. о спровођењу програма решавања старих предмета, укључујући и методе алтернативног начина решавања спорова (посебно активности 1.3.6.3, 1.3.6.4, 1.3.6.6 – 1.3.6.14, 1.3.6.17 – 1.3.6.22.) нису ни у каквој вези са самом препоруком.	Делимично усвојено	Овај сет активности је значајно измењен у трећем нацрту у сарадњи са Врховним касационим судом који и прати спровођење Програма и унапређује га.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.3. СТРУЧНОСТ/ЕФИКАСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.3.7. Унапредити извршење пресуда, посебно у предметима из области грађанског права.			Друштво судија Србије
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.3.7.	У погледу препоруке 1.3.7. за унапређење извршења пресуда, посебно у предметима из области грађанског права, носиоци активности треба да буду државни органи Републике Србије, а не међународне организације. Осим тога, превелики део активности поклања се извршењу одлука преко приватних извршитеља, иако знатан број одлука извршавају судови.	Усвојено	Трећи нацрт садржи сет активности везаних за унапређење система судског извршења.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			

1.3. СТРУЧНОСТ/ЕФИКАСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.3.9. Различитим средствима унапредити уједначеност судске праксе (размотрити поједностављење судског система укидањем судова мешовите надлежности и могућност изјављивања жалбе Врховном касационом суду против сваке правноснажне одлуке), као и кроз обезбеђивање електронског приступа судским одлукама и сентенцама и њихово објављивање у разумном временском року.			Друштво судија Србије
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.3.9.	Активности којима се у ствари предвиђа законско прописивање обавезности судске праксе, а које су предвиђене у вези са препоруком 1.3.9. о унапређењу уједначености судске праксе, као и носиоци тих активности (радне групе, Министарство правде, Влада РС) нису у складу ни са самом препоруком, ни са правним поретком Србије, ни са међународним документима. У оквиру активности везаних за ову препоруку, било би корисно предвидети активност анализирања досадашњих покушаја уједначавања судске праксе и њихових резултата.	Није усвојено	Коментар садржи неосновано и нетачно тумачење активности, које су у трећем нацрту детаљније и оширније.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.3. СТРУЧНОСТ/ЕФИКАСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.3.10. Надзор над применом новог Законика о кривичном поступку и предузимање корективних мера где је потребно.			Друштво судија Србије

Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.3.10.	Препорука 1.3.10. за вршењем надзора над применом новог Законика о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП) – уважавајући чињеницу да је Србија држава континенталног права потребно је вратити у ЗКП начело утврђивање истине од стране суда. То је у складу и са начелом правичног суђења у кривичном поступку. Друштво судија указује на следеће чињенице које захтевају одређене активности: - Начело истине подразумева активнију улогу суда у поступку доказивања. Због тога је потребно увести могућност да суд изводи доказе који су потребни за утврђивање истинитог чињеничног стања, у границама правила да је терет доказивања, да је окривљени извршио кривично дело, на овлашћеном тужиоцу. - О спровођењу истраге одлучује јавни тужилац, а окривљени према новом ЗКП нема могућности да против наредбе о спровођењу истраге поднесе жалбу или приговор. То значи да је једној од странака у кривичном поступку поверена одлука о спровођењу истраге против друге странке, без могућности те друге странке да тражи контролу такве одлуке. Због тога је потребно увести правни лек против одлуке о спровођењу истраге и јавног тужиоца, по којем би одлучивао суд и тако вршио контролу одлуке јавног тужиоца, као што је то учињено у Републици Хрватској. - Потребно је јавном тужиоцу и окривљеном омогућити да уговарају по мери блаже казне од законом прописаних, пошто би се на тај начин стимулисали окривљени да закључују споразум о признању кривичног дела, чиме би се кривични поступак учинио ефикаснијим и смањили трошкови вођења кривичног поступка. - Извршити измене одредаба које се односе на главни претрес којима се омогућава одуговлачење кривичног поступка и увећавање трошкова. - У поступку по жалби увести шира овлашћења другостепеног суда да одлучује по службеној дужности, с обзиром да сада другостепени суд одлучује у оквиру основа, дела и правца побијања који су истакнути у жалби. Због тога, на пример, суд не може да интервенише уколико се окривљени жали само на казну а кривично дело је лоше квалификовано и сл. - Уклонити све пропусте, недоречености и противречности у Законик о кривичном поступку на које судови наилазе у пракси (као у члану 211. став	-----	Цитирани коментар нема никаквих додирних тачака са препоруком из Акционог плана те нисмо сигурни да ли је уопште била намера да на њу упућује, имајући у виду да говори о мањкавим решењима и потреби измена ЗКП-а и КЗ-а (нарочито овог другог који се у препоруци и не помиње), уместо да се односи на механизам мониторинга примене ЗКП-а из 2011. године

1. тачка 4. који се односи на притвор). Поред правне несигурности, последица истих је и неуједначена судска пракса.

- Неуједначеност судске праксе потребно је решавати у оквиру надлежности највиших судских дистанци; стога је неприхватљиво решење из Стратегије да судску праксу уједначава сертификационо тело састављено од судија, адвоката и професора.
- Осим комисије за надзор за спровођење Законика о кривичном поступку и комисије која прати начин спровођења Националне стратегије за реформу правосуђа, да би надзор био ефикасан и делотворан, као носиоца активности потребно је укључити судове (Врховни касациони суд) или тело састављено од судија и тужилаца који примењују ЗКП у пракси.

Приликом ранијих припрема измена Кривичног законика комисија Министарства правде је идентификовала одређене одредбе КЗ које би требало изменити или допунити. Такође постоји потреба хармонизације Кривичног законика са релевантним европским и међународним стандардима, а оправдано је уважити и сугестије стручне јавности и правосуђа у погледу одређених интервенција којима би се побољшала решења у Кривичном закону. Овим изменама би се омогућило изрицање већег броја алтернативних кривичних санкција, смањили трошкови кривичних поступака и извршења кривичних санкција и отклониле противречности и недостаци у садашњим инкриминацијама који такође узрокују различиту судску праксу и правну несигурност. Имајући то у виду Друштво судија указује да би требало:

- Проширити могућност за примену казне Рад у јавном интересу. Ова казна се као главна казна може изрећи за кривична дела за која је прописана казна затвора до три године. Стручна јавност сматра да треба проширити примену ове казне на кривична дела за која је прописана казна затвора до пет година или новчана казна. На тај начин би се смањили трошкови извршења казне затвора, избегао утицај осуђених лица на извршиоце лакших кривичних дела, учиниоци би остали у заједници и у својим породицама, а такође би била избегнута стигматизација истих.
- Кућни затвор прописати као самосталну казну, јер се битно разликује од казне затвора.
- Повећати број кривичних дела код којих је могуће изрицање новчане казне, као и поједноставити услове за изрицање новчане казне у дневним износима.

Ово с обзиром да је уочено да се у Србији смањује број изречених новчаних казни, наспрот тенденцији у европским земљама у којима се изриче већи

	број новчаних казни. Истовремено би се смањило број казни затвора и трошкови извршења таквих казни. - Укинути забрану ублажавања казне затвора код одређених кривичних дела (чл. 57. ст. 2. и 3. КЗ), јер се у пракси појављују случајеви да се и код најблажих облика ових кривичних дела изричу високе казне (за поклоњену цигарету канабиса млађем пунолетном лицу које је неосуђивано се изриче казна затвора у трајању од три године), које су несразмерне степену кривичне одговорности окривљених и тежини тих кривичних дела. - У посебном делу Кривичног законика, због потребе усаглашавања са релевантним документима Европске Уније и Савета Европе, али и због допуне или измене постојећих описа кривичних дела, потребно је да се, у складу са предлозима комисије формиране за измену Кривичног законика и предлозима судова, изврше измене постојећих инкриминација код кривичних дела као што су на пример: повреда равноправности, неовлашћено прикупљање личних података, кривична дела против полне слободе, код силовања код којег је, према пракси Европског суда, за постојање овог дела довољно да се обљуба изврши против воље пасивног субјекта, затим измене код кривичног дела злоупотреба положаја, промет опојних дрога и слично. - Носилац посла би била комисија Министарства правде и Врховни касациони суд.		
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.4.РАТНИ ЗЛОЧИНИ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.4.2. Осигурати пропорционалност казни.			<i>Друштво судија Србије</i>
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1.4.2.	У погледу поглавља 1.4 АП (ратни злочини), а како је препорука везана за поступање Тужилаштва за ратне злочине (да би све оптужбе требало да буду адекватно истражене, да је потребно једнако поступање према свим осумњиченима укључујући и високо рангиране званичнике) или друге државне органе (подизање нивоа безбедности и подршка сведоцима, осигурање поверљивости истрага), то Друштво судија само износи примедбе које се односе на препоруку 1.4.2. (осигурање пропорционалности казни) и предвиђених активности у вези са њом. Сматрамо да ниједна од предвиђених активности не доприноси остварењу препоруке, а да су активности 1.4.2.3. (израда приручника на тему критеријума за утврђивање отежавајућих и олакшавајућих околности) и 1.4.2.4 (препоруке како би се осигурало да се не изричу казне испод законског минимума) не само непримерне већ и противуставне, те их треба избрисати.	Делимично усвојено	Цела подобласт плана посвећена ратним злочинима је детаљно ревидирана и уподобљена захтевима из налаза експертске мисије из фебруара 2015. године.
--------	--	--------------------	--

1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ

1.1. НЕЗАВИСНОСТ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ	ОРГАНИЗАЦИЈА
1.1.1. Уз подршку спољних експерата, Србија би требало да изврши темељну анализу постојећих решења/ могућих амандмана на Устав имајући у виду препоруке Венецијанске комисије и европске стандарде, обезбеђујући независност и одговорност правосуђа. Промене би, између осталог, требало да обухвате следеће: ○ Систем одабира, предлагања, избора, премештаја и престанка функције судија, председника судова и јавних тужилаца, односно заменика јавних тужилаца би требало да буде независан од политичког утицаја. Улазак у правосудни систем треба да буде заснован на објективним критеријумима вредновања, правичним процедурама одабира, отворен за све кандидате одговарајућих квалификација и транспарентан из угла опште јавности. Високи савет судства и Државно веће тужилаца би требало да буду ојачани на начин који би подразумевао преузимање водеће улоге у управљању правосуђем, па и када је реч о имунитетима. Њихов састав требало би да буде мешовит, без учешћа Народне скупштине (изузев искључиво деклараторне улоге) са најмање 50% чланова из правосуђа који представљају различите нивое јурисдикције. Изабрани чланови би требало да буду одабрани од стране колега; ○ Органи законодавне или извршне власти не би требало да имају овлашћење да контролишу или надгледају рад правосуђа;	<i>Удружење тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије</i>

○ Преиспитати пробни период у трајању од три године за кандидате за судије и заменике тужилаца; ○ Прецизирати разлоге за разрешење судија; ○ Прецизирати правила која се односе на прекид мандата судија Уставног суда.			
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.1.1.	Preporuka 1.1.1. odnosi se na temeljnu analizu postojećih rešenja i mogućih amandmana na Ustav imajući u vidu preporuke Venecijanske komisije. Iz aktivnosti predviđenih za ostvarenje ove preporuke ne vidi se jasno u kojoj meri i na koji način će se ispuniti preporuke Venecijanske komisije. Smatramo da bi u samim aktivnostima koje se odnose na izradu radnog teksta Ustava trebalo da se jasno vidi koje će se izmene predvideti. Tako je neophodno precizirati: - da će se ukinuti prvi izbor zamenika javnih tužilaca na period od tri godine, jer to predstavlja rizik od mogućih uticaja na nosioce pravosudnih funkcija; - da Narodna skupština više neće imati ulogu prilikom izbora i razrešenja javnih tužilaca i zamenika javnih tužilaca i članova Državnog veća tužilaca; - naziv „javni tužilac i zamenik javnog tužioca“ trebalo bi zameniti nazivom „glavni javni tužilac i javni tužilac“; - razlozi za razrešenje javnih tužilaca i zamenika javnih tužilaca trebalo bi da budu uređeni Ustavom; - plata javnih tužilaca i zamenika bi trebala da bude garantovana Ustavom i da po visini odgovara plati predsednika suda i sudije istog ranga; - u pogledu uređenja javnog tužilaštva neophodno je da se već u Akcionom planu zauzme stav da će se tužilaštvo modernizovati i da neće biti zasnovano na monokratskom principu i strogoj hijerarhiji; - da sastav Visokog saveta sudstva i Državnog veća tužilaca više neće činiti predstavnici zakonodavne i izvršne vlasti; - već sada tužioci imaju više od 50% članova u Državnom veću, tako da bi taj procenat trebalo povećati;	Делимично усвојено	Предложена решења нису у колизији са постојећим активностима у АП али је методолошки неприхватљиво њихово уношење у текст АП-а у целисти. По нивоу детаљности и опширности, предложена решења одговарају садржини Анализе уставног оквира.

	- razmotriti da li javni tužioci, analogno sa predsednicima sudova, ne bi trebalo da imaju pasivno biračko pravo za Državno veće tužilaca; - Predsednika DVT bi trebalo da biraju članovi Veća iz reda tužilaca i zamenika; - trebalo bi proširiti listu nadležnosti Državnog veća tužilaca, kako bi obuhvatila sve poslove upravljanja tužilačkim sistemom.		
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.1. НЕЗАВИСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.1.3. Потребно је установити правичан и транспарентан систем напредовања судија и јавних тужилаца укључујући периодично професионално оцењивање утицаја рада судија и јавних тужилаца. Потребно је установити систем за надзор и евалуацију примене ових стандарда у пракси. Високи савет судства и Државно веће тужилаца треба да сnose одговорност за доношење одлука о напредовању, распоређивању на ниже радно место или разрешењу.			<i>Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије</i>
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.1.3.	Preporuka 1.1.3. odnosi se na napredovanje, vrednovanje rada i razrešenje javnih tužilaca i zamenika javnih tužilaca. Državno veće tužilaca donelo je Pravilnik o kriterijumima i merilima za vrednovanje rada javnih tužilaca i zamenika javnih tužilaca, koji je počeo da se primenjuje u svim javnim tužilaštvima od 15. januara 2015. godine. Imajući u vidu da ne postoji metodologija procene složenosti predmeta, da javni tužioci i zamenici rade u lošim uslovima, da u javnim tužilaštvima koja su ponovo otvorena u januaru 2014. godine ne postoje odgovarajući uslovi za rad, da je prema podacima Funkcionalne analize pravosuđa neujednačena opterećenost javnih tužilaštava u Srbiji, smatramo da je neprimerno da kriterijumi za vrednovanje rada imaju za posledicu razrešenje javnih tužilaca.	Није усвојено	Коментар се не односи на АП и не даје било какве предлоге везане за његову, већ на садржину Правилника те сматрамо да је упућен на погрешну адресу.

	Takođe i prema međunarodni standardima kriterijumi za vrednovanje bi trebalo da se služe za unapređenje rada javnih tužilaca i za napredovanje.		
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.1. НЕЗАВИСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.1.4. Потребно је обезбедити довољно административних капацитета као и буџетска овлашћења Високог савета судства и Државног већа тужилаца над сопственим буџетом како би им се омогућило да ефективно извршавају своје обавезе. Њихов рад би требало да буде транспарентан и да подлеже институционалној одговорности.			<i>Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије</i>
<i>Бр.</i>	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.1.4.	Preporuka 1.1.4. odnosi se na administrativne kapacitete, budžetska ovlašćenja i odgovornost Državnog veća tužilaca. Kako bi se precizirale navedene aktivnosti potrebno je: - Predvideti u kojoj meri i na koji način će se ojačati kadrovski kapaciteti Državnog veća tužilaca, s obzirom da je prema nalazima Funkcionalne analize Svetske banke Administrativna kancelarija DVT-a „slabije razvijena“; - Predvideti u okviru aktivnosti 1.1.4.2. da će se procedura izbora članova Državnog veća tužilaca unaprediti tako što će svi javni tužioci i zamjenici javnih tužilaca glasati za sve kandidate istovremeno, bez obzira na vrstu i nivo tužilaštva kome pripadaju kandidati. Takođe trebalo bi predvideti da se glasanje organizuje u sedištimе apelacija, a ne u svim javnim tužilaštvima kako bi se obezbedila tajnost glasanja; Sadašnje zakonsko rešenje predviđa da „javni tužilac i zamenik javnog tužioca glasa samo za kandidate sa liste kandidata vrste, odnosno stepena javnog tužilaštva u kojem vrši svoju funkciju“. S obzirom na to, da je broj nosilaca javnotužilačke funkcije različit na različitim nivoima javnog tužilaštva, odredba člana 24 Zakona o DVT suštinski narušava jednakost	Делимично усвојено	Сегмент о јачању капацитета Административне канцеларије је детаљније уређен у Трећем нацрту. Сугестија везана за измене Закона о ДВТ-у методолошки не одговара садржини АП-а и не може бити у целости унета у његов текст. Такође, у складу са мишљењем Венецијанске комисије, измене овог обима треба оставити за период након измене Устава.

	biračkog prava i uvodi različitu vrednost glasova. Primera radi, u ovom trenutku u Republičkom javnom tužilaštvu ima 12 glasača koji biraju jednog kandidata, dok u osnovnim javnim tužilaštvima ima nekoliko stotina glasača, koji biraju dva kandidata; - Pored prenošenja budžetskih ovlašćenja na Državno veće tužilaca trebalo bi predvideti da li će se prenositi ovlašćenja koja se odnose na zaposlene u tužilaštvima i IKT sistem, jer u skladu sa Preporukom broj 7 (2012) Konsultativnog veća evropskih tužilaca; - Kada je u pitanju prenošenje budžetskih ovlašćenja, potrebno je obezbediti garancije da tužilaštvo dobije dovoljno sredstava za funkcionisanje i primenu novog Zakonika o krivičnom postupku; prenošenjem nadležnosti sa sudova na javna tužilaštva nastale su određene finansijske obaveze i troškovi za javna tužilaštva, kao što su troškovi obavezne odbrane, veštaka, tumača, za koje je neophodno predvideti troškove u tužilačkom budžetu. Ukoliko se ne predvide ovi troškovi, onda će se prema nalazu Funkcionalne analize docnje koje su generisane u sudovima samo preneti na javna tužilaštva, a krivični postupak će biti ugrožen; Prilikom određivanja budžeta za javna tužilaštva mora se imati u vidu da godišnji budžet za javno tužilaštvo u Srbiji, prema izveštaju SEPEŽ-a iz 2014 (podaci za 2012. godinu), iznosi 0,052% BDP po glavi stanovnika, što je znatno ispod evropskog proseka koji iznosi 0,082%. Pri tom u većini država Saveta Evrope beleži se trend povećanja tužilačkog budžeta u proseku za 10%[2] dok je u Srbiji budžet za javna tužilaštva smanjen preko 30% iako su tužiocima data nova ovlašćenja i obaveze.		-Када је у питању надлежност за управљање ИКТ системом, Нацртом АП-а је предвиђен процес институционализације овог сегмента након што буду окончане све планиране анализе ИКТ система. -Сегмент коментара који се односи на довољна буџетска средства није у оквиру надлежности Преговарачке групе, већ би, као што је то и раније чињено, могао бити разматран на седницама Комисије за НСРП чији су чланови и представници Министарства финансија.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.1. НЕЗАВИСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА

1.1.7. Обезбедити учешће цивилног друштва и струковних удружења у дефинисању будућих корака у реформском процесу, као и у надзору над спровођењем акционих планова.			Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.1.7.	Preporuka broj 1.1.7. odnosi se na učešće civilnog društva i strukovnih udruženja u definisanju budućih koraka u reformskom procesu, kao i nadzoru nad sprovođenjem akcionih planova. Smatramo da je potrebno konketizovati aktivnosti kojima bi se ostvarila ova preporuka, posebno institucionalizovanjem učešća građanskog društva i strukovnih udruženja u proces donošenja odluka i pripreme alternativnih izveštaja o sprovođenju akcionih planova. Kao model učešća u procesu donošenja odluka moglo bi da posluži uključivanje strukovnih udruženja u Komisiju za sprovođenje Nacionalne strategije reforme pravosuđa.	Делимично усвојено	Овај сегмент је у Трећем нацрту детаљније разрађен а треба имати на уму и то да су обим и начини укључивања цивилног друштва уређени Смерницама Владе Републике Србије које садрже конкретизацију која се коментаром захтева.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.2. НЕПРИСТРАСНОСТ И ОДГОВОРНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.2.1. Прецизирати и примењивати правила о аутоматској (случајној) расподели предмета, укључујући и проналажење техничких решења за избегавање заобилажења система. Обезбедити да систем не буде подложен манипулацијама као и да буде предмет редовног инспекцијског надзора од стране тела овлашћеног за надзор у оквиру Високог савета судства и Државног већа тужилаца.			Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.2.1.	Preporuka broj 1.2.1. odnosi se na jačanje odgovornosti javnih tužilaca primenom odredbi o sukobu interesa, kontoli imovinskih karata, poštovanju etičkog kodeksa i disciplinskom postupku. Udruženje tužilaca Srbije se već više od jedne decenije zalaže za uvođenje Etičkog kodeksa i disciplinske odgovornosti javnih tužilaca. Smatramo da je potrebno da novi sastav Državnog veća tužilaca donese izmene	Није усвојено	Морално-етичке квалификације чланова ДВТ-а излазе из домена израде Акционог плана.

	Pravilnika o disciplinskom postupku i disciplinskoj odgovornosti, s obzirom da postojeći sastavn ne uživa poverenje javnih tužilaca i zamenika javnih tužilaca.		
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.3.СТРУЧНОСТ/ЕФИКАСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.3.1.Унапредити Правосудну академију као центар за сталну и почетну обуку судија и јавних тужилаца у складу са одлукама Уставног суда о одредбама Закона о јавном тужилаштву и Правосудној академији, кроз: - увођење годишњег програма обуке који обухвата све области права, укључујући и право ЕУ; - обезбеђивање потребних ресурса и увођење система контроле квалитета почетне и специјализоване обуке.			<i>Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије</i>
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.3.1.	Preporuka 1.3.1. odnosi se na unapređenje Pravosudne akademije kao centra za stalnu i početnu obuku. U aktivnostima kojima se ostvaruje preporuka iz izveštaja ne vidi se na koji način će se unaprediti Pravosudna akademija. Neophodno je predvideti da Pravosudna akademija bude regulisana Ustavom ukoliko će imati značajnu ulogu kakva je predviđena Zakonom o Pravosudnoj akademiji i Nacionalnom strategijom reforme pravosuđa, posebno u pogledu izbora budućih nosilaca pravosudnih funkcija. Ukoliko se Srbija odlučila za takav model Pravosudne akademije, neophodno je da Pravosudna akademija bude nezavisna institucija i da bude odvojena od uticaja izvršne vlasti, da ima dovoljan broj stručnih zaposlenih lica, kao i da ima odgovarajuće prostorije u kojima bi se sprovodile obuke i organizovale simulacije suđenja.	Делимично усвојено	У складу са коментаром, у Трећем нацрту садржане су конкретне активности везане за јачање институционалних и административних капацитета Правосудне академије. Када је у питању положај Правосудне академије као уставне категорије, сатрамо да би ова сугестија требало да буде упућена Радној групи за анализу уставног оквира која се и бави израдом предлога нових уставних одредаба у области правосуђа.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			

1.3.СТРУЧНОСТ/ЕФИКАСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.3.3. Спровести свеобухватну анализу у погледу трошкова, ефикасности и приступа правди пре предузимања даљих корака у реформи мреже судова.			Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.3.3.	Preporuka 1.3.3. odnosi se na analizu troškova, efikasnosti i pristupa pravde pre daljih koraka u reformi mreže sudova. Ovde bismo istakli važan nalaz iz Funkcionalne analize Svetske banke da je pravosudnom sistemu Srbije pre svega potrebna stabilnost. U poslednjih pet godina mreža sudova, odnosno tužilaštva dva puta je drastično menjana. Smatramo da ne bi trebalo planirati nove izmene pravosudne mreže, posebno ne u velikom obimu i bližoj budućnosti. Ukoliko se budu planirale nove primene mreže, potrebno je pažljivo planirati i uzeti u obzir sve kriterijume koji su navedeni u Izveštaju o skriningu, kao i da se organizuju konsultacije.	Усвојено	У Трећем нацрту је и предвиђено да се активности у овом сегменту планирају и спроводе у складу са налазима Функционалне анализе.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.3.СТРУЧНОСТ/ЕФИКАСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.3.4. Усвојити и спроводити средњерочну стратегију људских ресурса за правосуђе на основу анализе потреба и обима посла, а имајући у виду могуће даље промене у структури судова, избору и обуци кадрова.			Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

		У	
1.3.4.	Preporuka 1.3.4. odnosi se na usvajanje i sprovođenje srednjeročne strategije ljudskih resursa za pravosuđe. Moramo naglasiti da se Funkcionalna analiza na koju se poziva u nacrtu Akcionog plana samo sporadično bavi javnim tužilaštvom i da ne sadrži podatke neophodne za procenu potreba i obima posla, kao i opterećenosti javnih tužilaca. U Funkcionalnoj analizi se navodi da novi Zakonik o krivičnom postupku predstavlja najveću promenu u sistemu, čijoj primeni nije prethodila procena o potrebama javnog tužilaštva. Prilikom donošenja strategije ljudskih resursa mora se imati u vidu nadležnost javnih tužilaca u Srbiji, koja je značajno proširena novim Zakonikom o krivičnom postupku, kao i da prema podacima SEPEŽ-a Srbija ima 9,2 javnih tužilaca na 100.000 stanovnika, dok je proseka u državama Saveta Evrope 11,8 na 100.000 stanovnika. Države u okruženju imaju znatno veći broj tužilaca na 100.000 stanovnika, tako Hrvatska ima 14,5, Crna Gora 14,7, Mađarska 18,3, Bugarska 27,1. Sva poređenja pravosudnih sistema treba uzimati obazrivo i mora se uvek porediti više parametara. Kada govorimo o ljudskim resursima i broju javnih tužilaca i zamenika javnih tužilaca, moramo te podatke porediti sa brojem tužilačkog osoblja koje pomaže tužiocima u radu, opremom kojom tužioci raspolazu i uslovima rada. Tek analizom i poređenjem svih ovih parametara možemo utvrditi koliko je tužilaca potrebno Srbiji, kao i koliko pomoćnog osoblja treba da podržava rad javnih tužilaca kako bi bili efikasni u radu.	У	У Трећем нацрту је предвиђено управо с питање људских ресурса разматра не с в аспекта броја и положаја носилаца право о функција, већ истовремено са истим пит ј када се ради о тужилачким помоћниц е административном особљу.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ			
1.3. СТРУЧНОСТ/ЕФИКАСНОСТ			
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ		ОРГАНИЗАЦИЈА	
1.3.10. Надзор над применом новог Законика о кривичном поступку и предузимање корективних мера где је потребно.		Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије	
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	С Т А Т У С	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.3.10.	Preporuka 1.3.10 odnosi se na nadzor nad primenom novog Zakonika o krivičnom postupku i preduzimanja korektivnih mera gde je potrebno. Udruženje javnih tužilaca i zamenika javnih tužilaca ukazuje na nedostatke Zakonika o krivičnom postupku od njegovog usvajanja 2011. godine. Neki od nedostataka su: napuštanje načela materijalne istine; okrivljeni prema novom Zakoniku nema mogućnost da protiv naredbe o sprovođenju istrage podnese žalbu ili prigovor; Zakonikom je stručnim saradnicima dato ovlašćenje da u krivičnom postupku mogu da preduzimaju radnje u ime javnog tužioca za krivična dela do osam, odnosno pet godina zatvora, što znači da je ova norma direktno suprotna član 159. st. 4. Ustava. Posebne poteškoće u primeni ZKP-a ima javno tužilaštvo, na koje su	Н	Препорука је усмерена на успоста и ефективних механизма надзора и спро ј корективних мера у сегментима који пут е механизма буду идентификовани. У том с коментар би требало да буде упућен радној у

	preнета brojna ovlašćenja, ali u isto vreme javnom tužilaštvu nisu obezbeđena dodatna sredstva, niti u dovoljnoj meri povećan broj nosilaca javnotužilačke funkcije, tužilačkih pomoćnika i osoblja prema povećanju obima posla. Takođe, javnom tužilaštvu nedostaju odgovarajući smeštajni kapaciteti, oprema i finansijska sredstva za troškove koje javno tužilaštvo generiše u toku sprovođenja istrage (npr. troškovi branioca, sudskog tumača, veštaka).	с в о ј е н о	за надзор над спровођењем ЗКП-а Преговарачкој групи.
	Nacrt Akcionog plana prati preporuke iz Izveštaja o skriningu, ali smatramo da bi u Akcioni plan trebalo da se uključi i pitanje infrstrukture pravosudnih organa, posebno javnih tužilaštava, jer infrastruktura u velikoj meri utiče na efiksanost, kvalitet pravde i pristup građana pravosuđu. U Funkcionalnoj analizi Svetske banke pitanje infrastrukture je detaljno analizirano, tako da može poslužiti kao polazna osnova za unapređenje. Smatramo da ukoliko nije moguća izmena Ustava, da bi trebalo pristupiti izmenama Zakona o DVT-u na način predložen u komentarima, što znači da bi izbore za novi sastav Veća trebalo sprovesti po novoj proceduri u skladu sa evropskim standardima i preporukama.	У с в о ј е н о	Трећим нацртом је обухваћено и инфраструктуре управо у сегменту ефика правосудне мреже.

1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ

1.1. НЕЗАВИСНОСТ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ

ОРГАНИЗАЦИЈА

1.1.1. Уз подршку спољних експерата, Србија би требало да изврши темељну анализу постојећих решења/ могућих амандмана на Устав имајући у виду препоруке Венецијанске комисије и европске стандарде, обезбеђујући независност и одговорност правосуђа. Промене би, између осталог, требало да обухвате следеће:

- Систем одабира, предлагања, избора, премештаја и престанка функције судија, председника судова и јавних тужилаца, односно заменика јавних тужилаца би требало да буде независан од политичког утицаја. Улазак у правосудни систем треба да буде заснован на објективним критеријумима вредновања, правичним процедурама одабира, отворен за све кандидате одговарајућих квалификација и транспарентан из угла опште јавности. Високи савет судства и Државно веће тужилаца би требало да буду ојачани на начин који би подразумевао преузимање водеће улоге у управљању правосуђем, па и када је реч о имунитетима. Њихов састав требало би да буде мешовит, без учешћа Народне скупштине (изузев искључиво деклараторне улоге) са најмање 50% чланова из правосуђа који представљају различите нивое јурисдикције. Изабрани чланови би требало да буду одабрани од стране колега;
- Органи законодавне или извршне власти не би требало да имају овлашћење да контролишу или надгледају рад правосуђа;
- Преиспитати пробни период у трајању од три године за кандидате за судије и заменике тужилаца;

Association of Judicial Associates of Serbia

○ Прецизирати разлоге за разрешење судија; ○ Прецизирати правила која се односе на прекид мандата судија Уставног суда.				
Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.1.1.7.	Усклађивање правосудних закона са новим Уставним одредбама (Закон о уређењу судова, Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава, Закон о судијама, Закон о јавном тужилаштву, Закон о Високом савету судства, Закон о Државном већу тужилаца, Закон о Правосудној академији).	Alignment of judicial laws with new constitutional provisions (Law on Organization of Courts, Law on Seats and territorial Jurisdiction of Courts and Public Prosecutors' Offices, Law on Judges, Law on Public Prosecutor's Office, Law on High Judicial Council, Law on State Prosecutorial Council, Law on Judicial Academy) there is not enough official information in professional public in which direction it would be done specifically and is of crucial importance that all of the major stakeholders are consulted and given an opportunity to really participate. The deadline is not realistic especially bearing in mind the vast significance of it and the urgent need for all of those laws to be done in a quality manner. (For example-because associates will apply for the judges or public prosecutors post it is crucial that Rules on Criteria for the judicial associates and Rules on Criteria for the appointment for the judges and public prosecutors are in place before of the Constitutional amendments because it will give clear idea what points in the judiciary need to be strengthened in order for it to be truly independent from the executive power).	Делимично усвојено	Национална стратегија реформе правосуђа већ садржи врло прецизно дефинисане правце измена и самог Устава и пратећих правосудних закона. Ове измене су већ више пута поновљене и кроз ставове Венецијанске комисије и Европске комисије. Поред тога, поменути рокови за измену правосудних закона и подзаконских аката су додатно ревидирани у Трећем нацрту.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ				
1.1. НЕЗАВИСНОСТ				
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ				ОРГАНИЗАЦИЈА

1.1.3. Потребно је установити правичан и транспарентан систем напредовања судија и јавних тужилаца укључујући периодично професионално оцењивање учинка рада судија и јавних тужилаца. Потребно је установити систем за надзор и евалуацију примене ових стандарда у пракси. Високи савет судства и Државно веће тужилаца треба да сnose одговорност за доношење одлука о напредовању, распоређивању на ниже радно место или разрешењу.

Association of Judicial Associates of Serbia

Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.1.3.3.	Савет доноси одлуке о напредовању, избору и престанку функције, примењујући нове критеријуме из Правилника о критеријумима и мерилима, за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова и Правилника о критеријумима, мерилима и поступку за оцењивање судијских помоћника, као прелазни режим до промене Устава и усклађивања правосудних закона и подзаконских аката са новим Уставним решењима. Високи савет судства се објављивањем детаљних информација на својој интернет страни и њиховим прослеђивања свим судовима, стара о промоцији значаја вредновања рада судија и његовом утицају на напредовање у каријери.	Rules on criteria, standards and procedures for evaluation of judicial assistants -Adoption of the Rules on criteria, standards and procedures for evaluation of judicial assistants and connected to it Rules on criteria and standards for evaluation of qualification, competence and worthiness for election of judges and court presidents and from Rules on criteria, standards and procedures for evaluation of judicial assistants, decides on promotion, election and dismissal of holders of judicial offices as interim approach until amending the Constitution and alignment of laws and by-laws to new Constitutional provisions. The working group of High Judicial Council, with the representative of Association of judicial• associates of Serbia, has made significant progress but in drafting the Rules on criteria for the associates but hasn't finished and concerning the deadlines in the Action plan for it is already obsolete. The deadlines need to be more realistic and it has to be taken into consideration that quality and timely made criteria mentioned above will lead to a transparent and merit based election and appointment of the candidates for the position of a judge or a public prosecutor, considering that judicial and public prosecutors associates will apply for those positions. Rules on criteria will also lead to transparent and merit based promotion and selection of the best candidates not only for the judicial function but will also lead to more	Усвојено	У Трећем нацрту су и рокови за почетак примене критеријума као и њихови основни принципи редефинисани у духу овог коментара.

		coherent system of advancement which will stop the outflow of the best associates from the Serbian judiciary which everyday functioning depends largely from it. Amending the Constitution and alignment of laws and by-laws to new Constitutional provisions• has to be done very carefully, not in haste, and not in the same time with all of the connecting issues (working groups) concerning that currently there is no clear direction regarding the issues of the appointment of several different types of candidates for the judicial function-ones coming from Judicial Academy and associates that come from the judiciary.		
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ				
1.3 СТРУЧНОСТ/КОМПЕТЕНТНОСТ/ЕФИКАСНОСТ				
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ				ОРГАНИЗАЦИЈА
1.3.1.Унапредити Правосудну академију као центар за сталну и почетну обуку судија и јавних тужилаца у складу са одлукама Уставног суда о одредбама Закона о јавном тужилаштву и Правосудној академији, кроз: - увођење годишњег програма обуке који обухвата све области права, укључујући и право ЕУ; - обезбеђивање потребних ресурса и увођење система контроле квалитета почетне и специјализоване обуке.				<i>Association of Judicial Associates of Serbia</i>
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИСАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА		СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
	In the Action plan it is stipulated that surveys, trainings about integrity and ethics, European law etc. are conducted only with judges and public prosecutors and not also with judicial and public prosecutors associates. These are important issues in the Serbian judiciary and bearing in mind that Judicial Academy (that is the sole bearer of the judicial trainings in Serbia) is obligated by Law on Judicial Academy to conduct trainings for the associates and other judicial staff as well, and especially bearing in mind that judicial and public associates in a lot of cases absolutely act as judges and public prosecutors, only in their name (CPC allows for the associates to		Делимично усвојено	Сегмент који се односи на ревизију програма и обухвата сталне обуке значајно је ревидиран у Трећем нацрту.

	represent indictments and other procedures in case files) it is not acceptable that they are completely excluded from it.			
Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.3.1.3.	Доношење Правилника о критеријумима и мерилима, за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова којим се предвиђа да завршена почетна обука на Правосудној академији или положен, са њом законом изједначен испит, представљају значајну предност приликом вредновања стручности и оспособљености за избор на судијске функције. (повезана активност 1.1.3.1.)	There are several key issues that are not addressed from the beginning of the work of JA from 2010. Even though the working group of Ministry of Justice has made official guidelines for the future work of JA last year (representatives of AJAS participated), where it has said that the training under the article 50 of the Law on Judicial Academy has to be urgently drafted and conducted (that says that JA conducts training for the judicial and public prosecutors associates but trainings where associates are the primary beneficiaries-not only replacements for the judges and public prosecutors) is still not drafted and not in place to start with the training which is directly linked with the next category in the Action plan: Adoption of Rules on the Criteria and Standards for the Evaluation of the Qualification, Competence and Worthiness of Candidates for election of judges and presidents of courts, which envisages initial training completed at Judicial Academy as significant advantage during evaluation of qualifications and competences for election to judicial office-this is in direct collision with the opinion of the Constitutional Court (According to the opinion of the Constitutional Court of Serbia expressed in the decision IUz-497/2011, Published in „Sl. Gazette of RS „No. 32/2014 from 03.20.2014. The completed initial training at the JA cannot be substantially decisive condition for the availability of judicial or prosecutorial functions, because this prevents the	Усвојено	У финалној фази консултативног процеса у Трећи нацрт су унете измене које предвиђају законом уређеног испита чијим би се полагањем судијским сарадницима и тужилачким помоћницима омогућило да се у правима изједначе са кандидатима који су завршили почетну обуку на Правосудној академији.

		adequate evaluation of other prescribed conditions for these functions. From this decision it is implied that the High Judicial Council and State Prosecutorial Council can evaluate completed initial training at the Judicial Academy as one of the elements within the legally established criteria of expertise, competence and integrity, and completed initial training could be considered a rebuttable presumption of compliance with the terms of expertise and qualifications of candidates proposed for election to judicial or prosecutorial function) and is also not in accordance with the guidelines of the working group of the Ministry of Justice, from 2014, for the reform of Judicial Academy that stipulates that JA has to preform special training for the associates as well, which will be evaluated as well when they apply for the judicial function, under the article 50 of Law on JA, not only accepting candidates through initial training, which so far still hasn't been done and puts the associates in a unequal position when they apply.-NOTE: during the meeting of the National Convent on April 15th organized by YUCOM on Action Plan negotiating chapter 23 representative of AJAS was assured by the representatives of Ministry of justice that the new draft on Law on Judicial Academy is underway and that it will include alignment of the judicial and public prosecutors associates with the candidates that finished initial training on JA concerning during their application for the position of a judge or a public prosecutor which will result in the true equalization of their positions when the candidates from the two groups apply for the post. We encourage this solution and are willing to discuss the details of that solution concerning training and in what way the specific alignment of the position will		
--	--	--	--	--

		take place, which will subsequently lead to the withdrawal of the commentary under this paragraph, when it is officially confirmed by the Ministry of Justice. ²		
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ				
1.2. НЕПРИСТРАСНОСТ И ОДГОВОРНОСТ				
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ				ОРГАНИЗАЦИЈА
1.2.1. Прецизирати и примењивати правила о аутоматској (случајној) расподели предмета, укључујући и проналажење техничких решења за избегавање заобилажења система. Обезбедити да систем не буде подложен манипулацијама као и да буде предмет редовног инспекцијског надзора од стране тела овлашћеног за надзор у оквиру Високог савета судства и Државног већа тужилаца.				<i>Association of Judicial Associates of Serbia</i>
Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.2.1.18.	Израда програма обуке и спровођење обука судијских сарадника и јавнотужилачких помоћника за рад у припремним одељењима на пословима пондерисања предмета.	Preparing of program of training for work in preparatory departments for weighing of cases and carrying out training of judicial associates and prosecutorial assistants for work in preparatory departments for weighing of cases. Training should be conducted but there is still lack of information concerning programs that will be crucial for the assignment of case files and therefore respect for a natural judge. This is also in direct correlation what exact role will associates have in it.	Није усвојено	Будући да се ради о пројектно финансираној активности, њена детаљнија садржина условљена је пројектном динамиком те не може бити прецизирана у овом моменту.
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА		СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

² Део коментара Асоцијације правосудних саветника Србије на трећи нацрт АП Поглавља 23 који је означен под NOTE је додат накнадно у другом допису наведене организације.

	Strengthening of the capacity of the High Judicial Council and State prosecutorial Council This has to be done with the participation of the representatives of the associates considering• they are going to be under the supervision of the HJC and SPC (now they are under the supervision of the Ministry of justice). Concerning there is approximately 1700 judicial and public prosecutors associates in Serbia It is crucial that both of those judicial bodies are ready for the quality and timely functioning regarding all of the work related everyday issues that concern associates as well as protection of their rights.	Није усвојено	У коментару није прецизирано на који начин и у којој од бројних активности би садашњици и помоћници би требало да буду укључени.
	The overall impression is that majority ofthe deadlines enlisted inabove mentioned categories are alreadyobsoleteand intertwined so that theycannotcomplement each other and bring together set of judiciallaws and rules on criteriathat will not be in collision with one another. For example-the evaluation of the associatesis in a direct link to the criteria for the appointment of judges and public prosecutors considering that majorityof the associateswill applyfor the judicial functionand therefore will be evaluated when they apply whetherthey are a suitable candidate.Criteria for the evaluationof the associates cannotbe artificiallyseparate fromthe drafting of the criteria for the appointmentbecause they will apply for the posts.Also evaluation of work of judges and public prosecutorscannotbe artificiallyseparated considering that the associatesact in their nameand are directly linked to the quality and quantity performanceof theirsuperiors.Also the participation of the civil society has to be broadened(AJAS has not participated in working groups that directly impact the judicial and public prosecutors associates)with working groupsthat are becauseof their categorylinked with one anotherdone in a timely manner with an opportunity to exchange results so that any possible future collision in important issues is avoided.	Није усвојено	Мишљења смо да би коментар требало упутити ВСС-у и ДВТ-у који раде на правилницима а не Преговарачкој групи.

1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ

1.1.НЕЗАВИСНОСТ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ

ОРГАНИЗАЦИЈА

1.1.1.Уз подршку спољних експерата, Србија би требало да изврши темељну анализу постојећих решења/ могућих амандмана на Устав имајући у виду препоруке Венецијанске комисије и европске стандарде, обезбеђујући независност и одговорност правосуђа. Промене би, између осталог, требало да обухвате следеће:

Адвокатска комора Србије

○ Систем одабира, предлагања, избора, премештаја и престанка функције судија, председника судова и јавних тужилаца, односно заменика јавних тужилаца би требало да буде независан од политичког утицаја. Улазак у правосудни систем треба да буде заснован на објективним критеријумима вредновања, правичним процедурама одабира, отворен за све кандидате одговарајућих квалификација и транспарентан из угла опште јавности. Високи савет судства и Државно веће тужилаца би требало да буду ојачани на начин који би подразумевао преузимање водеће улоге у управљању правосуђем, па и када је реч о имунитетима. Њихов састав требало би да буде мешовит, без учешћа Народне скупштине (изузев искључиво деклараторне улоге) са најмање 50% чланова из правосуђа који представљају различите нивое јурисдикције. Изабрани чланови би требало да буду одабрани од стране колега; ○ Органи законодавне или извршне власти не би требало да имају овлашћење да контролишу или надгледају рад правосуђа; ○ Преиспитати пробни период у трајању од три године за кандидате за судије и заменике тужилаца;				
ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ		
Планираним изменама Устава РС неопходно је у посебној глави дефинисати положај адвокатуре као самосталне и независне службе пружања правне помоћи, чиме би се у потпуности усагласило домаће законодавство са ратификованим међународним конвенцијама. Ова промена не подразумева измену стечених права која су дефинисана у садашњој одредби члана 67 Устава и поглављу „Људска права“ којом је грађанима Србије загарантовано право на правну помоћ коју пружа адвокатура као самостална и независна служба и јединице локалне самоуправе у оквиру своје надлежности. Уставом РС из 2006. Године створене су претпоставке за успостављање правног система заснованог на начелима владавине права и поделе власти на законодавну, извршну и судску. Међутим, у одредби члана 4 Устава РС присутан је својеврсни конфликт норми, с обзиром да је у саставу 3 предвиђено да се однос три гране власти (законодавна, извршна и судска) заснива на равнотежи и међусобној контроли, а у ставу 4 да је судска власт независна. У том смислу је одредба става 3 члана 4 Устава РС у супротности са одредбом члана 3 Устава РС којим се гарантује владавина права, а која се остварује, између осталог, поделом власти и независном судском влашћу.	Није усвојено	Коментар није обухваћен препорукама. Такође, како по нивоу општости не одговара садржини АП-а, сматрамо да би било корисно упутити га Радној групи за анализу уставног оквира.		
У анализи Нацрта Акционог плана мора се имати у виду чињеница да је услов sine qua non за спровођење реформи у области правосуђа измена Устава РС. Погрешан је приступ у Нацрту Акционог плана да се без измене Устава у делу који се односи на утицај законодавне и извршне власти на остварење независности судства, може постићи напредак прелазним мерама кроз измене правосудних закона у оквиру постојећег Устава. Високи савет судства (ВСС) и Државно веће тужилаца (ДВТ) не могу постати кључне институције правосуђа са пуним капацитетом овлашћења и	Усвојено	Нацрт АП-а и предвиђа измену Устава у поменутим сегментима и то у најкраћем могућем року. Измене закона, како је то више пута потврђено од стране ЕК, представљају хитне корективне мере које су, у мери у којој су у претходне две године већ спроведене, дале очекиване резултате.		

прецизно дефинисаним системом одговорности (што је циљ акционог плана) због примедби Венецијанске комисије, без измене Устава, а нарочито због става и поступка избора ВСС и ДВТ.		
У поступку измене Устава РС потребно је регулисати положај адвокатури као самосталне и независне службе пружања правне помоћи физичким и правним лицима. У демократским уређењима који су засновани на владавини права сваком грађанину се мора обезбедити право на правну помоћ од стране независне професије која је самостална од сваког облика државне власти. Адвокати се удружују у адвокатске коморе као обавезна, самостална, независна саморегулирајућа струковна удружења која изворно врше јавна овлашћења и представљају гарант независности и самосталности адвоката у вршењу професионалне делатности и заштите њиховог професионалног интегритета, заступају интересе адвоката, старају се да правна помоћ адвоката буде делотворна и једнако доступна свима у складу са законом, признатим стандардима и адвокатском етиком. Унутрашња организација, надлежност, рад и начин вршења јавних овлашћења у области адвокатури уређује се законом. -НСРП на јасан и прецизан начин дефинише начело квалитета правде, насупрот Нацрту Акционог плана који не разматра начело квалитета правде нити предвиђа активности и мере остварења овог начела. Квалитет правде подразумева правни систем у коме су прописи јасни, разумљиви, одређени, лако доступни и усклађени како међусобно, тако и са европским стандардима и праксом европских судова, те постојање и лака доступност судске праксе. Квалитет правде подразумева и правосудни систем у коме је сваком појединцу омогућен једнак третман и приступ правди, под једнаким условима и без дискриминације по било ком основу и са једнаким могућностима да заштите и остваре своја права и интересе. Предвидивост у поступку заштите или остварења неког права је битан показатељ достигнутог нивоа квалитета правде. С тим у вези је неопходно јасно дефинисати мере којима ће се унапредити уједначеност судске праксе и кроз обезбеђивање електронског приступа судским одлукама (уз поштовање Закона о заштити података о личности) и њихово објављивање у разумном временском року. Међутим, важно је нагласити да је начело квалитета правде у директној корелацији са мрежом судова (доступност судова сваком грађанину), висином судских такси и постојањем делотворног система бесплатне правне помоћи. У погледу мреже судова наглашавамо да је неопходно направити анализу садашње ситуације и приликом измене Закона о уређењу судова и Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава размотрити питање надлежности појединих судова, а нарочито надлежност Врховног касационог суда и апелационих судова те њихов међусобни однос.	Делимично усвојено	Питање уставног положаја адвокатури није обухваћено препорукама из Извештаја о скринингу, али сматрамо да би било корисно упутити га Радној групи за анализу уставног оквира. Начело квалитета правде није могло бити посебно издвојено у АП 23 јер је његова структура и садржина предодређена Извештајем о скринингу који је сачинила ЕК. Поред тога, АП за НСРП и даље егзистира и спроводи се те не видимо да је реализација овог начела угрожена чињеницом да није

Остварење права на правично суђење и права на једнак приступ правди је у великој мери компромитовано недостацима и негативним утицајем тих недостатака у постојећем правосудном систему (недостаци у области надлежности различитих врста судова, дужина трајања поступака, неизвесност судског поступка, непостојање бесплатне правне помоћи и др.). -Напомињемо да је нужно усагласити систематику Нацрта Акционог плана и НСРП. Заједнички коментар за остварење начела независности, непристрасности, одговорности, стручности, ефикасности и квалитета правде је нужност стварања предуслова и отклањање могућности политизације у поступку избора судија, оцене резултата њиховог рада и напредовања у каријери.		засебно издвојено, већ обрађено кроз различите сегменте АП 23. Нацрт АП 23 садржи активности усмерене на уједначавање судске праксе и унапређење правне предвидљивости, нарочито, како је и предложено, кроз обезбеђивање електронског приступа судским одлукама (уз поштовање Закона о заштити података о личности) и њихово објављивање у разумном временском року. Такође, планирана је и предвиђена анализа постојеће мреже судова. -Систематику АП 23 немогуће је усагласити са систематиком НСРП јер је структура АП 23 условљена садржином препорука из Извештаја о скринингу и не обухвата комплетну материју садржану у НСРП већ само питања која су у фокусу ЕК. У деловима у којима постоји преклапање, циљеви и реформске тенденције оба документа ус усклађени. У деловима који нису покривени АП 23, реформе су јасно трасиране и спроводе се према НСРП.
У препорукама из Извештаја о скринингу јасно је наведено (1.1.1.) да „улазак у правосудни систем треба да буде заснован на објективним критеријумима вредновања, правичним процедурама одабира, отворен за све кандидате одговарајућих квалификација и транспарентан из угла опште јавности“. То значи да	Делимично усвојено	Нацрт АП садржи бројне активности које су усмерене на реализацију захтева из коментара, почев од промене Устава па све до усвајања критеријума за избор који, заједно са

улазак у правосудни систем мора бити отворен и за адвокате који желе да буду изабрани на функцију судије или тужиоца уз успостављање правичне процедуре која свим кандидатима даје једнаке шансе на успех без привилегија и дискриминације. Сматрамо да из Нацрта Акционог плана није могуће утврдити конкретне мере и активности којима би се успоставио транспарентан систем вредновања професионалних капацитета и интегритета кандидата који долазе из различитих правних професија. У погледу препорука којима се указује на потребу установљавања правичног и транспарентног система напредовања судија и јавних тужилаца укључујући и периодично професионално оцењивање учинка рада, сматрамо да је овај систем неопходно довести у везу са системом професионалне одговорности носилаца правосудних функција који би на основу објективних показатеља ефеката нечијег рада успоставио јасне и конкретне критеријуме не само за каријерно напредовање, већ и за разрешење са правосудне функције. Поред тога, није јасно на који начин и које врсте одговорности сnose чланови ВСС и ДВТ за одлуке које доносе, као и ко је надлежан да ту одговорност утврђује и санкционише и у ком поступку.		Уставом и законом дефинишу које су то „одговарајуће квалификације“ за избор, као и саму процедуру избора. Уколико је коментар усмерен на ниво детаљности АП-а у овом погледу, сматрамо да би изнета сугестија у погледу положаја адвоката пре могла бити упућена ВСС-у и ДВТ-у који раде на правилницима за избор на правосудне функције, уз обавезу да их ускладе сада са важећим, а након измене Устава и са новим уставним и законским одредбама, него Преговарачкој групи. Нацрт АП-а садржи бројне активности усмерене на јачање дисциплинске одговорности носилаца правосудних функција, а јасно предвиђа и измене закона о ВСС и ДВТ у сегменту који уређује питање одговорности чланова ВСС-а и ДВТ-а. У складу са мишљењем Венецијанске комисије, ово ће бити учињено након измене Устава.
---	--	--

1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ

1.1. НЕЗАВИСНОСТ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ	ОРГАНИЗАЦИЈА
1.1.1. Уз подршку спољних експерата, Србија би требало да изврши темељну анализу постојећих решења/ могућих амандмана на Устав имајући у виду препоруке Венецијанске комисије и европске стандарде, обезбеђујући независност и одговорност правосуђа. Промене би, између осталог, требало да обухвате следеће: ○ Систем одабира, предлагања, избора, премештаја и престанка функције судија, председника судова и јавних тужилаца, односно заменика јавних тужилаца би требало да буде независан од политичког утицаја. Улазак у правосудни систем треба да буде заснован на објективним критеријумима вредновања, правичним процедурама одабира, отворен за све кандидате одговарајућих квалификација и транспарентан из угла опште јавности. Високи савет судства и Државно веће тужилаца би требало да буду ојачани на начин који би подразумевао преузимање	<i>Адвокатска комора Србије</i>

водеће улоге у управљању правосуђем, па и када је реч о имунитетима. Њихов састав требало би да буде мешовит, без учешћа Народне скупштине (изузев искључиво деклараторне улоге) са најмање 50% чланова из правосуђа који представљају различите нивое јурисдикције. Изабрани чланови би требало да буду одабрани од стране колега; - Органи законодавне или извршне власти не би требало да имају овлашћење да контролишу или надгледају рад правосуђа; - Преиспитати пробни период у трајању од три године за кандидате за судије и заменике тужилаца; 1.1.3. Потребно је установити правичан и транспарентан систем напредовања судија и јавних тужилаца укључујући периодично професионално оцењивање учинка рада судија и јавних тужилаца. Потребно је установити систем за надзор и евалуацију примене ових стандарда у пракси. Високи савет судства и Државно веће тужилаца треба да сnose одговорност за доношење одлука о напредовању, распоређивању на ниже радно место или разрешењу.				
ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ		
ВСС је гарант независности и самосталности судова и судија, а ДВТ гарант самосталности јавних тужилаца, њихових заменика и тужилаштава. Међутим састав ВСС (члан 153 став 3 Устава РС) и начин избора чланова ВСС, односно састав ДВТ (члан 164 став 3 Устава РС) не обезбеђује извршавање Уставом поверених дужности. Неопходно је одмах приступити изради предлога за промену Устава РС у складу са мишљењем Венецијанске комисије: -Отклонити мањкавости у саставу ВСС и ДВТ: из састава искључити представнике законодавне и извршне власти, а број чланова ВСС из реда судија треба минимално да износи преко 50% укупног броја чланова -Променити начин избора чланова ВСС и ДВТ и то тако што би: судије односно тужиоци бирале/и своје представнике на непосредним и тајним изборима, представника адвокатуре бирала Адвокатска комора Србије у складу са својим правилима који би био стални, а не изборни члан ВСС и ДВТ, представника правних факултета- факултети по својим правилима који би био стални, а не изборни члан ВСС и ДВТ, с тим да је председник највишег суда у РС члан ВСС по положају и председава његовим радом, односно Републички јавни тужилац члан ДВТ по положају и председава његовим радом -Постојећа дужина мандата члана ВСС и ДВТ (5 година) је прихватљива -надлежност ВСС уредити на начин који ће гарантовати независност судова и судија, односно ДВТ самосталности јавних тужилаца од законодавне и извршне власти -Искључити НСПС из процеса избора судија, заменика јавних тужилаца, председника судова и јавних тужилаца у циљу спречавања могућих политизација, главну улогу у	Усвојено	Активности у Нацрту АП 23 су у потпуности усклађене са предлозима АКС у овом сегменту.		

именовањима на функције у судству треба да има ВСС, а за функције у јавном тужилаштву ДВТ. -Начин избора председника највишег суда у РС, односно Републичког јавног тужиоца треба посебно разрадити. -Након усвајања измена Устава РС неопходно је приступити усвајању новог Закона о Високом савету судства и Закона о Државно већу тужилаца, као самосталним и независним органимаи Закону о финансирању судова и јавних тужилаштава (по принципу буџетске самосталности)		
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ		
1.2. НЕПРИСТРАСНОСТ И ОДГОВОРНОСТ		
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ	ОРГАНИЗАЦИЈА	
1.2.1. Прецизирати и примењивати правила о аутоматској (случајној) расподели предмета, укључујући и проналажење техничких решења за избегавање заобилажења система. Обезбедити да систем не буде подложен манипулацијама као и да буде предмет редовног инспекцијског надзора од стране тела овлашћеног за надзор у оквиру Високог савета судства и Државног већа тужилаца	<i>Адвокатска комора Србије</i>	
ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
Нацрт Акционог плана садржи битан недостатак што супротно Националној стратегији за реформу правосуђа (НСРП) и циљевима стратегије кључно начело непристрасност и одговорност се недовољно анализира и Нацрт Акционог плана не предвиђа мере и активности за побољшање квалитета правде, а два начела (непристрасност и одговорност) повезују и планирају активности које не обезбеђују унапређење рада. Систематика нацрта Акционог плана мора у свему да следи систематику НСРП, па кључна начела као што су непристрасност и одговорност носилаца правосудних функција нису циљеви који се постижу истим средствима и зато морају бити разматрани одвојено на начин како је дато у НСРП -Ово поглавље Нацрт Акционог плана мора доживети суштинске измене с обзиром да Нацрт Акционог плана не садржи нити анализу постојеће ситуације, нити предвиђа довољне мере и активности за постизање начела. -Правила о аутоматској (случајној) расподели предмета и унапређење ИКТ система су потребне мере, али не и довољне за остварење начела непристрасности. Акциони	Делимично усвојено	- Систематику АП 23 немогуће је усагласити са систематиком НСРП јер је структура АП 23 условљена садржином препорука из Извештаја о скринингу и не обухвата комплетну материју садржану у НСРП већ само питања која су у фокусу ЕК. У деловима у којима постоји преклапање, циљеви и реформске тенденције оба документа ус усклађени. У деловима који нису покривени АП 23, реформе су јасно трасиране и спроводе се према НСРП.

план би поред ових мера морао да садржи и мере за јачање интегритета носилаца правосудних функција, промовисање етичких стандарда посебно кроз усвајање и спровођење специјализоване обуке и разраде методе за мере поштовање стандарда интегритета		Трећи нацрт Акционог плана садржи предложене мере усмерене на јачање интегритета носилаца правосудних функција, промовисање етичких стандарда посебно кроз усвајање и спровођење специјализоване обуке и разраде методе за мере поштовање стандарда интегритета.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ		
ПОДОБЛАСТ НЕПРИСТРАСНОСТ И ОДГОВОРНОСТ		
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ	ОРГАНИЗАЦИЈА	
1.2.2. Ојачати одговорност судија и јавних тужилаца кроз строгу примену свих законских и дисциплинских средстава, укључујући следеће: о Обезбедити ефективну имплементацију одредаба о „сукобу интереса” и њихове измене и допуне у случају потребе; о Обезбедити ефективну верификацију имовинских карата и унакрсне провере са релевантним информацијама; о Ефективно праћење поштовања етичког кодекса и спровођење додатних активности везаних за евалуацију и обуку судија и јавних тужилаца у области етике; о Преиспитати у мери у којој је неопходно и ефективно применити правила о дисциплинској одговорности и поступку разрешења; о Извршити поновну процену система функционалног имунитета и обезбедити пуну кривичну одговорност судија и јавних тужилаца	<i>Адвокатска комора Србије</i>	
ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Решења понуђена у Нацрту Акционог плана и активности с тим у вези не обезбеђују непристрасност судова и судија, а самим тим ни право грађана да без дискриминације под једнаким условима пред независним судом оствари своја права. Начело непристрасности не може бити посматрано само кроз расподелу предмета и инспекцијски надзор. Сматрамо да је неопходно искључити могућност и право председника суда да у условима аутоматске (случајне) расподеле предмета изузетно може доделити предмет у рад мимо успостављеног система, јер је ово право у пракси начин заобилажења система и основ за разне манипулације. Чак и у случају усвајања захтева за изузеће могуће је доделити, уз одговарајућу програмску апликацију, предмет у рад аутоматском случајном расподелом без непосредног учешћа председника суда. -Мишљења смо да је потребно разрадити питања сукоба интереса, неспојивости делатности и евидентирање имовинских карата судија и са њима повезаних лица. -Када је реч о ефективном праћењу поштовања Етичког кодекса и имплементацији одредаба о сукобу интереса неопходно је узети у обзир чињеницу да постојећи систем за одређивање бранилаца по службеној дужности оставља простор за корупцију, јер не постоји транспарентна и правична процедура која би гарантовала поштовање редоследа са листе бранилаца по службеној дужности и „прекинула“ непосредну везу између носилаца правосудних функција и бранилаца по службеној дужности приликом постављења и исплате трошкова кривичног поступка.	Делимично усвојено	Није најјасније на чему је заснован вредносни суд изнет у коментару, будући да су у Нацрту садржане активности које имају за циљ да се што путем измене нормативног оквира, што путем унапређења ИКТ система елиминишу заобилажења на која се у коментару указује. Ова питања су разрађена у мери у којој то дозвољава методологија израде ове врсте стратешких докумената, док су иста питања детаљније разрађена кроз НСРП и пратећи АП. Имајући у виду ниво детаљности коментара, мишљења смо да би га требало усмерити радној групи за паћење примене ЗКП-а којим је овај систем и уређен.
Посебну одговорност адвокатура види у поштовању једног од основних људских права, а то је право на ефикасну и делотворну одбрану. Подсећамо да је Законом о	Није усвојено	Рад Адвокатске академије није обухваћен препорукама из Извештаја о скринингу.

адвокатури из 2011. Године, предвиђено, а Адвокатска комора Србије (АКС) је и основала Адвокатску академију као институтцију чији је основни задатак подизање професионалних капацитета у адвокатури. Адвокатска академија у свом саставу има и Катедру за кривично право, односно за едукацију адвоката бранилаца у кривичним поступцима. АКС поштујући ово људско право има намеру да убудуће издаје одговарајућа уверења о томе да су адвокати прошли одржане програме едукације и да су оспособљени да пруже делотворну и ефикасну одбрану, а то у сваком случају представља нужни елемент НАП, пре свега, са аспекта поштовања основних људских права. Питање одговорности носилаца правосудних функција (како судија тако и тужилаца) мора бити постављено на начин да они за поступање као последицу грубе професионалне грешке морају извесно сносити и материјалне консеквенце. Увођење овог облика одговорности би за последицу имало озбиљно подизање нивоа свести носилаца правосудних функција (судија и тужилаца) о личној одговорности у вези са својим занимањем.		-Одговорност судије у случају грубе непажње супротна је ЕУ стандардима (види: Magna Carta of Judges, 22.)
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ		
1.3. СТРУЧНОСТ/ЕФИКАСНОСТ		
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ	ОРГАНИЗАЦИЈА	
1.3.1. Унапредити Правосудну академију као центар за сталну и почетну обуку судија и јавних тужилаца у складу са одлукама Уставног суда о одредбама Закона о јавном тужилаштву и Правосудној академији, кроз: - увођење годишњег програма обуке који обухвата све области права, укључујући и право ЕУ; - обезбеђивање потребних ресурса и увођење система контроле квалитета почетне и специјализоване обуке.	<i>Адвокатска комора Србије</i>	
ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Систематика Нацрта Акционог плана мора у свему да следи систематику НСРП, па начела као што су што су стручност и ефикасност носилаца правосудних функција нису циљеви који се постижу истим средствима и зато морају бити разматрани одвојено на начин како је дато у НСРП. -Од степена стручности оних који врше судијску функцију, односно јавнотужилачку функцију, и примењују Устав, законе и опште акте, општеприхваћена правила међународног права и потврђене међународне уговоре у сваком конкретном случају у којем се расправља о нечијем праву или оптужби највише зависи остварење права на правично суђење. Питању стручности судија/јавних тужилаца неопходно је посветити посебну пажњу и предузети низ активности које за свој циљ треба да имају: -ревизију наставних програма на правним факултетима -ревизију програма правосудног испита- програм полагања правосудног испита данс практично представља негацију знања кандидата стеченог вишегодишњим студирањем на правним факултетима. Ово са разлога што данас правосудни испит представља потпуно погрешну поновну проверу стеченог правно-теоријско-филозофског знања без оног што би правосудни испит требао у суштини да представља, а то је провера практичне оспособљености кандидата за примену дотада стечених како теоријских правних знања и превасходно њихове оспособљености кроз приправнички рад у трајању од 2-4 године да практично примењују до тада стечено теоријско знање. Ово би значило да правосудни испит треба да буде сведочанство о добијању – стицању оспособљености за примену закона у пракси, што сада није случај. Боље је рећи данас добијамо потврду пре да се неко добро сећа стечених знања са факултета, пре него да је научио да примењује оно што је научио. Чињеница да се полажу писмени испити из грађанске групе предмета и кривичног права изразом оптужнице, тужбе, пресуде или жалбе није довољан доказ о томе да је неко методолошко практично оспособљен за примену раније стечених знања кроз приправнички стаж који је обавио било у правосудју, адвокатури, државној управи, привредном друштву или установи. -Рангирање правних факултета -Доношење подзаконских аката о мерилима и критеријумима за избор судијских приправника, помоћника и саветника у судовима. -Рedefинисати улогу и програм рада Правосудне академије као центра за почетну и сталну обуку судија, јавних тужилаца, судијских и тужилачких приправника, судске администрације	Делимично усвојено	- Систематику АП 23 немогуће је усагласити са ситематиком НСРП јер је структура АП 23 условљена садржином препорука из Извештаја о скринингу и не обухвата комплетну материју садржану у НСРП већ само питања која су у фокусу ЕК. У деловима у којима постоји преклапање, циљеви и реформске тенденције оба документа ус усклађени. У деловима који нису покривени АП 23, реформе су јасно трасиране и спроводе се према НСРП. Имајући ово у виду, комплетна питања реформе образовања на правним факултетима и правосудног испита обухваћена је НСРП.
--	---------------------------	---

-Дефинисати мере за стручно усавршавање носилаца правосудних функција у циљу унапређења теоријских и практичних знања и вештина у циљу подизања квалитета обављања правосудне функције (управљање поступцима и сачињавање одлука). -Стручно усавршавање судија, судијских приправника и помоћника мора да буде обавезно и стално. -Рedefинисање улоге и положаја Правосудне академије мора бити засновано на принципима једнаке доступности, увести надзор над радом Правосудне академије нарочито у погледу транспарентности поступка уписа, квалитета наставних програма и реализацији задатих циљева и програма. .Ово начело је у директној вези са питањима избора и напредовања судија и неопходно је да ВСС и ДВТ пропишу јасне, транспарентне и објективне критеријуме, мерила и поступак за избор, престанак функције носилаца правосудних функција напредовање и вредновање ради носилаца правосудних функција. -У нацрту Акционог плана предвиђа се само унапређење рада Правосудне академије као центра за сталну и почетну обуку носилаца правосудних функција, што није довољно за унапређење стручности.				
				Нацрт АП 23 садржи опширан сет мера које се односе на реализацију предлога из коментара у погледу стручности, у свим сугерисаним сегментима.
Бр.	АКТИВНОСТ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.3.1.2	Спровођење мера за унапређење програма, организације рада, финансијских и просторних потреба Правосудне академије у складу са резултатима	У тачки 1.3.1.2. Нацрта Акционог плана предвиђена је шира понуда програма едукације у зависности од тога о којој категорији полазника је реч, али само за унапређење сталне обуке.	Усвојено	Финална верзија трећег нацрта уводи тражено решење кроз законом регулисани механизам изједначавања са полазницима стандардне почетне обуке.

	функционалне анализе (активност 1.3.1.1.), као што су: -Унапређење пријемног испита за полазнике почетне обуке; -Унапређење програма почетне обуке уз проширење области права и практичних вештина које он обухвата; -Унапређење сталне обуке кроз ширу понуду програма који поред свих области права обухватају и практичне вештине, у зависности од тога о којој категорији полазника је реч, а нарочито имајући у виду специјализације које су потребне председницима судова и јавним тужиоцима (ефикасно управљање, поступање по жалбама и сл); -Унапређење сталне обуке кроз шири бухват полазника, потенцијално кроз прописивање минималног броја дана обуке по носиоцу правосудне функције на годишњем нивоу, при чему обукама морају бити обухваћени не само носиоци правосудних функција већ и председници, секретари и менаџери, судијски сарадници и тужилачки помоћници, административно особље и лица која се баве правосудним професијама; -Унапређење транспарентности избора повремених предавача; -Унапређење методике наставе кроз радионице, симулације и увођење учења на даљину;	Међутим, неопходно је редефинисати програм почетне обуке тако што би се предвидели различити модели обуке по трајању и садржини у зависности од претходног професионалног искуства и стручних капацитета кандидата. На овај начин би се различитим групама кандидата омогућило да завршавањем различитих модела обука стекну могућност да конкуришу за избор на правосудне функције под једнаким условима, на основу истих и упоредивих критеријума. Само под тим условом Правосудна академија може бити механизам уласка у правосуђе који је прихватљив за адвокатуру.		
--	---	--	--	--

	-Увођење двосмерног система евалуације који би омогућио и процену резултата обуке, односно степен унапређења знања код полазника, али и процену квалитета програма и предавача; -Унапређење завршног испита; -Увођење Центра за документовање и истраживање; -Повећање броја запослених у складу са планираним програмско-организационим променама; -Обезбеђивање адекватних инфраструктурних предуслова за рад Правосудне академије у повећаном капацитету; -Прелазак са донаторског/пројектног финансирања које је доминантно у фази изградње капацитета Правосудне академије, на буџетско финансирање након што Правосудна академија почне са радом у пуном капацитету.			
1.3.1.3.	Доношење Правилника о критеријумима и мерилима, за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова којим се предвиђа да завршена почетна обука на Правосудној академији или положен, са њом законом изједначен испит, представљају значајну предност приликом вредновања стручности и оспособљености за избор на судијске функције. (повезана активност 1.1.3.1.)	Коришћење термина „значајна предност“ приликом вредновања стручности и оспособљености за избор на правосудне функције полазника почетне обуке Правосудне академије је неприхватљив, јер се на тај начин доводи у питање поштовање одлуке Уставног суда РС и поштовање Устава РС и гарантованих принципа равноправности кандидата у поступку избора без икакве дискриминације.	Делимично усвојено	Финална верзија трећег нацрта уводи тражено решење кроз законом регулисани механизам изједначавања са полазницима стандардне почетне обуке. Рок је директно условљен чињеницом да се израда поменутог програма финансира из

		-Питање стручности је директно повезано са неопходношћу увођења програма за пондерисање. Мишљења смо да је неприхватљив временски оквир за израду и усвајање програма за пондерисање предмета (четврти квартал 2016), јер је наведена мера неопходна да би сложеност предмета постала критеријум њихове расподеле. Без сложености предмета као критеријума њихове расподеле није могуће извршити квалитетно вредновање учинка рада носилаца правосудних функција које се мора одразити на њихово каријерино напредовање.		донаторских средстава те да је условљена пројектном динамиком.
--	--	--	--	--

1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ

1.3. СТРУЧНОСТ/ЕФИКАСНОСТ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
1.3.6. Спровести Програм за решавање старих предмета, укључујући и увођење метода алтернативног начина решавања спорова.			Адвокатска комора Србије
ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ	
Подсећамо да су неефикасност правосудног система и велики број нерешених предмета, неравномерно оптерећење судова и судија/јавних тужилаца, одсуство сваке одговорности и неспровођење поступака за утврђивање одговорности носилаца правосудних функција били разлози за реформу правосуђа из 2009. године. У овом сегменту се посебна пажња мора обратити и на законодавни оквир који је у многоме допринео неефикасности судова (Закон о парничном поступку и Законик о	Није усвојено	Коментар је паушалан и не прецизира које мере су недовољне а које сувишне, нити предлаже додатне мере. Такође, препорука се односи на спровођење постојећег а не усвајање новог Програма.	

кривичном поступку). Међутим тада спроведена реформа је почетне проблеме само усложнила, јер због смањења броја судија, погрешне мреже судова и као што је наведено законодавног оквира није дала никакве резултате. Ни реформа из 2014. која је суштински била заснована на истим принципима није дала никакве резултате. Позитивно је што се код ефикасности као прва мера предвиђа свеобухватна анализа у погледу трошкова и приступа правди као почетној основи у реформи судске мреже. Активности које се предвиђају у Нацрту Акционог плана су недовољне, а поједине су и сувишне, јер не полазе од свих мера и активности које морају предузети у циљу побољшања ефикасности.

-Број нерешених предмета у судовима у Србији и број тзв. Старих предмета нису последица само неравномерне расподеле- оптерећења постојећих судија и јавних тужилаца и постојеће мреже судија, већ је пре уско повезан са стручношћу и одговорности судија/јавних тужилаца у вршењу правосудних функција и законодавним оквиром. Програм решавања старих предмета не може се донети без претходне анализе узрока и без прописивања санкција за непоштовање рокова за решавање старих предмета и анализом постојећег законодавног оквира (процесних закона) који директно утичу на ефикасност.

1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ

1.3. СТРУЧНОСТ/ЕФИКАСНОСТ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ

ОРГАНИЗАЦИЈА

1.3.8. Постепено развијати систем е-правосуђа, као средство за унапређење ефикасности, транспарентности и целовитости судског процеса, надоградњом постојећег система за аутоматско управљање предметима. Обезбедити доступност поуздане и уједначене правосудне статистике и увођење система за праћење трајања судских поступака.

Адвокатска комора Србије

ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА

СТАТУС

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Нацрт Акционог плана мора да предвиди активности и мере за унапређивање ефикасности, транспарентности и целовитости судског процеса кроз постепено развијање система е-правосуђа, стварања потребних техничких предуслова и нарочито спровођењем едукације у овој области како носилаца правосудних функција, тако и стручних сарадника и судске администрације.

Усвојено

Нацрт АП 23 садржи све сугерисане активности.

1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ

1.3. СТРУЧНОСТ/ЕФИКАСНОСТ		
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ		ОРГАНИЗАЦИЈА
1.3.3. Спровести свеобухватну анализу у погледу трошкова, ефикасности и приступа правди пре предузимања даљих корака у реформи мреже судова.		Адвокатска комора Србије
ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
Планиране измене процесних закона су непознате стручној јавности и не могу бити уопште коментарисане. С тим у вези адвокатура посебно наглашава: Досадашње измене Закона о парничном поступку (ЗПП) нису дале очекиване резултате у погледу остваривања ефикасности правосуђа. ЗПП („Службени Гласник РС“ 72/2011) је имао за циљ постизање ефикасности, али је, пре свега, ограничио приступ правди кроз: повећање вредности предмета спора за ревизију, укидање захтева за ванредно преиспитивање правноснажне пресуде, ограничавање могућности укидања првостепених пресуда на само једно укидање, увођењем временског оквира који судије злоупотребљавају из налазе начине за његово продужење чиме су од доброг законског решења створили „ голу норму“. Изменама ЗПП („Службени гласник РС“, 49/2013, 74/2013, 55/2013) смањен је ревизијски основ, али недовољно, па би најављене измене ЗПП би требало да буду суштинске, а не козметичке и морале би да омогуће грађанима право на једнак приступ правди без обзира на економски положај странака у поступку. Право на једнак приступ правди грађана мора се посматрати и у светлу висине судске таксе које у садашњем нивоу представљају значајну препреку за остварење овог права. -Све мере које су до сада предузимане у оквиру или у реформи правосуђа биле су у циљу решавања предмета на уштрб правде: правичног суђења и једнаког приступа правди и квалитета правде у целини	Није усвојено	Није сасвим јасно како то да су „планиране измене процесних закона су непознате стручној јавности“ када су поменуте активности у потпуности преузете из АП НСРП који је 2013. године писала радна подгрупа чији је члан био и представник АКС, која је, истовремено, заступљена у чланству Комисије за НСРП.
Измене ЗПП су битне и за ефикасност правосуђа. Проблеми у ефикасности рада судова и остварења права на једнаки приступ правди свакако се мора посматрати како кроз предлог измена и допуна процесних закона (која у овом тренутку нису позната) тако и кроз предложена решења и рад на усвајању Закона о бесплатној правној помоћи, па су измене ЗПП, ЗКП и усвајање Закона о бесплатној правној помоћи тесно повезани и не могу се одвојено планирати. Истовремено усвајањем ЗПП, ЗКП и доношење Закона о бесплатној правној помоћи ће се обезбедити да пуномоћници у поступцима пред судовима и другим државним органима буду искључиво адвокати	Није усвојено	Сугестије везане за садржину Закона о БПП-у АКС би, преко свог представника, требало да упути радној групи која ради на том Закону, а не Преговарачкој групи. Захтеви везани за заступање у парничном поступку, супротни су ставовима ЕК и Уставног суда. Законом о изменама и

који су стручно оспособљени за пружање правне помоћи, чиме се омогућава свим грађанима право на једнак приступ правди, квалитет правде уопште и сама ефикасност. При томе се мора нагласити да изменама ЗПП у погледу одређивања да адвокати могу бити једино пуномоћници у поступку (изузев пуномоћника правних лица чији би пуномоћници били дипломирани правници са положеним правосудним испитом запослени у том правном лицу) није усмерено ка формирању монопола, већ управо и једнако ка унапређењу стручности и ефикасности правосудног система. Садашње решење у ЗПП да пуномоћник може да буде свако физичко пословно способно лице онемогућава ефикасан рад суда, а судије ставља у позицију да у случају да оцене да пуномоћник- физичко лице не поступа у складу са законом даје упутства за отклањање неправилности (тужбе се враћају на уређење, захтева се додатно изјашњење и сл.) што све продужава судски поступак. Грађани су у позицији да своја права не могу да остваре, а поготово не у разумном року.

-Одредбе Нацрта Акционог плана у овом делу се морају изменити као и временски оквири за измену ЗПП, ЗКП и доношење закона о бесплатној правној помоћи усагласити, односно предвидети истовремено доношење

-У контексту свега изнетог процена утицаја протеста адвоката који је трајао 4,5 месеци на број и решавање старих предмета је потпуно ирелевантан. Чињеница да је протест адвоката трајао 4,5 месеци је директно условљена ставом и поступањем Министарства правде- одбијањем преговора са АКС, јер када су преговори отпочели, они су завршени за 24 дана. Што значи, да је Министарство правде имало одговоран однос према протесту адвокатури и оправданим захтевима протеста, протест не би трајао ни месец дана. О томе су говорили и сами званичници Министарства правде истичући да с обзиром на спорост и лош рад судова протест адвоката није имао додатног лошег утицаја.

-Најава у Нацрту Акционог плана усвајања недефинисаних корективних мера у случају да резултат процене утицаја протеста адвоката покаже да је протест имао утицаја на ефикасност правосуђа и измене Закона о адвокатури чиме би се избегле будуће блокаде правосуђа, представљају директно задирање у независност, саморегуларност и самосталност адвокатури и представљаће директну препреку за закључење приступног споразума са ЕУ.

допунама Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС", бр. 55/14 – у даљем тексту ЗИДЗПП) од 23. маја 2014. године, допуњене су одредбе члана 85. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13-УС и 74/13-УС – у даљем тексту ЗПП), тако што су у члану 85. додати ст. 2. и 3. који гласе:

Пуномоћник физичког лица може бити адвокат, крвни сродник у правој линији, брат, сестра или брачни друг, као и представник службе правне помоћи јединице локалне самоуправе који је дипломирани правник са положеним правосудним испитом.

Пуномоћник запосленог у спору из радног односа може бити и представник синдиката чији је запослени члан, под условом да је дипломирани правник са положеним правосудним испитом.

Захтев да се преиспита утицај протеста адвоката на ефикасност као и да се предузму мере за спречавање будућих блокаде рада правосуђа, дошао је из ЕК а не од Преговарачке групе, која је у обавези да захтеве ЕК испуни.

Поводом активности који су планирани Нацртом Акционог плана у односу на јавне бележнике и приватне извршитеље посебно указујемо: У Нацрту Акционог плана предвиђене су измене Закона о јавном бележничтву (ЗоЈБ) и доношење подзаконских аката у делу који се односи на ефикасност. Досадашња пракса примене ЗоЈБ не само да је показала неефикасност и нестручност именованих јавних бележника, већ је и доказала ставове адвокатуре који су потврђени и Функционалном анализом правосуђа Светске Банке из децембра 2014. Године. Светска банка је у Функционалној анализи правосуђа указала да није било никакве потребе за увођењем јавнобележничког система и да није јасно који проблем овај аспект реформе (увођење јавнобележничког система) покушава да реши (страна 19 Функционалне анализе), с обзиром да није било примедби и проблема у раду судова када су у питању овере исправа. Неуставност и неуклопљеност ЗоЈБ са остатком правног система није отклоњена ни изменама овог закона из новембра 2014. и јануара 2015. Надзор над радом јавних бележника не постоји. Неприхватљиво је да је уведен јавнобележнички систем, а да истовремено нису донети сви подзаконски акти који уређују питање професионалне одговорности и надзор над радом јавнобележничке делатности. Такође, је неприхватљиво да се планира доношење измена ЗоЈБ којима се проширује стварна надлежност јавних бележника и подзаконских аката пре доношења одлука од стране Уставног суда по поднетим иницијативама за оцену уставности ЗоЈБ. Могућност преноса јавних овлашћења са судова на јавне бележнике није предвиђена Уставом РС. Мишљења смо да је недопустиво да систем приватних извршитеља функционише већ четири године, а да је за формирање интерног панела коморе извршитеља предвиђен временски оквир почев од четвртог квартала 2015. Поред тога, формирање панела не подразумева успостављање јасне процедуре у којима би се утврдила и санкционисала дисциплинска одговорност приватних извршитеља и могућност њиховог разрешења због незаконитог рада.	Није усвојено	Коментар је очигледно базиран на текст Другог а не Трећег нацрта АП-а. Поред тога, измене ЗоЈБ-а су извршене у складу са споразумом који је потписала АКС. Акциони план је усмерен на период од усвајања па до придруживања ЕУ и нема ретроактивно, већ дејство <i>pro futuro</i>, те се не може бавити оним што није, већ што треба бити учињено.
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ПРАВОСУЂЕ		

1.3. СТРУЧНОСТ/ЕФИКАСНОСТ				
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ				ОРГАНИЗАЦИЈА
1.3.10. Надзор над применом новог Законика о кривичном поступку и предузимање корективних мера где је потребно.				Адвокатска комора Србије
Бр.	АКТИВНОСТ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.3.10.1.	Комисија за надзор над спровођењем Законика о кривичном поступку подноси кварталне и годишње извештаје Комисији за спровођење Националне стратегије реформе правосуђа за период 2013-2018. године у којима даје преглед проблема у спровођењу Законика о кривичном поступку и предлаже потенцијалне мере за отклањање уочених проблема, посебно имајући у виду утицај увођења тужилачке истраге на број заосталих предмета.	У Нацрту Акционог плана се у тачки 1.3.10.1. наводи да је формирана Комисија за надзор над спровођењем ЗКП која подноси кварталне и годишње извештаје у којима даје преглед проблема у спровођењу ЗКП и предлаже потенцијалне мере за отклањање уочених проблема. Крајње је проблематично што у раду ове Комисије не учествује представник адвокатуре, због чега сматрамо да је рад ове комисије нетранспарентан, да није инициран стварни дијалог између представника правосудних професија око превазилажења суштинских проблема у спровођењу ЗКП, као и да рад комисије иде у правцу <i>ad hoc</i> промена без јасне стратегије и стварне јавне расправе стручне јавности.	Делимично усвојено	Предлог није у директној супротности са постојећим активностима али смо мишљења да би, с обзиром на ниво детаљности, требало да буде упућен Комисији за НСРП а не Преговарачкој групи.
ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА			СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
Сматрамо да није довољно обезбедити учешће струковних удружења у реформском процесу тако што се њихови предлози само редовно разматрају на састанцима тела за надзор над спровођењем акционих планова (1.1.7.), већ је неопходно да представници			Усвојено	Чланови УТС, ДСС и Удружења прекршајних судија јесу чланови комисије за НСРП.

струковних удружења (судија, тужилаца и адвоката) буду чланови ових тела и непосредно укључени у сам процес надзора.				
Наглашавамо да су предвиђени временски оквир реализације појединих мера и активности у Нацрту Акционог плана неусаглашени. Примера ради: у тачки 1.1.6.14. предвиђено је ефикасно процесуирање случајева јавног кршења претпоставке невиности почев од првог квартала 2015., док је у тачки 1.1.6.2. предвиђено доношење и ефективна примена Кодекса понашања за чланове Владе РС којим се уређује област коментарисања судских одлука и поступака почев од четвртог квартала 2015.		Није усвојено	Забрана јавног кршења претпоставке невиности садржана је у Закону о јавном информисању чија је примена започела те нема препрека за ефикасно процесуирање. Остале, као и поменута активност су превентивног а не репресивног карактера.	
1. ПОТПОГЛАВЉ: ПРАВОСУЂЕ				
1.3. СТРУЧНОСТ/ЕФИКАСНОСТ				
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА	
1.3.1.Унапредити Правосудну академију као центар за сталну и почетну обуку судија и јавних тужилаца у складу са одлукама Уставног суда о одредбама Закона о јавном тужилаштву и Правосудној академији, кроз: ○ увођење годишњег програма обуке који обухвата све области права, укључујући и право ЕУ; ○ обезбеђивање потребних ресурса и увођење система контроле квалитета почетне и специјализоване обуке.			ФОНД ЗА ХУМАНИТАРНО ПРАВО	
Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.3.1.2.	Спровођење мера за унапређење програма, организације рада, финансијских и просторних потреба Правосудне академије у складу са резултатима функционалне анализе (активност 1.3.1.1.), као што су: - Унапређење пријемног испита за полазнике почетне обуке; - Унапређење програма почетне обуке уз проширење области права и	Увести сталну обавезну обуку судија који поступају у предметима ратних злочина у првом, другом и трећем степену, о међународном хуманитарном и међународном кривичном праву; Приликом креирања програма сталне обавезне обуке судија и посебног програма обуке судијских помоћника и приправника који су ангажовани у Тужилаштву за ратне злочине посебно размотрити њихове потребе у погледу стицања стручног знања, о пракси међународних кривичних судова и праксу судова у предметима ратних злочина у региону бивше Југославије;	Делимично усвојено	Предлози у коментару нису у супротности са садржином активности 1.3.1.2. али по нивоу детаљности превазилазе ниво активности АП 23, имајући у виду да увођење обавезне сталне обуке подразумева читав низ корака. Мишљења смо да је методолошки адекватније да ово питање детаљније разрадити кроз посебну Стратегију чија је израда у току..

	практичних вештина које он обухвата; -Унапређење сталне обуке кроз ширу понуду програма који поред свих области права обухватају и практичне вештине, у зависности од тога о којој категорији полазника је реч, а нарочито имајући у виду специјализације које су потребне председницима судова и јавним тужиоцима (ефикасно управљање, поступање по жалбама и сл); - Унапређење сталне обуке кроз шири бухват полазника, потенцијално кроз прописивање минималног броја дана обуке по носиоцу правосудне функције на годишњем нивоу, при чему обукама морају бити обухваћени не само носиоци правосудних функција већ и председници, секретари и менаџери, судијски сарадници и тужилачки помоћници, административно особље и лица која се баве правосудним професијама; - Унапређење транспарентности избора по времених предавача; - Унапређење методике наставе кроз радионице, симулације и увођење учења на даљину; -Увођење двосмерног система евалуације који би омогућио и процену резултата обуке, односно степен унапређења знања код полазника, али и процену	Увести програм сталне обуке тужилаца, односно судија који поступају у предметима ратних злочина, за рад са жртвама, о њиховим правима и потребама.		
--	--	---	--	--

	квалитета програма и предавача; - Унапређење завршног испита; - Увођење Центра за документовање и истраживање ; -Повећање броја запослених у складу са планираним програмско -организационим променама; -Обезбеђивање адекватних инфраструктурних предуслова за рад Правосудне академије у повећаном капацитету; - Прелазак са донаторског/пројектног финансирања које је доминантно у фази изградње капацитета Правосудне академије, на буџетско финансирање након што Правосудна академија почне са радом у пуном капацитету.			
1. ПОТПОГЛАВЉ: ПРАВОСУЂЕ				
1.3. СТРУЧНОСТ/ ЕФИКАСНОСТ				
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ				ОРГАНИЗАЦИЈА
1.3.9. Различитим средствима унапредити уједначеност судске праксе (размотрити поједностављење судског система укидањем судова мешовите надлежности и могућност изјављивања жалбе Врховном касационом суду против сваке правноснажне одлуке), као и кроз обезбеђивање електронског приступа судским одлукама и сентенцама и њихово објављивање у разумном временском року.				ФОНД ЗА ХУМАНИТАРНО ПРАВО
Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1.3.9.2	Утврђивање јасних правила анонимизације судских одлука пре њиховог објављивања, ослањајући се на правила Европског суда за људска права.	Укључити као једног од носилаца активности Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности у чијој су надлежности питања садржана у овој активности. Правила анонимизације одлука Одељења Апелационог суда и Одељења Вишег суда се разликују, јер Виши суд у Београду до сада није усвојио Правилник о анонимизацији, док Одељење Апелационог суда примењује Правилник о минимуму анонимизације судских одлука Апелационог суда у Београду. Треба формулисати јединствени правилник за анонимизацију у предметима ратних злочина.	Није усвојено	Поменута правила се дефинишу кроз Судски пословник чије је доношење у надлежности МП, и који свакако мора бити у складу са Законом о заштити података о личности (поново надлежност МП) док је објављивање судске праксе у надлежности Врховног касационог суда.
---------	--	---	---------------	--

1. ПОТПОГЛАВЉ: ПРАВОСУЂЕ

1.4. РАТНИ ЗЛОЧИНИ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ

ОРГАНИЗАЦИЈА

1.4.1. Обезбедити да све оптужбе буду адекватно истражене, а окривљени потом процесуирани и изведени пред суд.

ФОНД ЗА ХУМАНИТАРНО ПРАВО

Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.4.1.1.	Доношење и ефективно спровођење Националне стратегије за процесуирање ратних злочина кроз: - оснивање радне групе за израду Националне стратегије ; -израду радног текста Националне стратегије и спровођење јавне расправе; - усвајање и представљање коначне верзије Националне стратегије; - спровођење Националне стратегије.	Укључити цивилно друштво у Радну групу. ФХП је израдио Модел националне стратегије на основу анализе 10 година процесуирања ратних злочина у Србији.	Делимично усвојено	Радна група користи Модел као полазну основу свог рада. Цивилно друштво ће бити консултовано у свим фазама рада.

1.4.1.2	Јачање капацитета Тужилаштва за ратне злочине избором заменика јавног тужиоца и кроз запошљавање/премештај тужилачких сарадника.	У складу са њиховим захтевима, Тужилаштву је потребно повећати не само људске већ и финансијске и техничке ресурсе. На пример, повећање људских ресурса не може адресирати потребу Тужилаштва за већим финансијским средствима насталу проширењем њихове улоге у истрази, применом новог ЗКП-а. О потребама Тужилаштва, видети Анализу процесуирања ратних злочина у Србији у периоду од 2004. до 2013. године	Делимично усвојено	Јачање административних капацитета ТРЗ-а је детаљно обрађено у АП 23, док се питањем осталих материјалних ресурса тужилаштва, у светлу примене ЗКП-а, квартално бави Комисија за НСРП, приликом разматрања извештаја о његовој примени.
1.4.1.3	Израда радног текста Тужилачке стратегије за истрагу и гоњење ратних злочина у Србији, имајући у виду Завршну стратегију Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију и радни текст Националне стратегије за процесуирање ратних злочина, уз учешће и подршку Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију и Механизма за међународне кривичне судове, Међународног кривичног суда, регионалних тужилаштва и невладиних организација, којом се прописују критеријуми за селекцију случајева ратних злочина и стварају листе приоритетних и важних случајева ратних злочина који треба да се процесуирају како би се испунила обавеза да све оптужбе треба да буду истражене и да сви приоритетни и важни случајеви треба да буду истражени и процесуирани.	Иницирати измену Члана 20, став 2 Закона јавном тужилаштву, чиме ће се овлашћење Републичког јавног тужиоца да овласти Тужиоца за организовани криминал да поступа у поједином предмету из надлежности другог тужиоца ради ефикаснијег вођења поступка или других важних разлога, проширити и у односу на Тужиоца за ратне злочине; Републички јавни тужилац ће у складу са Законом о јавном тужилаштву (Члан 20, став 1 и Члан 29, став 3, тачка 2) извршити надзор у предметима ратних злочина и других дела почињених у време оружаних сукоба која су према околностима случаја морала бити квалификована као ратни злочини, а који су у надлежности тужилаштва опште надлежности, и одлуком пренети ове предмете у надлежност Тужилаштва за ратне злочине, односно овластити Тужилаштво за ратне злочине да поступа у овим предметима; Критеријуми за приоритизацију предмета треба да укључују, али се не ограничавају на, следеће критеријуме: - тежина последица (начин извршења) и размере злочина (број жртава, размере уништења имовине и културних и религијских објеката); - улога оптуженог (формална и де факто позиција у војној/паравојној/полицијској/политичкој хијерархији);	Делимично усвојено	Коментар прослеђен Радној групи за израду Националне стратегије која уједно ради на методолошкој селекцији питања која по нивоу општости треба обрадити кроз Национални, а која кроз Тужилачку стратегију.

		- доступност осумњиченог/их; - доступност и квалитет доказа; - окрутност и безобзирност исказане при почињењу дела; - интересовање јавности. Видети ФХП-ов Модел Стратегије за процесуирање ратних злочина извршених током и у вези са оружаним сукобима у бившој Југославији		
1.4.1.7.	Припрема анализе (извештаја) правног и фактичког стања и потреба Службе за откривање ратних злочина у оквиру Министарства унутрашњих послова а у циљу одређивања потреба за реформом службе.	Израдити Протокол о сарадњи Тужилаштва за ратне злочине и СОПЗ у области кривичних истрага о ратним злочинима, у којем ће се сагласно ЗКП детаљније регулисати обавезе и процедуре поступања СОПЗ и ТРЗ током истраге и предистражних радњи; Донети измене Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у МУП-у којим: - СОПЗ добија ранг више организационе јединице у систему МУП-а, тј. ранг Управе; - установљава Оперативни фонд за финансирање оперативних радњи СОПЗ-а у предистражном поступку, као и услове и процедуру коришћења овог фонда. Формулисати измене Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у МУП-у, којима би се: - увели посебни критеријуми за запослење у СОПЗ-у, којима ће се обезбедити да у овој служби не раде лица која су у било ком својству учествовала у оружаним сукобима; - увела обавезна специјалистичка обука за припаднике СОПЗ-а из области методологије	Делимично усвојено	Основни принципи предлога садржаних у коментару преузети у АП23 а коментар прослеђен Радној групи за израду Националне стратегије.

		истрага ратних злочина и међународног хуманитарног права; - оснажила овлашћења начелника СОРЗ-а у погледу разрешења, именовања и награђивања припадника ове службе. Видети ФХП-ов Модел Стратегије за процесуирање ратних злочина извршених током и у вези са оружаним сукобима у бившој Југославији		
1. ПОТПОГЛАВЉ: ПРАВОСУЂЕ				
1.4. РАТНИ ЗЛОЧИНИ				
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ				ОРГАНИЗАЦИЈА
1.4.4. Подићи ниво безбедности сведока и сведока сарадника на виши ниво и унапредити рад служби за подршку сведоцима и сведоцима сарадницима.				ФОНД ЗА ХУМАНИТАРНО ПРАВО
<i>Бр.</i>	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
1.4.4.1.	Анализа досадашње праксе у примени члана 102. став 5. Законика о кривичном поступку у правцу сагледавања постојећих потреба за измену члана и бољу заштиту сведока	Формулисати измене Члана 102, став 5 ЗКП-а како би се увела обавеза тужиоца и суда да траже заштиту од МУП-а за сведоке који се током поступка жале на претње, као и обавеза обавештавања учесника у поступку о предузетим мерама; Израдити Протокол о поступању у случајевима претњи сведоцима у предметима ратних злочина; Размотрити и даље измене ЗКп-а и других прописа ради ојачавања ове компоненте заштите сведока. Видети ФХП-ов Модел Стратегије за процесуирање ратних злочина извршених током и у вези са оружаним сукобима у бившој Југославији	Делимично усвојено	Основни принципи предлога садржаних у коментару преузети у АП23 у складу са нивоом општости овог стратешког документа а коментар прослеђен Радној групи за израду Националне стратегије, која ће детаљније обрадити иста питања.

1.4.4.2.	Спровођење независне и непристрасне процене рада и поступања Министарства унутрашњих послова, Јединице за заштиту учесника у кривичном поступку, са циљем дефинисања могућих потреба реформи Јединице, као и корективних мера, а нарочито у вези са следећим питањима: -да ли би процес ангажовања запослених требало да се унапреди (да ли евентуално учешће у ратним сукобима на просторима бивше Југославије треба да буде препрека у процесу селекције); -анализа метода рада Јединице; -успостављање заједничких тимова и радних процедура између Тужилаштва за ратне злочине и Јединице за заштиту учесника у кривичном поступку.	Припремити измене Закона о програму заштите учесника у кривичном поступку којима ће се: - успоставити механизам за спровођење истраге о притужбама лица под заштитом, који ће спроводити тело састављено од представника Јединице, ТРЗ-а и начелника Сектора унутрашње контроле МУП-а; - прецизирати садржину и поступак извршавања обавезе Јединице за заштиту према лицима у Програму заштите у погледу социјалне, економске, правне и психолошке помоћи, прописане Законом о програму заштите учесника у кривичном поступку, те успоставити механизам контроле испуњавања тих обавеза; - ојачати механизам надзора рада Комисије и Јединице од стране надлежних одбора Народне скупштине, увођењем обавезног разматрања и оцењивања извештаја Комисије и Јединице о спровођењу Програма од стране скупштинских одбора надлежних за правосуђе и безбедност; - успоставити формалну подређеност начелника Јединице за заштиту Тужиоцу за ратне злочине, путем обавезујућег мишљења Тужиоца приликом именовања начелника ове јединице и улоге Тужиоца у каријерном напредовању њених припадника; Изменити Закон о министарствима и Закон о програму заштите учесника у кривичном поступку, са циљем измештања Јединице за заштиту из надлежности МУП-а у надлежност Министарства правде, као и увођење посебних критеријума за запослење у Јединици за заштиту, којима ће се обезбедити да у овој служби не раде лица која су у било ком својству учествовала у оружаним сукобима у бившој Југославији.	Делимично усвојено	Основни принципи предлога садржаних у коментару преузети у АП23 у складу са нивоом општости овог стратешког документа а коментар прослеђен Радној групи за израду Националне стратегије, која ће детаљније обрадити иста питања.
----------	--	--	--------------------	---

		Увођење посебних критеријума није дискриминаторно и не нарушава претпоставку невиности. Сам Закон о полицији у члану 110. предвиђа безбедносне провере за запошљавање у полицији. Оваква провера није замена за кривичну одговорност већ инструмент за јачање државних институција, враћања поверења у њихов рад и консолидацију владавине права. Парламентарна скупштина Савета Европе је у Резолуцији 1096 навела: “Циљ ових мера [провера прошлости] је да се из власти искључе лица ако им се не може веровати да власт могу вршити у складу са демократским принципима, јер у прошлости нису показали никакву посвећеност или веру у њих.” Коначно, Србија је већ једном усвојила сличан закон – Закон о лустрацији.		
1.4.4.3.	Измене Правилника о служби за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима (у погледу проширења надлежности службе на истражни и предистражни поступак) и обезбеђивање адекватаног кадра, укључујући и ангажовање психолога.	Измене Правилника о служби за помоћ и подршку, ЗКП-а и Судског пословника којима ће се психологу из Службе: - омогућити присуство у судници током претреса; - утврдити обавеза да упозори председника судског већа уколико дође до погоршања психолошког стања оштећеног или сведока; - доделити право да суду предложи одређивање статуса посебно осетљивог сведока; Формулисати измене релевантних прописа и аката у циљу проширења надлежности Службе, тако што ће се успоставити: - обавеза пружања мера подршке сведоцима и жртвама током фазе истраге; - обавеза представника Службе да се пре доласка у суд састану са жртвом (по потреби и са сведоком); - обавеза да се пре сведочења изради психолошки профил жртве који ће обезбедити бољу процену	Делимично усвојено	Финална верзија Трећег нацрта модификована је у складу са овим сугестијама. Основни принципи предлога садржаних у коментару преузети у АП23 у складу са нивоом општости овог стратешког документа а коментар прослеђен Радној групи за израду Националне стратегије, која ће детаљније обрадити иста питања.

		потреба жртве током и након сведочења, и који ће бити достављен тужиоцу и судском већу; Извршити процену потреба људских и материјалних ресурса Службе у складу са постављеним циљевима из Стратегије Тужилаштва за ратне злочине и међународним стандардима из домена подршке жртвама, а посебно у вези са потребом ангажовања запослених различитих профила (психолог, психијатар, социолог, преводац за албански), ангажовања волонтера, итд; Иницирати потписивање регионалног протокола о сарадњи у подршци сведоцима и жртвама са Хрватском, БиХ, Косовом и Црном Гором, којим ће дефинисати процедуре у погледу контактирања сведока и жртава, организације путовања, пружања заштите, информисања о процесним и другим питањима, у случајевима потребе сведочења сведока и жртава са пребивалиштем на територији једне стране потписнице пред судом друге стране потписнице; У оквиру исте иницијативе, иницирати стварање заједничког централног регистра свих институција и невладиних организација у странама потписницама које пружају помоћ и подршку жртвама. Видети ФХП-ов Модел Стратегије за процесуирање ратних злочина извршених током и у вези са оружаним сукобима у бившој Југославији		
--	--	---	--	--

2. ПОТПОГЛАВЉЕ: БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ

2. ПОТПОГЛАВЉЕ: БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ

2.2. ПРЕВЕНЦИЈА КОРУПЦИЈЕ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ

ОРГАНИЗАЦИЈА

2.2.11. Осигурати укљученост цивилног друштва у програм борбе против корупције.

ГРАЂАНСКЕ ИНИЦИЈАТИВЕ

Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
2.2.11.2	Изменити Закон о државној управи у делу који се односи на јавност рада и сарадњу са организацијама цивилног друштва и друге релевантне прописе тако да се стандарди сарадње органа државне управе са цивилним друштвом усагласе са стандардима Савета Европе и Конвенцијом Уједињених нација против корупције у складу са претходно урађеном анализом недостатака.	Proširiti aktivnost 2.2.11.2 (strana 191) tako da se neni efekti primenjuju i na lokalnom nivou i to tako što će se precizirati da će se menjati Zakon o lokalnoj samoupravi. Formulacija: i drugi propisi je preširoka. Napominjemo da se dva najrelevantnija propisa koja regulišu saradnju između civilnog društva i ograna javne vlasti primenjuju i na nacionalnom i na lokalnom nivou – Smernice za uključivanje organizacija civilnog društva u proces donošenja propisa i Uredba o sredstvima za podsticanje programa ili nedostajućeg dela sredstava za finansiranje programa od javnog interesa koja realizuju udruženja.	Није усвојено	Није неопходно да активност обухвати и измене Закона о локалној самоуправи будући да се Смернице, које су израђене на основу стандарда Савета Европе, већ примењују на локалном нивоу.

2. ПОТПОГЛАВЉЕ: БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ

2.3. РЕПРЕСИЈА КОРУПЦИЈЕ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ

ОРГАНИЗАЦИЈА

2.3.7. Предложити мере за полицију и правосуђе да се спречи „цурење“поверљивих података о истрагама ка медијима.				ГРАЂАНСКЕ ИНИЦИЈАТИВЕ
Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
2.3.7.5.	Праћење санкционисања кршења прописа за спречавање одавања поверљивих информација уз припремљену анализу примене прописа и препоруке.	Aktivnost 2.3.7.5 (strana 207): kod nosilaca aktivnosti dodati i Zaštitnika građana, jer on može biti izvorinformacija o broju oštećenih građana u vezi sa ovom temom, ukoliko slučaj nije procesuiran u okvirupravnosudnog sistema	Није усвојено	Поменута активност се искључиво односи на случајеве који су процесуирани у оквиру правосудног система, те су за носиоце ове активности одређени органи репресије.
2. ПОТПОГЛАВЉЕ: БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ				
2.2. ПРЕВЕНЦИЈА КОРУПЦИЈЕ				
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ				ОРГАНИЗАЦИЈА
2.2.6. Предузети мере за деполитизацију јавне управе, јачање њене транспарентности и интегритета, укључујући и кроз јачање тела интерне контроле и ревизије.				БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА БЕЗБЕДНОСНУ ПОЛИТИКУ
Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
2.2.6.6.	Увести програмско буџетирање.	Uprkos tome što je navedeno da je aktivnost u potpunosti realizovana, ostaje značajan prostor za poboljšanje kako bi programski budžeti korisnika budžetskih sredstava jasnije odražavali ciljeve politika i omogućavali evaluaciju trošenja javnih sredstava. Naročito je neophodno raditi na unapređenju indikatora i učiniti ih	Није усвојено	Размотриће се усвајање предлога у финалној верзији Акционог плана, у сагласности са Министарством надлежним за послове финансија.

		transparentnijim, obaveznim objavljivanjem uz Zakon o budžetu.		
2. ПОТПОГЛАВЉЕ: БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ				
2.2. ПРЕВЕНЦИЈА КОРУПЦИЈЕ				
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ				ОРГАНИЗАЦИЈА
2.2.8. Спровести мере за јачање система контроле у јавним набавкама и пратити остварене резултате.				БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА БЕЗБЕДНОСНУ ПОЛИТИКУ
Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
2.2.8.6.	Спровести обуке за припаднике полиције, тужиоце и судије како би се случајеви корупције у јавним набавкама ефикасније процесуирали (компатибилно са Стратегијом финансијских истрага).	Sprovesti pomenute obuke i za narodne poslanike na temu nadzora nad javnim nabavkama.	Није усвојено	Није сврсисходно укључити народне посланике у циклусе обука по овом основу, због уставног принципа поделе власти. Мандатом народних посланика није обухваћено вођење истражног поступка, процесуирање и санкционисање коруптивних радњи.
2.2.8.8.	Нова активност → .	Dodati aktivnost: 2.2.8.8. Uvođenje redovne nasumične revizije svrsishodnosti javnih nabavki od strane DRI; Nosilac: DRI; Rok: 1 kvartal 2017; Pokazatelji rezultata: minimum 3 revizije svrsishodnosti godišnje.	Није усвојено	На основу Закона о ДРИ ова институција самостално одлучује о субјектима ревизије, предмету, обиму и врсти ревизије, времену почетка и трајању ревизије. Редовне ревизије се већ спроводе за законом предвиђене субјекте, те овај предлог није могуће усвојити без одговарајућих измена Закона о ДРИ.

2.2.8.9.	Нова активност →	Dodati aktivnost: 2.2.8.9. Proširiti mandat institucije građanskog nadzornika i na vršenje revizije svrsishodnosti nabavki; Nosilac: Uprava za javne nabavke; Rok: I kvartal 2017; Pokazatelji rezultata: izveštaji građanskih nadzornika sadrže i komponentu koja se odnosi na svrsishodnost	Није усвојено	Измене Закона о јавним набавкама су предвиђене Акционим планом за спровођење Стратегије јавних набавки у РС за период 2013 до 2018. године (за четврти квартал 2015. године).
----------	------------------	---	---------------	---

ПОТПОГЛАВЉЕ: БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ

2.2. ПРЕВЕНЦИЈА КОРУПЦИЈЕ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ

ОРГАНИЗАЦИЈА

2.2.10. Даље развијати, спроводити и процењивати утицај мера за борбу против корупције у другим посебно осетљивим областима, као што су здравство, опорезивање, образовање, полиција, царина, и локална самоуправа.

БЕОГРАДСКИ ЦЕНТАР ЗА БЕЗБЕДНОСНУ ПОЛИТИКУ

*** (на дну табеле која се односи на потпоглавље борба против корупције налази се коначан табеларни приказ активности 2.2.10.21, 2.2.10.22, 2.2.10.23, 2.2.10.24. и 2.2.10.25)**

Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
2.2.10.21.	Izvršiti analizu rada i postupanja Sektora unutrašnje kontrole <u>policije</u> : u smislu funkcionalnosti, organizovanosti, kapaciteta, kao i međusobnog odnosa preventivnih i represivnih mera, broja, obučenosti kadra i metodologije <u>ea</u> rada po određenim predmetima	Predlog — Izbrisati ovu aktivnost jer je već sprovedena, ili je prilagoditi tako da predstavlja logičan sled već realizovanih mera, naročito u analizi odnosa preventivnih i represivnih antikorupcijskih mera. Образложење — Analiza rada Sektora unutrašnje kontrole policije već je urađena u okviru tvining projekta „Reforma policije: unutrašnja kontrola“, tako da nije svrsishodno ponoviti istu aktivnost. Pored toga, u <u>izveštaju</u> Saveta Evrope o rizicima od korupcije u policiji taksativno su navedene preporuke koje bi Ministarstvo unutrašnjih poslova trebalo da sprovode radi jačanja Sektora unutrašnje kontrole policije. Na osnovu tih analiza moguće je uradi plan reorganizacije	Није усвојено	Потребно је да остане Сектор унутрашње контроле јер ће новим изменама Закона о полицији СУКП постати Сектор унутрашње контроле. Сектор је сачинио анализу како би предложио измене Закона о полицији., али пошто је предвиђено додатно јачање сектора након усвајања измена Закона о полицији и спровођења твининг пројекта у ИПА 2015, биће извршена додатна анализа посебно у смислу органиације и функционалности (у НПАА је предвиђено и повећање сваке године броја запослених у СУК-у за по 20), па ће управо анализа која је овде

		Sektora u funkcionalnom, organizacionom i operativnom smislu, i započeti rad na izradi akta o sistematizaciji radnih mesta. Analiza nedostaje u delu koji se tiče odnosa u primeni preventivnih i represivnih antikorupcijskih mera u policiji, tako da je ovu aktivnost moguće prilagoditi. Predlozi izmena Prvi predlog: Izraditi plan funkcionalne, organizacione i operativne reforme rada Sektora unutrašnje kontrole do kraja 2015. godine. <i>Nosilac aktivnosti je Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Sektor unutrašnje kontrole policije.</i> <i>Pokazatelj rezultata: Plan reforme Sektora unutrašnje kontrole policije predstavljen je ministru unutrašnjih poslova, Odboru za odbranu i unutrašnje poslove i javnosti. Ministar unutrašnjih poslova usvojio je Plan reforme.</i> Drugi predlog: Izvršiti analizu preventivnog i represivnog postupanja Sektora unutrašnje kontrole do kraja 2015. godine. <i>Nosilac aktivnosti je Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Sektor unutrašnje kontrole policije.</i> <i>Pokazatelj rezultata: Preporuke za jačanje preventivnog i represivnog rada Sektora unutrašnje kontrole predstavljene je ministru unutrašnjih poslova, Odboru za odbranu i unutrašnje poslove i javnosti.</i> U slučaju da Sektor unutrašnje kontrole policije i dalje smatra da je potrebno ponovo uraditi		стављена допринети да се успешно распореди све нове функције СУК-а и постепено јачају његови капацитети. У току твининг пројекта ће бити реализоване и обуке и израђене процедуре које ће сигурно захтевати додатно јачање капацитета СУК-а. Напомињемо да у оквиру твининг пројекта Реформа полиције-унутрашња контрола није тако детаљно урађена, већ је урађена стратешка обавештајна процена ризика корупције 2012 у којој су дате препоруке за јачање СУКП-а, сачињен је коначни извештај о твинингу у коме су дате препоруке за даље унапређење рада СУКП.
--	--	--	--	---

		analizu rada Sektora, neophodno je izmeniti pokazatelj rezultata u izvornoj aktivnosti. <i>Pokazatelj rezultata: Analiza rada i postupanja Sektora unutrašnje kontrole predstavljena je ministru unutrašnjih poslova, Odboru za odbranu i unutrašnje poslove i javnosti.</i>		
2.2.10.22.	— Izvršiti analizu pravnog okvira kojim je regulisan rad Sektora unutrašnje kontrole policije-sa predlozima za izmenu postojećih zakonskih i podzakonskih akata ili donošenje novih koji su neophodni.	Predlog — Izbrisati ovu aktivnost jer je već sprovedena. Naglasak bi trebalo da bude na predstavljanju već napisanih podzakonskih propisa, i to pre svega Sekretarijatu Ministarstva, ministru unutrašnjih poslova i Odboru za odbranu i unutrašnje poslove. Obrazloženje — Najpre, organizaciona jedinica pod nazivom Sektor unutrašnje kontrole Ministarstva unutrašnjih poslova ne postoji, već Sektor unutrašnje kontrole policije. Zatim, Sektor je već izradio set podzakonskih propisa koji bi trebalo da uredi njihov rad. Zbog toga je neophodno u samom Ministarstvu započeti interne konsultacije radi dobijanja što kvalitetnijih podzakonskih akata. U tom zadatku, Sekretarijat (posebno, Odeljenje za normativne poslove) i Sektor treba da iniciraju sastanke sa ministrom unutrašnjih poslova i članovima Odbora za odbranu i unutrašnje poslove radi daljeg usaglašavanja teksta podzakonskih akata. Radi informisanja javnosti potrebno je organizovati javno slušanje o novom okviru rada Sektora. Takođe, radi bolje jasnoće, bolje je usvojiti jedan podzakonski propis koji će propisati rad Sektora u skladu sa nacrtom Zakona o policiji koji će biti, najverovatniji, usvojen u junu 2015. godine. Predlog izmena	Није усвојено	Није потребно мењати будући да Закон о полицији још увек није званично усвојен и тек треба да се сачине сви подзаконски акти (подзаконски акти су у припреми али ће бити усаглашени са Европском комисијом, а стручну помоћ МУП ће тражити од OSCE, PACS пројекта и сл).

		Organizovati i realizovati interne konsultacije u Ministarstvu unutrašnjih poslova i javno slušanje o predlogu novog pravnog okvira rada Sektora unutrašnje kontrole policije do kraja drugog kvartala 2016. godine. Nosilac aktivnosti je Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Sektor unutrašnje kontrole policije i Sekretarijat. Pokazatelji rezultata: Održane su konsultacije sa predstavnicima Kabineta ministra unutrašnjih poslova i predstavnicima Direkcije policije. Održano je javno slušanje u Narodnoj skupštini Republike Srbije. Narodna skupština usvojila je novi Zakon o policiji. Ministar unutrašnjih poslova doneo je propis koji uređuje rad Sektora unutrašnje kontrole policije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu novog Zakona o policiji.		
2.2.10.23.	— Izrada pravnog okvira kojim će biti regulisan rad sektora unutrašnje kontrole Ministarstva unutrašnjih poslova u skladu sa analizom pravnog okvira kojim je regulisan rad Sektora unutrašnje kontrole Ministarstva unutrašnjih poslova sa predlozima za izmenu postojećih zakonskih i podzakonskih akata ili donošenje novih koji su neophodni. (povezana aktivnosti 2.2.10.22.)	Predlog — Izbrisati ovu aktivnost ako se usvoji predlog za Aktivnost 2.2.10.22.	Није усвојено	Образложено у претходној активности.
2.2.10.24.	— Razviti mehanizme za jačanje integriteta policijskih službenika: a) Izraditi analizu rizika za svako radno mesto vezano za integritet policijskih službenika; b) Stvoriti preduslove za normativno regulisanje; jačanje integriteta (izmene Zakona o policiji,	Predlog — Drugi deo aktivnosti (pod b) potrebno je izbrisati jer su u aktivnosti 2.10.10.22. već ispunjeni normativni preduslovi za jačanje integriteta policije. U prvom delu aktivnosti (pod a) potrebno je dodati i analizu rizika organizacionih celina Ministarstva (posebno za	Делимично усвојено	Тачка а је у потпуности усвојена. Тачку б није потребно избрисати, јер ће се у оквиру твининга предвидети израда процедура за спровођење теста интегритета, провера промене имовног стања, процедуре за спровођење

	podzakonski akti, procedure i metodologije rada); by) Promene u organizacionom delu koje uslovljava normativni deo (stvaranje uslova za impementaciju zakona i podzakonskih akata) radi obezbeđenja neophodnih ljudskih i materijalnih resursa u cilju obezbeđivanja procedure i metodologije koje omogućavaju viši nivo integriteta u policiji.	finansije) i Direkcije policije (posebno kriminalistička, granična i saobraćajna policija). Образложење — Sektor unutrašnje kontrole policije treba da, pored analize rizika od korupcije radnih mesta, izradi istovetnu analizu za posebno rizične delove Ministarstva i Direkcije policije. Na osnovu toga, Sektor može na odgovarajući način da preporuči rešenja za jačanje integriteta policije, na sveobuhvatan način. Prilikom analize rizika od korupcije radnih mesta, Sektor bi trebalo da izradi listu posebno rizičnih pozicija u Ministarstvu koja bi pratio u kontinuitetu. Drugu podaktivnost treba izbrisati jer su normativni uslovi već ispunjeni u Aktivnosti 2.10.10.22. Treću podaktivnost treba precizirati u odnosu na prvi predlog aktivnosti 2.2.10.21. i napisati da kreće sprovođenje Plana funkcionalne, organizacione i operativne reforme rada Sektora. Takođe, svrsishodnije je da treća podaktivnost bude zasebna. Predlog izmena <i>Ojačati integritet policije i Ministarstva unutrašnjih poslova: (a) izvršiti analizu rizika radnih mesta od korupcije u policiji i (b) izraditi listu visokorizičnih pozicija u Ministarstvu za koruptivno ponašanja, (b) izvršiti analizu rizika od korupcije organizacionih celina u Ministarstvu i Direkciji policije do kraja 2016. godine.</i>		истрага корупције у СУК-у, као и за примену посебних доказних радњи у истрагама корупције.
--	---	--	--	---

		<i>Nosilac aktivnosti je Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Sektor unutrašnje kontrole policije.</i> <i>Pokazatelji rezultata: Analiza rizika radnih mesta i organizacionih celina u Ministarstvu i Direkciji policije od korupcije predstavljeni su ministru unutrašnjih poslova, Odboru za odbranu i unutrašnje poslove i javnosti. Lista visokorizičnih pozicija u Ministarstvu za koruptivno ponašanje dostupna je na internet prezentaciji Sektora.</i> <i>Realizovati Plan funkcionalne, organizacione i operativne reforme rada Sektora do kraja 2018. godine.</i> <i>Nosilac aktivnosti je Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Sektor unutrašnje kontrole policije.</i> <i>Pokazatelj rezultata: Godišnji izveštaj o sprovođenju Plana funkcionalne, organizacione i operativne reforme rada Sektora predstavljen je ministru unutrašnjih poslova i objavljen je na internet stranici Sektora.</i>		
--	--	--	--	--

3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА

3. ПОТПОГЛАВЉЕ ОСНОВНА ПРАВА

3.8. ПОЛОЖАЈ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

*						
Aktivnost		Nosilac	Rok	Finansijski resursi	Pokazatelji rezultata	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
2.2.10.21.	Izvršiti analizu preventivnog i represivnog postupanja Sektora unutrašnje kontrole do kraja 2015. godine.	Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Sektor unutrašnje kontrole policije.	IV kvartal 2015.	/	Preporuke za jačanje preventivnog i represivnog rada Sektora unutrašnje kontrole predstavljene je ministru unutrašnjih poslova, Odboru za odbranu i unutrašnje poslove i javnosti.	Потребно је да остане Сектор унутрашње контроле јер ће новим изменама Закона о полицији СУКП постати Сектор унутрашње контроле. Сектор је сачинио анализу како би предложио измене Закона о полицији., али пошто је предвиђено додатно јачање сектора након усвајања измена Закона о полицији и спровођења твининг пројекта у ИПА 2015, биће извршена додатна анализа посебно у смислу органиације и функционалности (у НПАА је предвиђено и повећање сваке године броја запослених у СУК-у за по 20), па ће управо анализа која је овде стављена допринети да се успешно распореде све нове функције СУК-а и постепено јачају његови капацитети. У току твининг пројекта ће бити реализоване и обуке и израђене процедуре које ће сигурно захтевати додатно јачање капацитета СУК-а. Напомињемо да у оквиру твининг пројекта Реформа полиције-унутрашња контрола није тако детаљно урађена, већ је урађена стратешка обавештајна процена ризика корупције 2012 у којој су дате препоруке за јачање СУКП-а, сачињен је коначни извештај о твинингу у коме су дате препоруке за даље унапређење рада СУКП.
2.2.10.22.	Izraditi plan funkcionalne, organizacione i operativne reforme rada Sektora unutrašnje kontrole kraja drugog kvartala 2016. godine.	Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Sektor unutrašnje kontrole policije.	II kvartal 2016.	/	Plan reforme Sektora unutrašnje kontrole policije predstavljen je ministru unutrašnjih poslova, Odboru za odbranu i unutrašnje poslove i javnosti.	Није потребно мењати будући да Закон о полицији још увек није званично усвојен и тек треба да се сачине сви подзаконски акти (подзаконски акти су у припреми али ће бити усаглашени са Европском комисијом, а стручну помоћ МУП ће тражити тражити од OSCE, PACS пројекта и сл).

					Ministar unutrašnjih poslova usvojio je Plan reforme.	
2.2.10.23.	Organizovati i realizovati interne konsultacije u Ministarstvu unutrašnjih poslova i javno slušanje o predlogu novog pravnog okvira rada Sektora unutrašnje kontrole policije do kraja drugog kvartala 2016. godine.	Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Sektor unutrašnje kontrole policije i Sekretarijat.	II kvartal 2016.	/	Održane su konsultacije sa predstavnicima Kabineta ministra unutrašnjih poslova i predstavnicima Direkcije policije. Održano je javno slušanje u Narodnoj skupštini Republike Srbije. Narodna skupština usvojila je novi Zakon o policiji. Ministar unutrašnjih poslova doneo je propis koji uređuje rad Sektora unutrašnje kontrole policije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu novog Zakona o policiji.	Образложено у претходној активности.
2.2.10.24.	Ojačati integritet policije i Ministarstva unutrašnjih poslova: (a) izvršiti analizu rizika radnih mesta od korupcije u policiji i (b) izraditi listu	Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Sektor unutrašnje kontrole policije	IV kvartal 2016.	/	Analiza rizika radnih mesta i organizacionih celina u Ministarstvu i Direkciji policije od korupcije predstavljeni su	Тачка а је у потпуности усвојена. Тачку б није потребно избрисати, јер ће се у оквиру твининга предвидети израда процедура за спровођење теста интегритета, провера промене имовног стања, процедуре за спровођење истрага корупције у СУК-у, као и

	visokorizičnih pozicija u Ministarstvu za koruptivno ponašanja, (v) izvršiti analizu rizika od korupcije organizacionih celina u Ministarstvu i Direkciji policije do kraja 2016. godine.				ministru unutrašnjih poslova, Odboru za odbranu i unutrašnje poslove i javnosti. Lista visokorizičnih pozicija u Ministarstvu za koruptivno ponašanje dostupna je na internet prezentaciji Sektora.	за примену посебних доказних радњи у истрагама корупције.
2.2.10.25.	Realizovati Plan funkcionalne, organizacione i operative reforme rada Sektora do kraja 2018. godine.	Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Sektor unutrašnje kontrole policije	IV kvartal 2018.	/	Godišnji izveštaj o sprovođenju Plana funkcionalne, organizacione i operative reforme rada Sektora predstavljen je ministru unutrašnjih poslova i objavljen je na internet stranici Sektora.	Beћ je у претходној анализи наглашено да ће бити извршена анализа стања правног оквира, израда процедура као и јачање људских и техничких капацитета, те ће крајњи извештај о твинингу (ИПА 2015) бити резултат целокупне реорганизације сектора.
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ						ОРГАНИЗАЦИЈА
3.8.1. Усвојити кроз инклузиван процес посебан акциони план фокусиран на делотворно спровођење постојећих права националних мањина узимајући у обзир препоруке издате у трећем мишљењу о Србији Саветодавног комитета у контексту Оквирне конвенције Савета Европе о заштити националних мањина.						Udruga hrvatske mladeži u Vojvodini KROV
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА		СТАТУС		ОБРАЗЛОЖЕЊЕ	

3.8.1.	Predlažemo da se ili u Aktivnosti 3.8.1.1. kao pokazatelj rezultata ili u Indikatoru uticaja Preporuke izveštaja o skriningu tačke 3.8.1. doda: “Извештај Канцеларије за људска и мањинска права Владе Републике Србије за територију целе Републике Србије којим се констатује напредак у остваривању права националних мањина у смислу повећаног учешћа мањина у органима државне управе, укључујући и посебно исказавши правосуде, министарства Владе Републике Србије и полицију”. Образложење: Имајући у виду да је Уставом Републике Србије прописано је да се приликом запошљавања у државним органима, органима автономне покрајине и јединица локалне самоуправе води рачуна о националном саставу становништва и одговарајућој заступљености припадника националних мањина (члан 77. став 2). Одредбама Закона о заштити права и слобода националних мањина („Службени лист СРЈ“, број 11/02 и „Службени гласник РС“, број 72/09 – други закон), прописано је да се приликом запошљавања у јавним службама, укључујући и полицију, води рачуна о националном саставу становништва, одговарајућој заступљености и о познавању језика који се говори на подручју органа или службе (члан 21). И поред установљивања таквих решења у законодавној сфери, треба нагласити како не постоје обвезујући механизми којима би се континуирано пратило њихово остваривање у пракси – истакла је Канцеларија за људска и мањинска права у свом извештају “Национална припадност и матерњи језик запослених у управима јединица локалне самоуправе у централној Србији” октобра 2013. године.	Делимично усвојено	Предложени "Извештај Канцеларије за људска и мањинска права Републике Србије за целу територију Републике Србије, наводећи напредак о правима националних мањина у смислу повећања учешћа мањина у државној администрацији, укључујући посебно и изражавајући правосудје, министарства Владе Републике Србије и полицију." није уврштен у списак индикатора за ову препоруку из разлога што КЈМП не израђује овакав извештај, КЈМП је радила током 2013. године анкете о заступљености националних мањина у ЈЛС. Међутим, сви тражени подаци ће бити видљиви из индикатора који су већ наведени, а који садрже и домаће и стране извештаје.
3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА			
3.8. ПОЛОЖАЈ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА			

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ				ОРГАНИЗАЦИЈА
3.8.1. Усвојити кроз инклузиван процес посебан акциони план фокусиран на делотворно спровођење постојећих права националних мањина узимајући у обзир препоруке издате у трећем мишљењу о Србији Саветодавног комитета у контексту Оквирне конвенције Савета Европе о заштити националних мањина.				YUCOM - Комитет правника за људска права
Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.8.1.1.	Основати мултиресорну радну групу за израду посебног Акционог плана за остваривање права националних мањина.	Predlažemo da se ili u Aktivnosti 3.8.1.1. kao pokazatelj rezultata ili u Indikatoru uticaja Preporuke izveštaja o skriningu tačke 3.8.1. doda: “ Izveštaj Kancelarije za ljudska i manjinska prava Vlade Republike Srbije za teritoriju cele Republike Srbije kojim se konstatuje napredak u ostvarivanju prava nacionalnih manjina u smislu povećanog učešća manjina u organima državne uprave, uključujući i posebno iskazavši pravosuđe, ministarstva Vlade Republike Srbije i policiju ”.	Делимично усвојено	Предложени "Извештај Канцеларије за људска и мањинска права Републике Србије за целу територију Републике Србије, наводећи напредак о правима националних мањина у смислу повећања учешћа мањина у државној администрацији, укључујући посебно и изражавајући правосуђе, министарства Владе Републике Србије и полицију." није уврштен у списак индикатора за ову препоруку из разлога што КЈМП не израђује овакав извештај, КЈМП је радила током 2013. године анкете о заступљености националних мањина у ЈЛС. Међутим, сви тражени подаци ће бити видљиви из индикатора који су већ наведени, а који садрже и домаће и стране извештаје.
3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА				
3.8. ПОЛОЖАЈ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА				

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА
3.8.1. Усвојити кроз инклузиван процес посебан акциони план фокусиран на делотворно спровођење постојећих права националних мањина узимајући у обзир препоруке издате у трећем мишљењу о Србији Саветодавног комитета у контексту Оквирне конвенције Савета Европе о заштити националних мањина.			Стална конференција ромких удружења грађана
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.8.1.1.	Усвојити посебан акциони план узимајући у обзир препоруке из трећег мишљења Саветодавног комитета конвенције СЕ о заштити националних мањина, са фокусом на делотворно спровођење постојећих права националних мањина, а нарочито: - Мере за повећање учешћа мањина у органима државне управе, правосуђа, полиције, регионалне управе и локалне самоуправе, као и у ширем јавном сектору (болнице, вртићи, школе, јавна предузећа у државном власништву итд); - Мере за реформу изборног система у циљу јачања представљености нумерички малих националних мањина на државном, регионалном и локалном нивоу кроз унапређивање правног оквира који ће гарантовати политичку заступљеност; -Мере за реформу и унапређивање националних савета националних мањина уз активно учешће и сарадњу са представницима националних мањина кроз јачање надлежности савета, формализовањем и институционалним јачањем ових тела, обезбеђивањем потребних буџетских средстава за њихово функционисање и спровођење редовних избора; - Мере за креирање механизма за превазилажење препрека произашлих из непрецизних статистичких података о националним мањинама; - Мере за ефикасније поступање по препорукама Заштитника грађана, Покрајинског Омбудсмана и Повереника за заштиту равноправности у свим случајевима у којима су права националних мањина повређена и омогућавање лакшег приступа овим органима за припаднике/ице националних мањина; - Мере за елиминацију правне невидљивости и регулисање статусних питања кроз унапређивање правног оквира и формирање радних група за решавање ових проблема;	Делимично усвојено	Одељак 3.8.1. који се односи на Националне мањине из другог нацрт АП 23 је после коментара ЕК, цивилног друштва и надлежних институција значајно унапређен и садржи поред активности разраде Посебног АП за спровођење права националних мањина садржи низ детаљних активности којима се многи од предлога наведених као коментар на активност 3.8.1.1. из другог нацрта разрађују. Такође, сви дати предлози ће бити прослеђени радној групи за задуженој за израду посебног АП за спровођење права националних мањина. У вези предложених показатеља резултата они нису преузети јер показатељ резултата дате активности је усвајање АП за спровођење права националних мањина, док поменути показатељи представљају индикаторе утицаја.

	- Мере за унапређивање међунационалне сарадње кроз јачање ефикасности републичког Савета за националне мањине; - Мере за унапређивање кривично-правног система са циљем ефикаснијег санкционисање злочина из мржње и подизања свести о значају процесуирања злочина из мржње; - Мере за омогућавање превазилажења препрека за пуну примену прописа о службеној употреби мањинских језика и писма приликом уписа у матичне књиге, као и за службену комуникацију са органима јавне власти и означавање топографских назива на мањинским језицима (враћање латиничног писма у Устав Републике Србије као службеног писма); - Мере за унапређивање образовања на мањинским језицима и писму; - Мере за унапређивање сарадње међу националним мањинама у јединицама локалне самоуправе. ПОКАЗАТЕЉИ РЕЗУЛТАТА: Усвојен посебан акциони план фокусиран на делотворно спровођење постојећих права националних мањина узимајући у обзир препоруке из трећег мишљења Саветодавног комитета конвенције СЕ о заштити националних мањина. 5% Рома запослено у државној управи, правосудју, полицији, регионалној управи и локалној самоуправи, као и у ширем јавном сектору, од укупно запослених на годишњем нивоу у свакој од области, од чега су 30% Ромкиње. Број лица којима је одобрено пребивалиште на адреси центра за социјални рад у односу на број оних који су поднели захтев истом центру за социјални рад Број одржаних радних састанака Број састанака на годишњем нивоу. Број правноснажних пресуда у односу на број подигнутих кривичних пријава за злочин из мржње. Број минута на годишњем нивоу посвећен подизању свести о штетности злочина из мржње. У 40 ОШ годишње обезбеђено учење ромског језика као изборног предмета основана катедра за ромски језик на Филолошком факултету Универзитета у Београду.		
--	---	--	--

Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.8.1.2.	Усвојити посебан акциони план за имплементацију нормативног оквира за заштиту националних мањина, водећи се релевантним препорукама датим у трећем мишљењу о Србији Саветодавног комитета Савета Европе у контексту Оквирне конвенције Савета Европе о заштити националних мањина, уз фокус нарочито на остваривању следећих циљева: -остваривање одговарајуће заступљености мањина у органима јавне управе, локалним и покрајинским органима, полицији и правосуђу; -остваривање одговарајуће представљености нумерички малих националних мањина у изборном процесу; -унапређење рада Националних савета националних мањина; -остваривање флексибилног приступа статистичким подацима о националним мањинама; -остваривање ефикаснијег поступања по препорукама Заштитника грађана, Покрајинског омбудсмана и Повереника за заштиту равноправности у свим случајевима	3.8.1.2.Формирати инклузивно тело надлежно за спровођење посебног акционог плана усмереног на делотворно спровођење постојећих права националних мањина.	Усвојено	Влада Републике Србије је обновила рад Савета са националне мањине, чијим радом председава Председник Владе Републике Србије а чланство чине представници свих Савета националних мањина.

	где су права Националних мањина повређена и лакши приступ овим органима лицима која припадају националним мањинама; -елиминација правне невидљивости; -унапређење међунационалне комуникације; -унапређење ефикасности кривично правног система у погледу санкционисања злочина из мржње и подизања свести о значају процесуирања злочина из мржње; -пуна примена прописа о службеној употреби језика националних мањина и писама у погледу уписа у матичне књиге, службене комуникације са органима јавне власти и означавање топографских назива на језицима националних мањина; -ујединачена примена права на образовање на језицима националних мањина; -јачање сарадње међу националним мањинама у јединицама локалне самоуправе; -ефикасна примена нових медијских закона посебно у делу којим се обезбеђују медијска права националних мањина.			
--	---	--	--	--

ПОТПОГЛАВЉЕ ОСНОВНА ПРАВА

3.8. ПОЛОЖАЈ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ

ОРГАНИЗАЦИЈА

3.8.2. Србија би требало да до краја 2014. године почне са припремама за усвајање нове вишегодишње стратегије и акционог плана за унапређење животних услова Рома, укључујући и мере за обезбеђење њихове регистрације, свеобухватне мере против дискриминације, осигурати поступање у складу са међународним стандардима при присилним расељењима и приступ гарантованим социо-економским правима и обезбедити додатна финансијска средства за имплементацију садашње и будуће стратегије а посебно у погледу образовања и здравства.

Стална конференција ромких удружења грађана

Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.8.2.2.	Израда полазне студије за израду Стратегије за инклузију Рома у Србији усаглашене са стратегијом Европа 2020, и њено усвајање.	Израдити нову Стратегију за унапређење положаја Рома у Републици Србији уз активно учешће представника Рома и обезбеђење финансијских средстава за њену имплементацију којом ће се посебна пажња посветити следећим областима: -политичка заступљеност на државном, регионалном и локалним нивоу; -јачање институционалног оквира за ефикасно спровођење политике заштите права ромске заједнице кроз јачање утицаја републичког Савета за националне мањине, као и кроз оснаживање Националног савета ромске националне мањине и успостављање централног управног органа на	Делимично усвојено	Одељак АП за ПГ 23 који се односи на Положај Рома и Ромкиња је у трећем нацрту значајно унапређен и садржи низ детаљних активности које представљају зарзиду Других оперативних закључака Семинара о инклузији Рома. Тако да је део Вапих предлога већ разрађен у активностима. Такође, због предетаљности предвиђених измена активности 3.8.2.2. из другог нацрта АП за ПГ 23 оне нису унете директно у ову активност, али су упућене Радној групи и експертској групи која ће радити на новој Стратегији.

		националном нивоу надлежног решавање питања ромске заједнице; -запошљавање Рома и Ромкиња у органима државне управе, правосуђа, полиције, регионалне управе и локалне самоуправе, као и у ширем јавном сектору (болнице, вртићи, школе, јавна предузећа у државном власништву) - образовање - предшколско, основно, средње и високошколско, као и учење ромског језика као изборног предмета у ОШ, унапређивање правног оквира и усвајање афирмативних мера као што су упис ученика и ученица у средње школе и на факултете, коришћење бесплатних уџбеника, подршка кроз стипендирање, итд; - запошљавање кроз запошљавање младих после завршеног школовања, регулисање статуса секундарних сировина; - становање кроз унапређивање правног оквира за легализацију ромских насеља и присилног пресељења, решавање власничких питања, успостављање основне комуналне инфраструктуре у ромским насељима, формирање Стамбеног фонда за решавање стамбеног збрињавања ромске заједнице, итд; - здравствена заштита кроз регулисање правног статуса и повећање броја ромских здравствених медијаторки, кроз стварање минималних хигијенских услова за живот у ромским насељима,		
--	--	--	--	--

		обезбеђивање приступа секундарној и терцијарној здравственој заштити за ромску заједницу; -социјална заштита и смањивање екстремног сиромаштва кроз редефинисање критеријума за добијање социјалне помоћи, елиминисање предрасуда и дискриминације према ромској заједници у центрима за социјални рад, кроз увођење и правно регулисање ромских медијатора у центре за социјални рад, уређивање правног оквира за увођење социјалног предузетништва; -људска безбедност кроз запошљавање саветника за ромска питања у полицијским станицама, као и кроз увођење унутрашње цивилне контроле , укључивање Рома и Ромкиња у радне групе за сарадњу са цивилним друштвом, подизање безбедносне културе и противпожарне заштите у ромским насељима, сузбијање насиља у породицама и партнерским односима; -култура и медији кроз успостављање и правно регулисање установе културе – Завода за културу Рома, затим финансирањем штампе на ромском језику, обезбеђивањем продукције и емитовања програма на ромском језику на националној ТВ, као и кроз учешће ромских тема у националном програму, оснивање редакције састављене од ромских новинара, итд; - решавање статусних		
--	--	--	--	--

		питања као што су питање држављанства, приступа личним документима, и др. ПОКАЗАТЕЉИ РЕЗУЛТАТА % повећање броја заступника/ица на државном, регионалном и локалном нивоу у односу на стање 2014 5% Рома запослено у државној управи, правосудју, полицији, регионалној управи и локалној самоуправи, као и у ширем јавном сектору, од укупно запослених на годишњем нивоу у свакој од области, од чега су 30% Ромкиње. завршеног школовања у односу на број уписане дјеце у средње школе и факултете У 40 ОШ годишње обезбеђено учење ромског језика као изборног предмета основана катедра за ромски језик на Филолошком факултету Универзитета у Београду % смањена стопа незапослених Рома и Ромкиња у укупном броју незапослених лица Смањити разлику у топи незапослених између ромске и неромске популације За 20 ромских насеља годишње израђена урбанистичка и планска документација и успостављена неопходна комунална		
--	--	--	--	--

		инфраструктура 500 породица годишње стамбено збринато кроз Фонд за стамбено збрињавање ромске заједнице Додатних 25 ромских здравствених медијаторки запослено годишње у наредних 3 године 40 медијатора/ки запослено у центрима за социјални рад у наредне две године Основана 10 социјалних предузећа на годишњем нивоу Запослено 10 саветника за ромска питања на годишњем нивоу у већим полицијским станицама Број минута у централним вестима на годишњем нивоу посвећен темама из ромског живота (140 минута на годишњем нивоу)		
3.8.2.4.	Израдити нову Стратегију за унапређење положаја Рома у Републици Србији уз активно учешће представника Рома и обезбеђење финансијских средстава за њену имплементацију којом ће се посебна пажња посветити следећим областима: -издавање личних докумената; -свеобухватне мере заштите од дискриминације; -поступање у складу са међународним стандардима при присилним расељењима;	Оснивање тела надлежног за спровођење и надзор над спровођењем Стратегије и акционог плана за унапређивање положаја Рома и редовно извештавање. НОСИЛАЦ АКТИВНОСТИ -Влада Републике Србије у сарадњи са Националним саветом ромске националне мањине Србије и Сталном конференцијом ромских удружења грађана – Лигом Рома ПОКАЗАТЕЉ РЕЗУЛТАТА	Делимично усвојено	Нову вишегодишњу Стратегију за унапређење положаја Рома у Републици Србији ће израдити Мултиресорна радна група уз Сарадњу са Саветом за инклузију Рома и експертском радном групом. У вези предложених показатеља резултата они нису преузети јер показатељ резултата дате активности је усвајање нову Стратегију за унапређење положаја Рома у Републици Србији, док поменути показатељи представљају индикаторе утицаја.

	-равноправан приступ здравственој и социјалној заштити; -равноправан приступ образовању; -равноправан приступ тржишту рада; -побољшање услова живота.	Извештај о мониторингу Стратегије и АПа усвојен на годишњем нивоу од стране ресорних институција и цивилног друштва. Тело надлежно за спровођење и надзор над Стратегијом и АП основано и редовно извештава надлежне и јавност са подацима који су веродостојни и родно осетљиви.		
1. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА				
				ОРГАНИЗАЦИЈА
- Општи коментари организација цивилног друштва везани за основна права -				НАЦИОНАЛНИ КОНВЕНТ – РАДНА ГРУПА ЗА ПОГЛАВЉЕ 23
КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА		СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ	
U pregledu trenutnog stanja u oblasti osnovnih prava u delu: “Zabrana torture nehumanog ili ponižavajućeg tretmana i kažnjavanja” veliki broj stvari je izostavljen: uređivanje postupaka prinudnog udaljenja kako bi se bi se sprečilo kršnje principa refolement; izmena Krivičnog zakona i Zakona o krivičnom postupku kako bi se		Није усвојено	Уводни део представља кратак пресек стања као и референце на основне смерове реформи у периоду имплементације АП 23. Поступак принудног удаљења странаца и поштовање принципа non-refoulment	

precizirala definicija krivičnog dela mučenja i unapredio zakonski osnov za krivično gonjenje navodnih počinioca zlostavljanja.		представља материју потпоглавља Азил и Миграције у оквиру ПГ 24. Измене КЗ-а и ЗКП-а у делу који се односи на дефиницију кривичног дела злостављање и мучење нису покривене Извештајем са скрининга, али Преговарачка група ће предлог Националног конвента проследити радној групи која ће радити на изменама КЗ-а и ЗКП-а.
U pregledu trenutnog stanja u oblasti osnovnih prava u delu: “Na planu prevencije i suzbijanja torture i zlostavljanja Republika Srbija planira da ojača kapacitete Zaštitnika građana, a posebno u njegovoj ulozi kao Nacionalnog preventivnog mehanizma, kroz obezbeđivanje potrebnog broja i strukture zaposlenih za efikasno obavljanje poslova iz njegove nadležnosti. Takođe, kroz definisanje jasnih kanala komunikacije između policijskih službenika, NPM-a i organizacija civilnog društva planirano je ostvarivanje višeg nivoa koordinacije i podizanje opšteg nivoa svesti o neophodnosti pune eliminacije svih oblika torture. Kroz inicijalne i kontinuirane obuke za policijske službenike, službenike zavoda za izvršenje krivičnih sankcija i sudije za izvršenje postići se viši nivo stručnosti i svesti o neophodnosti uspostavljanja nulte tolerancije za torturu.” Potrebno je uvrstiti i braniоce, sve sudove koji се баве кривичним правом i javne tužioce koji bi trebalo da gone počiniоce zlostavljanja.	Није усвојено	Уводни део представља кратак пресек стања као и референце на основне смерове реформи у периоду имплементације АП 23.
U pregledu trenutnog stanja u oblasti osnovnih prava u delu:	Делимично усвојено.	Низ мера у АП 23 се односи на ширу примену алтернативних санкција, које су усмерене између осталог и на смањење пренасељености заводских капацитета.

“Postojanje adekvatne infrastrukture u Zavodima za izvršenje krivičnih sankcija je značajan aspekt prevencije torture i Republika Srbija planira da u periodu implementacije Akcionog plana za poglavlje 23 uloži značajne napore u izgradnju novih zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, kao i renoviranje postojećih objekata. “ Ne treba graditi nove zavode, trebalo bi rasterećivati postojeće kroz širu primenu alternativnih sankcija i mera alternativnih pritvoru.		
U pregledu trenutnog stanja u oblasti osnovnih prava u delu: “U formulisanju svih mera iz oblasti prevencije i suzbijanja torture i zlostavljanja posebna pažnja je posvećena Preporukama Evropskog komiteta za prevenciju torture i nehumanog ili ponižavajućeg tretmana i kažnjavanja i implementacije datih preporuka je osnovni fokus svih aktivnosti u ovoj oblasti.” Trebalo bi ubaciti i preporuke CAT koje se odnose na definiciju krivičnog dela.	Није усвојено	Препоруке УН комитета против тортуре нису део Извештаја са скрининга који наводи Извештај Комитета против тортуре Савета Европе. (CPT recommendations)
3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА		
3.1. ЗАБРАНА ТОРТУРЕ НЕХУМАНОГ ИЛИ ПОНИЖАВАЈУЋЕГ ТРЕТМАНА И КАЖЊАВАЊА		
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ	ОРГАНИЗАЦИЈА	

3.1.1. Пуна имплементација препорука пружених од стране Европског комитета за превенцију тортуре и нехуманог или понижавајућег третмана и кажњавања.			НАЦИОНАЛНИ КОНВЕНТ – РАДНА ГРУПА ЗА ПОГЛАВЉЕ 23	
Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА		СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.1.1.	U 3.1.1. u indikatoru uticaja 1. napisano je da je napravljen značajan pozitivan napredak za prevenciju torture i nehumanog ili ponižavajućeg tretmana i kažnjavanj, međutim napredak nije baš značajan. U indikatoru 2. trebalo bi reći da postoji veliki problem sa nekažnjavanjem torture		Није усвојено	Индикатор утицаја представља показатељ будућег стања као последицу активности које су предвиђене у АП, а не пресек садашњег стања.
Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.1.1.2.	Увести систем обавезне едукације ново-запослених полицијских службеника и континуирана едукација полицијских службеника везано за поступање према доведеним и задржаним лицима у складу са међународним стандардима у области људских права професионалне етике и рада у високоризичним ситуацијама. (Иста активност 3.3.1.20.	Zašto je problem da sistem obavezne edukacije novo-zaposlenih policijskih službenika i kontinuirana edukacija policijskih službenika počne odmah. NVO je na raspolaganju da to radi pro bono. Iako je opao broj pritužbi, broj procesuiranih pritužbi je nula.	Делимично усвојено	У оквиру МУП-а постоји Управа за стручно образовање, оспособљавање, усавршавање и науку чији је основни циљ стручно усавршавање кадрова МУП-а. Као један од основних задатака ове управе МУП-а је управо и сарадња са осталим деловима МУП-а али и цивилним друштвом. Преговарачка група ће пренети иницијативу Конвента да организације цивилног друштва про bono учествују у континуираној обуци кадрова МУП-а.
3.1.1.4.	Јачање надзорног механизма Министарства унутрашњих послова за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре кроз:	a) U pokazateljima rezultata “Kapaciteti nadzornog mehanizma Ministarstva unutrašnjih poslova ojačani kroz uspešno sprovedene obuke u oblasti prevencije torture” mora NVO da se umeša. Ispitivanje ozbiljnih navoda o zlostavljanju je velike problem i	Делимично усвојено	У вези коментара а) У оквиру МУП-а постоји Управа за стручно образовање, оспособљавање, усавршавање и науку чији је основни циљ стручно усавршавање кадрова МУП-а. Као један од основних задатака ове управе МУП-а је управо и сарадња са осталим деловима МУП-а али и цивилним друштвом.

	-обуку чланова комисије Министарства унутрашњих послова за спровођење стандарда полицијског поступања у области превенције тортуре у циљу ефикаснијег обављања њихових дужности; -обуку руководиоца притворских јединица у циљу ефикасније контроле поступања; -обуку полицијских службеника запослених у полицијским станицама у циљу елиминације свих недозвољених поступања; -унапређење евиденција и израда регистра у свим притворским јединицама које садрже информације о свим аспектима полицијског притвора; -вршење ненајављених контрола притворских јединица у циљу контроле спровођења препорука Националног механизма за превенцију тортуре; -увођење јасних процедура поступања према доведеним и задржаним лицима како би се осигурало остваривање њихових права (нпр. право на приступ адвокату, контакт са блиским сродницима, право на здравствену заштиту). (Иста активност 3.3.1.22.)	<i>onpočinje od Komisije, a nastavlja se kroz pravosudne organe.</i> b) “uvođenje jasnih procedura postupanja prema dovedenim i zadržanim licima kako bi se osiguralo ostvarivanje njihovih prava (npr. pravo na pristup advokatu, kontakt sa bliskim srodnicima, pravo na zdravstvenu zaštitu)” <i>Potrebno je razviti dokument koji bi se davao i strancima na jeziku koji razumeju.</i>		Преговарачка група ће пренети иницијативу Конвента да организације цивилног друштва про боно учествују у континуираној обуци кадрова МУП-а. У вези коментара б) Активности 3.7.1.15. и 3.7.1.16. предвиђају израду и дистрибуцију Писма о правима које се обезбеђује ухапшеном/осумњиченом/ окривљеном лицу од стране полиције и/или тужилаштва које се обезбеђује на српском језику, језику националних мањина и на енглеском језику. Тако да је предлог Националног конвента већ обухваћен поменутиим активностима.
--	---	--	--	---

3.1.1.5.	Наставити и унапредити сарадњу са Националним механизмом за превенцију тортуре кроз одржавање редовних састанака и извештавање о поступању по препорукама Националног механизма за превенцију тортуре. (Иста активност 3.3.1.23.)	Mora biti intenzivnija uloga NVO u Nacionalnom preventivnom mehanizmu	Није усвојено	Сарадња са организацијама цивилног друштва у оквиру Националног превентивног механизма се обавља на основу Споразума о сарадњи у обављању послова Националног механизма за превенцију тортуре (НПМ) који је Заштитник грађана закључио са девет удружења. Иницијативу Националног конвента да се динамика сарадње са ОЦД интензивира у оквиру НПМ-а преговарачка група ће проследити Заштитнику грађана.
3.1.1.6.	“- успостављање праксе министарства унутрашњих послова да писаним путем извештава о предузетим мерама у складу са препорукама организација цивилног друштва. - подизање свести о превенцији тортуре у полицији међу полицијским службеницима и информисање јавности о правима доведених и задржаних лица .”	Odlični su predlozi i treba ih podržati	Усвојено.	
3.1.1.7.	Израда методологије тужилаштва и полиције за истрагу случајева злостављања и мучења у циљу спровођења ефикасних истрага о наводима злостављања и мучења од стране полиције (Иста активност 3.3.1.25.)	Pre svega trebalo bi uvesti standard Saveta Evrope u obuku. Takođe, neophodno je izmeniti KZ i ZKP i na taj način stvoriti adekvatni zakonodavni okvir za ispitivanje ozbiljnih navoda o zlostavljanju. Dokument o metodologiji istrage o navodima zlostavljanja i mučenja od strane policije ne predstavlja ništa bez izmena navedenih zakona. Važno je skrenuti pažnju na širu primenu alternativni zatvaranju, a manje se orijentisati ka izgradnji novih zatvora.	Није усвојено.	Стандарди Савета Европе су већ део обуке који пролазе припадници МУП-а. Нормативни оквир у области тортуре је оцењен као адекватан и не представља део Извештаја са скрининга, оно што је неадекватно јесте начин вођења истрага о наводима о тортури стога је и предвиђена активност успостављања правилне методологије вођења истрага у контексту имплементације препорука са скрининга, коментари Националног конвента

				ће свакако бити достављени и радној групи која ће радити на изменама КЗ-а и ЗКП-а. Такође, АП за ПГ 23 садржи низ активности усмерених ка широј примени алтернативних санкција.
3.1.1.9.	Реконструкција постојећих смештајних капацитета завода у складу са европским стандардима и њихово уподобљавање постојећим стандардима, и то: - Окружн затвор Београд - Окружни затвор Ужице - КПЗ Ваљево - КПЗ Забела - КПЗ Ћуприја - КПЗ Ниш - КПЗ за жене Пожаревац - ВПД Крушевац - Специјална затворска болница Београд (Иста активност 3.3.1.2.)	Sremska Mitrovica i Požarevac su takođe zreli za rekonstrukciju	Делимично усвојено.	Као што се види из активности 3.1.1.9 и 3.3.1.2. реновирање КПЗ Забела (Пожаревац) и КПЗ за жене Пожаревац су већ обухваћени АП за ПГ 23. Током ове године је планирано да се обезбеде финансијска средства за реновирање КПЗ Сремска Митровица но како пројектна документација још није спремна овај Завод није наведен у АП за ПГ 23.

3.1.1.1 0.	Обезбеђење делотворније судске заштите и надзора над поштовањем права лица лишених слободе кроз успостављање одрживих система информисања лица лишених слободе о садржини и могућностима заштите њихових права у поступку пред судијом за извршењекривичних санкција. (Иста активност 3.3.1.7.)	NVO moraju da imaju aktivnu ulogu. Sudije u odlukama za izvršenje moraju da citiraju standarde SE	Није усвојено	Наведена активност обухвата обезбеђивање текста ЗИКС-а, правилника којима се регулишу положај лица лишених слободе, чињење доступним формулара за жалбе и притужбе те другог информативног материјала од значаја за лица лишена слободе. Како је ово обавеза државе активна улога ОЦД је неопходна кроз контролну функцију у оквиру Националног превентивног механизма. Такође, судије кроз почетну и континуирану обуку на Правосудној академији стичу знања из области стандарда Савета Европе. Међутим преговарачка група не може да примора судије да цитирају стандарде Савета Европе јер су судије потпуно независне у своме раду и није законито приморавати судије да цитирају или не цитирају Стандарде СЕ.
3.1.1.1 1.	Спровођење обуке запослених за примену специјализованих програма третмана за осуђена лица и осетљиве категорије осуђених лица (малолетнике, ментално оболела лица, зависници, жене, особе са посебним потребама, стара лица) у циљу њихове успешне реинтеграције. (Иста активност 3.3.1.11.)	U pokazatelje rezultata ubaciti povećanje broja zaposlenih jer sve pada u vodu bez ljudi koji treba da sprovedu ove programe. Indikator bi mogao da bude i smanjenje povratništva	Није усвојено	Поменута активност се односи на обуке запослених стога је резултат ове активности управо успешно обављена обука а не запошљавање нових лица. Смањење стопе повратништва представља континуирану делатност низа органа и не може бити остварена искључиво у оквиру ове активности.

3. ПОТПОГЛАВЉ: ОСНОВНА ПРАВА

3.7. ПРОЦЕСНЕ ГАРАНЦИЈЕ				
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ			ОРГАНИЗАЦИЈА	
3.7.1.Ојачати процесне гаранције у складу са ЕУ стандардима.			<i>НАЦИОНАЛНИ КОНВЕНТ – РАДНА ГРУПА ЗА ПОГЛАВЉЕ 23</i>	
<i>Бр.</i>	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА		СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.7.1.	3.7.1. Ne treba da se radi samo statistika već i analiza kvaliteta pružene besplatne pravne pomoći		Усвојено	
<i>Бр.</i>	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.7.1.2 0.	Успостављање мреже служби за пружање подршке и помоћи сведоцима и оштећенима у складу са анализом из активности 6.2.11.6. из Поглавља 24.	Pitanje roka o organizovanju službe za pružanje podrške i pomoći svedocima i oštećenima	Није прецизан коментар	Коментар Националног конвента није прецизан. Рок за ову активност је прецизиран у сарадњи са Преговарачком групом за ПГ 24 и он зависи од детаљне анализе правних и финансијских потреба, те обезбеђивања адекватних људских и финансијских ресурса.
3. ПОТПОГЛАВЉ: ОСНОВНА ПРАВА				
3.8. ПОЛОЖАЈ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА				

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ				ОРГАНИЗАЦИЈА
3.8.1. Усвојити кроз инклузиван процес посебан акциони план фокусиран на делотворно спровођење постојећих права националних мањина узимајући у обзир препоруке издате у трећем мишљењу о Србији Саветодавног комитета у контексту Оквирне конвенције Савета Европе о заштити националних мањина				НАЦИОНАЛНИ КОНВЕНТ – РАДНА ГРУПА ЗА ПОГЛАВЉЕ 23
Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.8.1.2.	„Јачање сарадње међу националним мањинама у јединицама локалне самоуправе”;	Potrebno je da se precizira na šta se odnosi međunarodna saradnja kada je u pitanju ostvarivanje prava nacionalnih manjina	Није усвојено	Поменута активност се односи на израду Посебног АП за остваривање права националних мањина, чији један од стратешких циљева управо и „Јачање сарадње међу националним мањинама у јединицама локалне самоуправе”, а прецизне мере које ће да доведу до остварења овог циља ће бити дефинисане у оквиру поменутог АП-а. Такође, поменути стратешки циљ се односи на јачање међу-етничких односа а не на јачање међународне сарадње.
3.8.1.3.	Обезбедити довољно и стабилно финансирање којим се гарантује одрживост медија на мањинским језицима кроз: -наставак буџетске подршке за медије у власништву националних савета националних мањина; -изузимање медија у власништву националних савета од приватизације;	Prerano je konstatovati da se uspešno primenjuju novi medijski zakoni	Није усвојено	Поменути закони су ступили на снагу и до сада нису уочене препреке за њихову пуну препреку.

	-расписивање конкурса за суфинансирање медија на језицима националних мањина; -обезбеђивање учешћа савета националних мањина у раду савета регулаторног тела за електронске медије.			
3.8.1.5.	Усвојити нови Закон о уџбеницима којим се омогућава превазилажење досадашњих препрека у обезбеђењу доступности уџбеника на мањинским језицима кроз: -прецизирање дефиниције уџбеника на језику националне мањине у циљу шире доступности уџбеника; -увођење обавезе штампања уџбеника на језику националне мањине од стране Завода за уџбенике и наставна средства у случају недостатка заинтересованих приватних издавача.	Da li je rok (II i III kvartal) realan?	Није усвојено	Нацрт Закона о уџбеницима је прошао јавну расправу и на седници Владе је утврђен као предлог Закона те је упућен у скупштинску процедуру.
3.8.1.7.	Израдити обавезну инструкцију у вези са спречавањем дискриминације и сегрегације припадника националних мањина у образовним системима.	Postupanje u slučajevima utvrđene diskriminacije će se definisti naknadno, protokolom, nakon usvajanja pravilnika. Ne vidi se šta je urađeno u Ministarstvu prosvete, da li su informacije koje im je Ministarstvo dostavilo ažurirane?	Није прецизан коментар	Поменута активност се односи на израду обавезне инструкције у вези са спречавањем дискриминације и сегрегације припадника националних мањина у образовним системима.
3.8.1.1 9.	Подстицање формирања савета за међунационалне односе у свим национално мешовитим срединама, ради извршења обавеза које проистичу из Закона о локалној самоуправи кроз	“Предузимање мера против Јединица локалне самоуправе које нису поступиле по инструкцији.” S obzirom da i do sada lokalne samouprave nisu podsticale organizovanje međunacionalnih saveta ili	Није усвојено	Када се ради о јединицама локалне самоуправе, мере се предузимају у оквиру редовног инспекцијског надзора у складу са Законом о државној управи.

	израду опште обавезујуће инструкције и обезбеђивање спровођења закона и инструкције.	postupale po preporukama ovih saveta (tamo gde su formirani) neophodno je precizirati o kojim merama se radi		
3.8.1.2 5.	Успостављања регистра органа и организација јавне управе и запослених у систему јавне управе у оквиру кога се уводи могућност добровољног изјашњења запослених у органима јавне управе о националној припадности, а у циљу прикупљања података о заступљености националних мањина у органима јавне управе, локалном нивоу, полицији и правосуђу.	Neophodno je postaviti kraći rok. Savetodavni komitet Saveta Evrope je odavno dao preporuku Srbiji da mora uspostaviti srazmernu zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u državnim organima. Ukoliko se tek krajem 2017. Godine uspostavi registar na osnovu kog se može izvršiti uvid u realno stanje, kada će se početi sa primenom mera za ravnomernu zastupljenost?	Није усвојено.	Министарство државне управе је поставило поменути рок, који је по њиховој процени једини реалан рок. Преговарачка група ће пренети став Националног конвента да је неопходно ову меру реализовати у ранијем року.
3.8.1.3 3.	Пружање подршке Националним саветима националних мањина у реализацији њихових надлежности.	Neophodno je izmeniti uredbu kojom je regulisan način finansiranja rada nacionalnih saveta iz budžeta	Није усвојено	Измена Уредбе о финансирању Националних савета националних мањина ће бити део низа систематских измена положаја Националних савета националних мањина што је један од најзначајнијих радних задатака радне групе за АП за остваривање права Националних мањина.
3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА				
ПРОЦЕСНЕ ГАРАНЦИЈЕ				
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ				ОРГАНИЗАЦИЈА
3.7.1.Ојачати процесне гаранције у складу са ЕУ стандардима.				ФОНД ЗА ХУМАНИТАРНО ПРАВО

Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.7.1.5.	Спровести кампању у циљу пружања информација грађанима о закону о бесплатној правној помоћи.	Креирати и дистрибуирати брошуру / књижицу која ће садржати информације о правима жртава (правну помоћ, психолошку подршку, заштиту, накнаду, итд) у складу са чланом 4. Директиве 2012/29/EУ. Тужилаштво за ратне злочине у сарадњи са Службом за помоћ и подршку оштећеним и сведоцима да формулише протокол о обавезном информисању жртава о свим аспектима суђења који су од интереса за жртве доношење пресуде, пуштање оптуженог из притовора, одслужење казне осуђеног и др.) у складу са чланом 26. Директиве 2012/29/EУ.	Усвојено	Додаје се нова активност 3.7.1.19.
3.7.1.1 9	Спровођење обуке судија, тужилаца и полицијских службеника на тему примене минималних стандарда у вези права, подршке и заштите жртава у складу са чланом 25. Директиве 2012/29/EУ.	Обезбедити обуку за све актере који долазе у додир са жртвама у оквиру поступака за ратне злочине, укључујући и судску стражу, као и адвокате одбране. Видети ФХП-ов Модел Стратегије за процесуирање ратних злочина извршених током и у вези са оружаним сукобима у бившој Југославији	Усвојено	
3.7.1.2 0	Успостављање мреже служби за пружање подршке и помоћи сведоцима и оштећенима у складу са анализом из активности 6.2.11.6. из Поглавља 24.	- Мапирати све институције и невладине организације које пружају помоћ и подршку жртвама, њихове активности, ресурсе и потребе за спровођење програма подршке жртвама; - Сагласно утврђеним потребама, установити дугорочни и одржив систем финансијске подршке за институције и невладине организације које	Већ је обухваћено изменама активности у ПГ 24 6.2.11.6.	Активности 6.2.11.6. из Поглавља 24. сада гласи: Спровођење свеобухватне анализе о најбољим праксама које се примењују у оквиру подршке сведоцима и жртвама у фази истраге и свим фазама кривичног поступка, укључујући:

		пружају подршку жртвама у складу са чланом 25. Директиве 2012/29/EУ; - У сарадњи са поменутим институцијама и невладиним организацијама, иницирати и спровести кампању информисања жртава о раду ових институција и невладиних организација, као и садржају мера подршке које могу добити; Видети ФХП-ов Модел Стратегије за процесуирање ратних злочина извршених током и у вези са оружаним сукобима у бившој Југославији		-правне аспекте (постојећи нормативни оквир, најбоља упредна решења, међународни стандарди); - финансијску процену (одрживо финансирање, одговарајући просторни капацитети и особље, потребе за обуком); - приступ службама за подршку (обим мреже, удаљеност, мобилни тимови за подршку), у циљу успостављања мреже служби за подршку сведоцима и жртвама у целој земљи. Веза са активношћу 3.7.1.20. Како се види из текста нове активности, пажња је посвећена правним и финансијским питањима, као и доступности служби у оквиру концепта приступа правди.
3.7.1.2 1	Пуна имплементација јачих процесних гаранција за жртве ратних злочина. Повезана активност са делом о ратним злочинима.	Одлучивати о имовинскоправном захтеву у току кривичног поступка за ратне злочине, уместо упућивања жртава на парнични поступак у складу са чланом 16. Директиве 2012/29/EУ. Формулисати измене и допуне ЗКП-а којима би се увела посебна правила доказивања и заштите жртава у случајевима сексуалних деликата: - забрана прихватања ранијег сексуалног понашања жртве као доказа у поступку;	Није усвојено	Одлучивање о имовинскоправном захтеву у току кривичног поступка није део препорука из Скрининга, стога ће Преговарачка група предлог ФХП проследити радној групи која ће радити на изменама ЗКП-а.

		- правило доказивања по којем за доказивање силовања није неопходно поткрепљивањесведочења другим доказима; - правило да пристанак жртве није основ за ослобођење од одговорности уколико је пристанак дат због страха за себе или блиско лице; у складу са Правилником о поступку и доказима Међународног кривичног суда за бившу Југославију и члановима 18. и 23. Директиве 2012/29/EУ.		
3.7.1.2 3.	Измена и допуна нормативног оквира у циљу усклађивања са појмом жртве у међународним споразумима о заштити људских права.	Изменити Закон о правима цивилних инвалида рата. Остваривање права из овог Закона могуће је само за држављане Србије, који кумулативно испуњавају све услове наведене у Закону. - Закон цивилним жртвама сматра само оне жртве које су страдале од стране непријатеља за време рата, извођења ратних операција, од заосталог ратног материјала или непријатељских диверзантских, односно терористичких акција. Закон на овај начин из круга могућих корисника експлицитно искључује све жртве којима су повреду нанеле формације које Република Србија не сматра непријатељским, као што су Југословенска народна армија (ЈНА), Војска Југославије (ВЈ), Министарство унутрашњих послова (МУП) или Војска Републике Српске (ВРС), и њима потчињене формације. Неке од највећих категорија жртава које су на овај начин искључене су жртве: (1) принудне мобилизације неколико хиљада избеглица из Хрватске и БиХ, извршене од стране припадника Министарства	Није усвојено.	Активност је ширег опсега. Циљ је усклађивање са <u>појмом жртве</u> у међународним споразумима о заштити људских права.

		унутрашњих послова Србије, која је за последицу имала тортuru, смрт или присилне нестанке принудно мобилисаних; (2) незаконитог привођења и тортуре над стотинама грађана бошњачке националности у Санџаку током сукоба у БиХ, под неоснованим оптужбама да сарађују са Армијом БиХ и да учествују у активностима „против државе“; (3) убиства, малтретирања и протеривања грађана бошњачке националности из пограничних села у општини Прибој током рата у БиХ. - Одређујући временски период за који овај Закон може да се примени, у члану 2. Закона он је ограничен само на време проглашеног ратног стања. С обзиром на то да је СРЈ, правни претходник Републике Србије, формално била у оружаном сукобу само у периоду од 24. марта до 26. јуна 1999. године, постављањем овог рестриктивног услова све жртве које су насиље и друге повреде људских права претрпеле током 1990-их година, али изван наведеног периода, онемогућене су да остваре своја права по овом Закону, иако су им повреде нанете у току ратних дејстава или у вези са њима. Овакав услов је супротан међународном хуманитарном праву, потврђеним Женевским конвенцијама и њиховим допунским протоколима, који постојање оружаног сукоба не везују за проглашење ратног стања. - Иако Закон експлицитно не прописује услов територијалности, тј. не поставља захтев у погледу територије где се повреда десила, Министарство рада и социјалне политике и Врховни касациони суд Србије овај Закон тумаче на начин да се признају само повреде које су се десиле на територији Републике Србије. Оваквим тумачењем законских норми, жртве које су преживеле насиље на територијама суседних		
--	--	---	--	--

		држава искључене су из круга потенцијалних корисника права из овог Закона. Овакво тумачење члана представља кршење потврђеног међународног уговора, наиме Конвенције о статусу избеглица која у члану 23. налаже: У погледу помоћи и јавне потпоре Државе уговорнице ће примењивати према избеглицама које редовно бораве на њиховој територији исти поступак као и према својим држављанима, а у наредном члану се прецизира да ће се такав једнак поступак примењивати и у погледу социјалне заштите. - Закон жртвом сматра једино лице код кога наступи <i>телесно оштећење од најмање 50% услед ране, повреде или озледе које су оставиле видне трагове...</i> Овај законски услов из круга уживалаца права на репарације искључује све жртве насиља које трпе озбиљне и доживотне психичке последице насиља. Последице насиља које су жртве преживеле врло често су и искључиво психичке природе. То је посебно својствено код жртава сексуалног насиља и жртава тортуре и нечовечног поступања. Једна од најчешћих психичких последица које се јављају код жртава насиља је пост-трауматски стресни поремећај (ПТСП) који доводи до значајног умањења животне активности и има снажан негативан ефекат на изгледе да та особа оствари нормалан живот. Овакво неоправдано прављење разлике између особа са менталним и физичким оштећењима представља дискриминацију и кршење Закона о забрани дискриминације, потврђених међународних уговора (Конвенције о правима особа са инвалидитетом, Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, Међународног пакта о грађанским и политичким правима) и Устава Републике Србије који у члану 21. став 3. наводи: <i>Забрањена је свака</i>		
--	--	---	--	--

		дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу [...] психичког или физичког инвалидитета. - У односу на тежину последица по физичко здравље, Закон о правима цивилних инвалида рата поставља услов да право на репарације има жртва која је претрпела телесно оштећење од најмање 50% услед ране, повреде или озледе које су оставиле видне трагове... Прописивањем доње границе телесног оштећења, свим жртвама са нешто мањим телесним оштећењем ускраћује се било каква врста помоћи. Дискриминаторни карактер ове одредбе посебно је уочљив ако се узме у обзир да прописана минимална граница телесног оштећења за ратне војне инвалиде износи 20 одсто. - Да би жртве и чланови њихових породица остварили право на месечно новчано примање, морају испунити три кумулативна услова прописана законским оквиром у погледу материјалне необезбеђености, неспособности за привређивање и имовинског цензуса. Када је реч о породицама цивилних жртава рата, месечно новчано примање је једино право које се огледа у новчаном давању. Предвиђањем услова да породице цивилних жртава рата морају бити социјално угрожене, законодавац је ово право суштински свео на социјалну помоћ, што је супротно обавези државе да пружи репарације особама које су биле жртве кршења људских права. Другим речима, породице цивилних жртава рата које нису социјално угрожене не могу остварити суштински најважније право које овај закон предвиђа за породице цивилних жртава рата. - Закон таксативно наводи који чланови породице могу остварити право на репарације, прописујући		
--	--	--	--	--

		и додатни услов – да је пре његове смрти, [члан породице] живео у заједничком домаћинству. То могу бити: брачни друг, деца (рођена у браку или ван брака, усвојена и пасторчад) и родитељи. Овај услов из круга уживалаца права на репарације искључује браћу и сестре страдале особе, али и децу и родитеље уколико нису живели у заједничком домаћинству. Тиме се веза између блиских сродника своди на заједницу привређивања, док се потпуно занемарује емотивна димензија породичних односа. Овакав услов је у супротности са стандардима Европског суда који у случајевима тешких кршења људских права, попут права на живот и забрану тортуре, приликом одлучивања о томе да ли је члан породице жртве кршења људских права такође жртва, узима у обзир бројне факторе попут степена сродства, специфичности њиховог односа, у којој мери је члан породице био сведок догађаја о којем је реч, ангажованости члана породице у покушајима да добије информације о жртви и начина на који су власти реаговале на те захтеве - Према важећем Закону, присилно нестале особе нису цивилне жртве рата. Њихове породице због тога не могу остварити права која могу остварити породице убијених цивилних жртава рата. Да би породице несталих особа оствариле права по Закону, морају своје нестале чланове породице да прогласе умрлим у ванпарничном поступку. Међутим, многе породице одбијају да прогласе своје најближе умрлим док се не пронађу њихови посмртни остаци и не утврди њихова судбина, односно околности под којима су присилно одведени. Тренутно законско решење представља директно кршење међународног уговора који је Србија потписала – Конвенције о заштити свих особа од присилних нестанака, која у члану 24 налаже: Свака држава чланица ће у свом правном		
--	--	---	--	--

		систему осигурати да жртве присилног нестанка имају право на одштету и благовремену, правичну и адекватну накнаду. У истом члану се даље налаже: Свака држава потписница ће предузети одговарајуће кораке у вези са правним положајем несталих лица чија судбина није разјашњена и њихових рођака, у областима као што су социјална давања, финансијске ствари, породично право и имовинска права. Због мањкаве законске дефиниције, великом броју жртава рата и кршења људских права у вези са ратом није ризнат статус цивилне жртве рата у Србији. Према процени ФХП-а, само десет одсто укупног броја жртава које данас живе у Србији признате су као цивилне жртве рата. Четири најбројније категорије жртава које закон не препознаје су: жртве системских кршења људских права током 1990-их у Србији, жртве сексуалног насиља, породице несталих и жртве са обољењима проузрокованим претрпљеним насиљем. Закон о цивилним инвалидима рата је критикован од стране бројних међународних тела и организација, укључујући Европску комисију у извештају о напретку из 2014. године, УН Комитет против тортуре, УН Комитет против присилних нестанака, УН Комитет за људска права и Комесар Савета Европе за Људска права. ФХП је са Центром за унапређивање правних студија израдио Модел Закона који предлаже надлежним министарствима решења за измену		
--	--	--	--	--

		постојећег Закона о правима цивилних инвалида рата, заснован на пракси међународних судова и организација, конвенцијама и декларацијама о заштити људских права, као и на упоредноправној пракси у овој области.		
3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА				
3.6. НАЧЕЛО НЕДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПОЛОЖАЈ ДРУШТВЕНО РАЊИВИХ ГРУПА				
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ				ОРГАНИЗАЦИЈА
3.6.2. Унапредити заштиту и остваривање права деце и особа са инвалидитетом, укључујући и кроз јачање релевантних институција, осигуравајући бољу сарадњу између правосуђа и социјалног сектора и кроз пуну примену легислативе о малолетничком правосуђу у складу са стандардима ЕУ.				<i>Praxis</i>
<i>Бр.</i>	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.6.2.1.	Dodaje se u delu: Aktivnosti Donošenje Zakona o zaštiti prava deteta. Formiranje tela na nacionalnom nivou koje bi se bavilo politikama prema deci. <i>Образложење:</i> Evropske zemlje i zemlje članice EU različito uređuju oblast prava deteta i promovišu i štite	S obzirom na Praxisovo iskustvo iz prakse potreba za izradom posebnog zakona o pravima deteta postoji. Kao što je već obrazloženo Evropske zemlje i zemlje članice EU štite prava dece kroz posebno zakonodavstvo o pravima deteta, zaštititi dece, o ombudsmanu za decu ili kroz sveobuhvatne zakone o promociji prava deteta i njihovoj zaštiti. Retko koja od evropskih država nema ovo posebno zakonodavstvo o pravima deteta, iako se odredbe i oblast regulisanja razlikuju.	Није усвојено	Предложена активност не произилази из Извештаја са скрининга. Преговарачка група ће пренети иницијативу прахиса Савета за права детета који је покренуо иницијативу за доношење Закона о заштитнику права детета.

	prava dece kroz posebno zakonodavstvo o pravima deteta, zaštititi dece, o ombudsmanu za decu ili kroz sveobuhvatne zakone o promociji prava deteta i njihovoj zaštiti. Retko koja od evropskih država nema ovo posebno zakonodavstvo o pravima deteta, iako se odredbe i oblast regulisanja razlikuju. Mnogo bolje rešenje bi bilo formiranje centralnog tela u izvršnoj vlasti koje bi preuzelo sve nadležnosti u oblasti prava deteta, kao što je to npr. u Rumuniji i Bugarskoj (Državna agencija za zaštitu prava deteta). Savet za prava deteta je stručno savetodavno telo, koje u prethodnom periodu nije preduzelo značajnije aktivnosti, a i kao savetodavno telo ima nesumnjivo neznatnu ulogu u odnosu na onu koju bi agencija imala.	Mnogo bolje rešenje bi bilo formiranje centralnog tela u izvršnoj vlasti koje bi preuzelo sve nadležnosti u oblasti prava deteta, kao što je to npr. u Rumuniji i Bugarskoj (Državna agencija za zaštitu prava deteta). Savet za prava deteta je stručno savetodavno telo, koje u prethodnom periodu nije preduzelo značajnije aktivnosti, a i kao savetodavno telo ima nesumnjivo neznatnu ulogu u odnosu na onu koju bi agencija imala. Osim toga, prednacrt zakona vec postoji.		
3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА				
3. 10. МЕРЕ ПРОТИВ РАСИЗМА И КСЕНОФОБИЈЕ				
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ				ОРГАНИЗАЦИЈА
3.10.1. Осигурати адекватно гоњење учинилаца злочина из мржње. Надгледати ефекте спровођења Стратегије (2013 – 2018) за борбу против насиља и недолучног понашања на спортским приредбама и предузети корективне мере где је неопходно.				<i>Praxis</i>
Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

3.10.1. 2.	Dodaje se u delu Aktivnosti 1.otvoriti listu osnova za izvršenje zločina iz mržnje, tako što će se u članu 54a nakon navođenja osnova 2.dodati i drugim stvarnim, odnosno pretpostavljenim ličnim svojstvima. dodati posebne kvalifikovane oblikeodređenih krivičnih dela (teško ubistvo, teška telesna povreda, laka telesna povreda, silovanje, teška krađa, razbojnička krađa, razbojništvo, uništenje ili oštećenje tuđe stvari, izazivanje opšte opasnosti, udruživanje radi vršenja krivičnih dela) ukoliko je navedeno krivično delo motivisano mržnjom. Dodaje se u delu Nosilac aktivnosti Narodna skupština	Razlozi za odbijanje drugog dela predloga nisu obrazloženi (selektovano).	Није прихваћено	У активности 3.10.1.2. је предвиђена допуна Кривичног законика у чл. 128 у циљу експлицитног навођења сексуалног опредељења и родног идентитета као основа за извршење овог кривичног дела. Такође, у поменутом делу већ постоји отворена дефиниција основа кроз формулацију „или другог личног својства“. Преговарачка група ће предлог допуне чл. 54а. који се тиче посебних околности за одмеравање казне за дела учињена из мржње проследити радној групи која ће радити на многобројним изменама Кривичног законика.
-----------------------------	--	--	------------------------	--

3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА

3.2.ПОЛОЖАЈ ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА, ПОКРАЈИНСКОГ ОМБУДСМАНА И ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ	ОРГАНИЗАЦИЈА
3.2.1.Ојачати капацитете Заштитника грађана (посебно у погледу његове улоге као националног превентивног механизма), покрајинског омбудсмана и локалних служби заштитника грађана.	ГРАЂАНСКЕ ИНИЦИЈАТИВЕ

Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА		СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.2.1.	U aktivnosti u okviru preporuke 3.2.1 (strana 224), uvrstiti aktivnosti od 1.1.6.1. do 1.1.6.4. i 1.1.6.11 do 1.1.6.13. Ovo je naročito važno zbog aktuelne kampanje protiv Zaštitnika građana u koju su uključeni poslanici i pojedini ministri. Ukoliko se kreira mehanizam koji treba da jača nezavisnost određenih institucija u odnosu na druge delove vlasti, potrebno je odmah napraviti potpun obuhvat.		Није усвојено	Препорука 3.2.1 се односи на јачање административних капацитета институције Заштитника грађана, а стратешко је опредељење Преговарачке групе да се не превазилазе оквири задати препорукама Европске комисије.
3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА				
3.6. НАЧЕЛО НЕДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПОЛОЖАЈ ДРУШТВЕНО РАЊИВИХ ГРУПА				
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ				ОРГАНИЗАЦИЈА
3.6.1. Допунити Антидискриминациону стратегију са спроводљивим акционим планом, који укључује мере за подстицање родне равноправности и механизам за мониторинг испуњености. Ојачати институционалне капацитете надлежних институција, унапредити њихову сарадњу и осигурати да надлежне институције ефикасније прате могућа кршења Усвојен Акциони план за спровођење Анти-дискриминационе стратегије, побољшан положаја жена и унапређена родна равноправност, уз успостављање ефикасног механизма за праћење стања у области заштите од дискриминације. 1.Позитивно мишљење Европске комисије исказано кроз годишњи извештај о напретку Србије у делу који се односи на анти- дискриминацију и родну равноправност; 248 равноправности, повећати свест и мере подршке, а посебно мере за запошљавање и јавну заступљеност жена. Посебну пажњу посветити окончању дискриминације ЛГБТИ заједнице и обезбеђивању поштовања њихових права и слобода. Усвојити Закон намењен заштити лица са менталним сметњама у институцијама социјалне заштите.				ГРАЂАНСКЕ ИНИЦИЈАТИВЕ
Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.6.1.2 1.	Организовати радионице за новинаре и уреднике у циљу спречавања подстицања дискриминације путем медија.	Aktivnost 3.6.1.21 (strana 257): Potrebno je intenzivirati aktivnost, jer se ne očekuju efekti od jedne radionice sa budžetom od 600 EUR. Razmisliti o povezivanju sa obukama koje se organizuju za	Није усвојено	Стратешко опредељење Преговарачке групе је да у АП уносе само активности за које су обезбеђења средстава, стога у овом тренутну није могуће проширити ову активност.

		medije u okviru aktivnosti 1.1.6.8 do 1.1.1.6.10 na 43 strani.		
3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА				
3.6. НАЧЕЛО НЕДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПОЛОЖАЈ ДРУШТВЕНО РАЊИВИХ ГРУПА				
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ				ОРГАНИЗАЦИЈА
3.6.1. Допунити Антидискриминациону стратегију са спроводљивим акционим планом, који укључује мере за подстицање родне равноправности и механизам за мониторинг испуњености. Ојачати институционалне капацитете надлежних институција, унапредити њихову сарадњу и осигурати да надлежне институције ефикасније прате могућа кршења Усвојен Акциони план за спровођење Анти-дискриминационе стратегије, побољшан положаја жена и унапређена родна равноправност, уз успостављање ефикасног механизма за праћење стања у области заштите од дискриминације. 1.Позитивно мишљење Европске комисије исказано кроз годишњи извештај о напретку Србије у делу који се односи на анти- дискриминацију и родну равноправност; 248 равноправности, повећати свест и мере подршке, а посебно мере за запошљавање и јавну заступљеност жена. Посебну пажњу посветити окончању дискриминације ЛГБТИ заједнице и обезбеђивању поштовања њихових права и слобода. Усвојити Закон намењен заштити лица са менталним сметњама у институцијама социјалне заштите.				ГРАЂАНСКЕ ИНИЦИЈАТИВЕ
Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.6.1.2 5.	Усвојити нови Закон о мирном окупљању, у циљу усклађивања са чланом 11. Европске конвенције о људским правима и основним слободама и чланом 12. Повеље о основним правима Европске уније, посебно у погледу: -права на слободу мирног окупљања; -места за одржавање јавног скупа; - одговорности организатора јавног	Aktivnost 3.6.1.25 (strana 259) predviđa da novi zakon o okupljanjima bude usvojen do IV kvartala 2015, a obuka za policijske službenike, a aktivnost (3.6.1.26) od IV kvartala 2017.	Није усвојено	Како се ради о потпуно новом Закону који уноси низ новина планирано је да се ангажује помоћ експерата кроз пројекат Савета Европе, те је почетак обука везан за пројектну динамику на коју Преговарачка група не може да утиче.

	окупљања; - разлога за забрану и одлагање јавног окупљања.			
3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА				
3.6. НАЧЕЛО НЕДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПОЛОЖАЈ ДРУШТВЕНО РАЊИВИХ ГРУПА				
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ				ОРГАНИЗАЦИЈА
3.6.1. Допунити Антидискриминациону стратегију са спроводљивим акционим планом, који укључује мере за подстицање родне равноправности и механизам за мониторинг испуњености. Ојачати институционалне капацитете надлежних институција, унапредити њихову сарадњу и осигурати да надлежне институције ефикасније прате могућа кршења Усвојен Акциони план за спровођење Анти-дискриминационе стратегије, побољшан положаја жена и унапређена родна равноправност, уз успостављање ефикасног механизма за праћење стања у области заштите од дискриминације. 1.Позитивно мишљење Европске комисије исказано кроз годишњи извештај о напретку Србије у делу који се односи на анти- дискриминацију и родну равноправност; 248 равноправности, повећати свест и мере подршке, а посебно мере за запошљавање и јавну заступљеност жена. Посебну пажњу посветити окончању дискриминације ЛГБТИ заједнице и обезбеђивању поштовања њихових права и слобода. Усвојити Закон намењен заштити лица са менталним сметњама у институцијама социјалне заштите.				ГРАЂАНСКЕ ИНИЦИЈАТИВЕ
Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.6.1.2 7. 3.6.1.2 8. 3.6.1.2 9.	Спровести анализу најбољих пракси у ЕУ у области заштите лица са менталним сметњама у институцијама социјалне заштите у циљу проналаска најбољег модела за легислативно уређење ове области. Ова активност ће	Ativnosti 3.6.1.27-3.6.1.29 (strana 260) potrebno je precizirati u ovom Akcionom planu, imajući u vidu sporne situacije u komunikaciji između Zaštitnika građana i Ministra nadležnog za socijalnu zaštitu na temu ustanova socijalne zaštite i deinstitutionalizacije	Није усвојено	Предвиђене активности ће детаљно бити разрађене у Поглављу 19, због неопходности да се систематски приступи реформи области заштите лица са менталним сметњама у институцијама социјалне заштите што највећим делом спада у ПГ 19: социјална заштита и запошљавање.

	бити детаљно разрађена у оквиру Поглавља 19 Појачати надзор над животним условима у установама социјалне заштите и психијатријским болницама. Ова активност ће бити детаљно разрађена у оквиру Поглавља 19 Побољшати социјалну интеграцију особа са инвалидитетом. Ова активност ће бити детаљно разрађена у оквиру Поглавља 19			
--	--	--	--	--

3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА

3.6. НАЧЕЛО НЕДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПОЛОЖАЈ ДРУШТВЕНО РАЊИВИХ ГРУПА

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ	ОРГАНИЗАЦИЈА
3.6.2. Унапредити заштиту и остваривање права деце и особа са инвалидитетом, укључујући и кроз јачање релевантних институција, осигуравајући бољу сарадњу између правосуђа и социјалног сектора и кроз пуну примену легислативе о малолетничком правосуђу у складу са стандардима ЕУ.	ГРАЂАНСКЕ ИНИЦИЈАТИВЕ

Бр.	ОПШТИ КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
-----	--	--------	-------------

3.6.2.	Preporuka 3.6.2. (strana 261). Kod indikatora pojasniti koji statistički podaci o broju dece sa invaliditetom se koriste, imajući u vidu da postoje problem i nejasna metodologija za utvrđivanje zvaničnog broja ove dece u Srbiji.			Поменуте статистичке податке је прикупило Министарство надлежно за социјалну политику уз сарадњу са УНИЦЕФОМ.
Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.6.2.2.	Организовање услуга подршке за децу, одрасле и старе особе са интелектуалним сметњама и њихове породице, у циљу превенције институционализације кроз: - Министарство надлежно за социјалну заштиту -Савез удружења за помоћ ментално недовољно Континуирано, почев од III квартала 2015. године ИРА 2013 Укупно- 2.300.000€ у 2015- 920.000 € у 2016- 920.000 € Услуге подршке за децу, одрасле и старе особе са интелектуалним сметњама и њихове породице, организоване и то: 265 - организовање дневних боравака; - организовање инклузивних радионица; -укључивање деце са развојним сметњама која су у ризику од издвајања из породице у постојеће услуге у заједници; -организовање услуга за рану рехабилитацију деце са сметњама у развоју и за подршку останку у породичном окружењу; - организовање мреже клубова инклузивних садржаја у локалним заједницама за децу, одрасле и старе са интелектуалним сметњама и родитеље; -организовање едукативних	Aktivnost 3.6.2.2 (strana 264) predviđa uključivanje Saveza udruženja MNRO. Zašto samo oni, a ne i druge OCD koje se bave ovom vrstom aktivnosti?	Није усвојено	Савез удружења МНРО је укључен јер представљају партнера Министарства надлежном за социјалну политику преко пројекта финансираног из средстава ИПА 2013.

	радионица за родитеље за одговорно родитељство и учешће у рехабилитацији детета са сметњама у развоју.			
3.6.2.3.	Пилотирање центара за подршку породици у циљу: -таргетирања популације из вишеструко депривираних средина (посебно обрађујући пажњу на доступност ромским породицама и деци); - подршке родитељу који трпи породично насиље; -подршке деци у ризику од напуштања школе; -подршке породицама у ризику од раздвајања (деци и родитељима); -подршке деци жртвама кривичних дела; -подршке деци са сметњама у развоју из вулнерабилних породица и у ризику од смештаја у установу.	Kod realizacije aktivnosti 3.6.2.3 (strana 266), 3.6.2.6 (strana 268) i 3.6.2.8 (strana 269), kao nosioce dodati i OCD koje prema važećem Zakonu o socijalnoj zaštiti mogu imati status pružaoca usluge socijalne zaštite, a i inače u praksi veoma često rade sa ovim grupama korisnika	Усвојено	

3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА

3.8. ПОЛОЖАЈ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА

ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ

ОРГАНИЗАЦИЈА

3.8.1. Усвојити кроз инклузиван процес посебан акциони план фокусиран на делотворно спровођење постојећих права националних мањина узимајући у обзир препоруке издате у трећем мишљењу о Србији Саветодавног комитета у контексту Оквирне конвенције Савета Европе о заштити националних мањина.

ГРАЂАНСКЕ ИНИЦИЈАТИВЕ

Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.8.1.8.	Оснивање радне групе у циљу идентификације садржаја и увођења у програме формалног образовања тема које развијају знање о мањинским правима и основним карактеристикама националних мањина које живе у Републици Србији, унапређење културе толеранције између припадника већинске и мањинске заједнице као и за вршење евалуација, праћење ефеката и унапређивање уведених програма.	Aktivnost 3.8.1.8 (strana 296) proširiti tako da se ova radna grupa može baviti i sadržajima koji su pokriveni preporukom 3.6.1 (strana 247). Njihovo uvođenje u formalni sistem obrazovanja, dugoročno će doprineti i prevenciji netolerancije, diskriminacije ranjivih grupa i promociji rodne ravnopravnosti.	Делимично усвојено	Радни задатак радне групе наведене у активности 3.8.1.8. управо има за циљ смањење дискриминације националних мањине кроз развијање знање о мањинским правима и основним карактеристикама националних мањина, управо је антидискриминација основна тема препоруке 3.6.1., такође Акционим планом за спровођење Стратегије заштите и превенције од дискриминације (3.6.1.1.) предвиђено је увођење у формални систем образовања тема антидискриминације, родне равноправности и превенције нетолеранције.
3. ПОТПОГЛАВЉЕ: ОСНОВНА ПРАВА				
3.8. ПОЛОЖАЈ НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА				
ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О СКРИНИНГУ				ОРГАНИЗАЦИЈА
3.8.2.Србија би требало да до краја 2014. године почне са припремама за усвајање нове вишегодишње стратегије и акционог плана за унапређење животних услова Рома, укључујући и мере за обезбеђење њихове регистрације, свеобухватне мере против дискриминације, осигурати поступање у складу са међународним стандардима при присилним расељењима и приступ гарантованим социо- економским правима и обезбедити додатна финансијска средства за имплементацију садашње и будуће стратегије а посебно у погледу образовања и здравства.				ГРАЂАНСКЕ ИНИЦИЈАТИВЕ

Бр.	АКТИВНОСТИ из Акционог плана за ПГ 23	КОМЕНТАР ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА	СТАТУС	ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
3.8.2.1 3.	Унапредити рано образовање деце из ромске популације узраста од три до пет година кроз систем подршке детету, подршке програмима развоја у раном детињству и увођењем инегрисаних специјализованих и додатних програма у предшколско образовање.	Aktivnost 3.8.2.13. (strana 315) proširiti rano obrazovanje u rani razvoj dece, obuhvatiti svu romsku decu 0-5,5 ili 6 godina. Uvesti kao nosioce aktivnosti i resore za zdravstevnu i socijalnu zaštitu.	Није усвојено	Активност 3.8.2.13 је ограничена циљем и опсегом пројекта који заједно реализује Министарство надлежно за образовање и УНИЦЕФ, и стога није је могуће проширити без измене пројекта.